

RAPPORT

Omgevingeffectenscan Omgevingsvisie Best

Klant: Gemeente Best

Referentie: BH8605-ZZ-XX-RP-Z-0001

Status: S0/P01.01

Datum: 17 september 2021

HASKONINGDHV NEDERLAND B.V.

Laan 1914 no.35
3818 EX Amersfoort
Industry & Buildings
Trade register number: 56515154

+31 88 348 20 00 **T**
+31 33 463 36 52 **F**
reception.ame-la@nl.rhdhv.com **E**
royalhaskoningdhv.com **W**

Titel document: Omgevingeffectenscan Omgevingsvisie Best

Ondertitel:
Referentie: BH8605-ZZ-XX-RP-Z-0001
Status: P01.01/S0
Datum: 17 september 2021
Projectnaam: OES OV
Projectnummer: BH8605
Auteur(s): Hanneke Koedijk en Elise van Kan

Gecontroleerd door: Véronique Maronier

Datum: 17 september 2021

Classificatie

Alleen voor intern gebruik

Behoudens andersluidende afspraken met de Opdrachtgever, mag niets uit dit document worden verveelvoudigd of openbaar gemaakt of worden gebruikt voor een ander doel dan waarvoor het document is vervaardigd. HaskoningDHV Nederland B.V. aanvaardt geen enkele verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid voor dit document, anders dan jegens de Opdrachtgever.

Let op: dit document bevat persoonsgegevens van medewerkers van HaskoningDHV Nederland B.V. en dient voor publicatie of anderszins openbaar maken te worden geanonimiseerd.

Inhoud

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Aanpak OES	1
1.3	Methodiek effectbeoordeling	2
2	De Omgevingsvisie: kernopgaven en strategische keuzes	4
2.1	Totstandkoming van de visie	4
2.2	Kernopgaven	5
2.3	Strategische keuzes	8
3	Kansen en risico's van het beleid	11
3.1	Totaalbeoordeling	11
3.2	Wonen en voorzieningen	12
3.3	Bereikbaarheid	16
3.4	Bedrijvigheid	20
3.5	Natuur en biodiversiteit	23
3.6	Landschap en cultuurhistorie	28
3.7	Bodem en water	32
3.8	Klimaat	36
3.9	Duurzame energie en circulariteit	42
3.10	Gezondheid	47
3.11	Vitaliteit inwoners	54
4	Botsproeven	58
4.1	Inleiding	58
4.2	Kansen op versterking	58
4.3	Conflicterende ruimteclaims	59
5	Conclusies en aanbevelingen	60
5.1	Conclusies	60
5.2	Aanbevelingen	64

Begrippenlijst	67
Bronnen	68
Bijlage 1 Effectbeoordeling en botsproeven	

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De gemeente Best werkt aan de vernieuwing van haar omgevingsbeleid. Het deel van het omgevingsbeleid dat beschrijft hoe de fysieke leefomgeving in Best zich op de langere termijn ontwikkelt en wat de gemeente daar op hoofdlijnen aan wil doen, is de Omgevingsvisie. Met de Omgevingsvisie bereidt de gemeente Best zich voor op de invoering van de Omgevingswet (verwacht in 2022). In de Omgevingswet is de Omgevingsvisie hét instrument om samenhang in het beleid voor de fysieke leefomgeving aan te brengen. De Omgevingsvisie is een strategische beleidsvisie waarin opgaven en ambities voor de leefomgeving zijn opgenomen voor de lange termijn (2040). Ook geeft het op hoofdlijnen inzicht in richtinggevende keuzes waarmee de gemeente invulling wil geven aan het behalen van de ambities. Verdere uitwerking van die keuzes vindt na vaststelling van de Omgevingsvisie plaats in instrumenten zoals bijvoorbeeld het omgevingsplan en programma's.

Om tot een gedegen afweging te komen van het beleid zoals dat een plek krijgt in de Omgevingsvisie van Best is besloten om een omgeving effecten scan (OES)¹ uit te voeren. Het doel hiervan is om het leefomgevingsbelang mee te nemen in de besluitvorming over de visie en bij verdere uitwerking van het beleid in vervolgbesluiten, zoals het omgevingsplan.

1.2 Aanpak OES

Deze omgevingseffectenscan (OES) brengt de effecten van het voorgenomen beleid uit de Omgevingsvisie Best in beeld. Dit is gedaan op basis van onderstaande vijf stappen.

Leefomgevingsthema's uitgelicht in dit OES

1. Wonen en voorzieningen
2. Bereikbaarheid
3. Bedrijvigheid
4. Natuur en biodiversiteit
5. Landschap en cultuurhistorie
6. Bodem en water
7. Klimaat
8. Duurzame energie en circulariteit
9. Gezondheid
10. Vitaliteit inwoners

Stap 1: Opstellen beoordelingskader

In het beoordelingskader (zie Figuur 1.1) zijn leefomgevingsthema's opgenomen die in deze OES zijn beoordeeld. Het vormt daarmee het kader voor de beschrijving van de huidige situatie en de autonome ontwikkelingen, alsmede de effecten van de Omgevingsvisie voor Best.

Stap 2: Beschrijving referentiesituatie

In de referentiesituatie zijn de huidige situatie en autonome ontwikkeling tot 2030 (trends, ontwikkelingen en vigerend beleid, waaronder bijvoorbeeld de Structuurvisie van Best) beschreven voor de leefomgevingsthema's zoals opgenomen in het beoordelingskader. Per thema zijn enkele aspecten beschreven. De beoordeling van de referentiesituatie is gebaseerd op de aanwezigheid van knelpunten voor de beschreven aspecten onder de leefomgevingsthema's. De referentiesituatie is opgesteld op basis van de best beschikbare actuele informatie, data en toekomst-prognoses.

Figuur 1.1: Beoordelingskader OES Best

¹ De gemeente Best heeft geconstateerd dat gezien de daadwerkelijke keuzes die gemaakt worden in de visie en het abstractieniveau van de visie er geen verplichting is tot het opstellen van een planMER.

Stap 3: Effectbeoordeling beleidskeuzes

De Omgevingsvisie Best bevat drie kernopgaven die onderverdeeld zijn in een totaal van 10 strategische keuzes (verder omschreven in hoofdstuk 2.2). Deze strategische keuzes vormen het nieuwe beleid dat beoordeeld is in deze OES. Aan de hand van het beoordelingskader zijn de effecten van het nieuwe beleid in beeld gebracht. Deze effecten zijn omschreven als kansen op positieve effecten en risico's op negatieve effecten. De methodiek hierachter is toegelicht in paragraaf 1.3.

Stap 4: Beoordeling consistentie in beleid

Met zogenaamde 'botsproeven' is beoordeeld in hoeverre het nieuwe beleid consistent is, verschillende beleidsonderdelen elkaar versterken en kunnen conflicteren.

Stap 5: Conclusies en aanbevelingen

Voor leefomgevingsthema's waar het nieuwe beleid risico's oplevert op negatieve effecten, en waar er ondanks het nieuwe beleid nog sprake is van een knelpunten, zijn mogelijkheden voor verdere verbetering gegeven. Dat is gedaan in de vorm van beleidsopties of concrete mitigerende maatregelen.

1.3 Methodiek effectbeoordeling

In dit OES zijn 10 thema's opgenomen die voor de Omgevingsvisie relevante zijn, zoals bijvoorbeeld klimaat, gezondheid, wonen en voorzieningen en natuur en biodiversiteit. Elk thema beschrijft meerdere aspecten zoals bijvoorbeeld hitte, wateroverlast, droogte en CO₂-uitstoot.

Beoordeling huidige en autonome situatie

Voor elk van deze 10 thema's is in hoofdstuk 3 de referentiesituatie beschreven. Deze bestaat uit de huidige situatie en autonome ontwikkelingen als gevolg van trends op het gebied van bijvoorbeeld klimaatverandering, demografische ontwikkelingen en vastgesteld beleid of plannen. Ook is een beoordeling toegekend aan zowel de huidige situatie (2021) als de autonome situatie (de situatie in 2030 zonder vaststelling van de Omgevingsvisie, maar mét autonome ontwikkelingen). De beoordeling is gebaseerd op het aantal knelpunten binnen een thema:

Tabel 1.1: Beoordeling referentiesituatie

Smiley	Omschrijving
😊	Er is binnen de aspecten geen sprake van knelpunten
😐	Er is binnen één of meerdere aspect sprake van knelpunten
😞	Er is binnen alle aspecten sprake van knelpunten

Beoordeling effecten Omgevingsvisie

De Omgevingsvisie Best bevat 10 ruimtelijk strategisch keuzes. Voor elke ruimtelijk strategische keuze is op systematische wijze beoordeeld wat de gevolgen kunnen zijn voor elk van de 10 thema's. De effecten zijn in beeld gebracht ten opzichte van de referentiesituatie. De Omgevingsvisie beschrijft op hoofdlijnen het nieuwe beleid voor de lange termijn. De beoordeling heeft, passend bij het detailniveau van de visie, op kwalitatieve wijze plaatsgevonden op basis van expert-judgement. Effecten zijn in beeld gebracht door middel van kansen op positieve effecten en risico's op negatieve effecten. De totale beoordeling van de 15 keuzes, inclusief onderbouwing is opgenomen in de bijlage 1 bij deze OES. Voor de beoordeling is een 6-puntschaal gehanteerd (zie Tabel 1.2).

Tabel 1.2: Beoordelingskarakteristiek effectbeoordeling

Beoordeling		Toelichting
+	Kans op positief effect	
0/+	Kansen op positief effect, - in geringe mate	In geringe mate vanwege afhankelijkheid van derden, kleine effectomvang en/of betreft deel van beoordelingsaspect.
0/-	Kansen op negatief effect, - in geringe mate	
-	Risico op negatief effect	
+/-	Zowel kans op positief als risico op negatief effect	
0	Geen effecten te verwachten	
n.v.t.	Geen relatie tussen uitspraak en beoordelingsaspect	

Vervolgens is per thema gekeken of er overwegend sprake is van kansen op positieve effecten of risico's op negatieve effecten. De mate waarin nieuw beleid daadwerkelijk positieve dan wel negatieve effecten oplevert, is afhankelijk van hoe het strategische beleid uit de Omgevingsvisie wordt doorvertaald in vervolgbeleid of instrumenten en de sturingsfilosofie die de gemeente daarin voor ogen heeft. Met behulp van pijlen is weergegeven of de Omgevingsvisie voor een thema resulteert in een overall verbetering (↗), verslechtering (↘) of gelijkblijvende situatie (=) ten opzichte van de referentiesituatie. In hoofdstuk 3 van deze OES zijn de effecten van de Omgevingsvisie per thema beschreven.

Daarnaast is gekeken of de knelpunten die zich voordoen in de referentiesituatie mogelijkserwijs kunnen worden opgeheven door het voorgenomen beleid. Hiervoor heeft dezelfde wijze van beoordelen plaatsgevonden als voor de huidige en autonome situatie (zie Tabel 1.1).

Botsproeven

Tot slot zijn in deze OES ook middels botsproeven de verschillende beleidsuitspraken onderling met elkaar vergeleken. Hierbij is nagegaan in hoeverre er sprake is van mogelijke tegenstrijdigheid tussen beleidskeuzes of kansen voor synergie. De beoordeling inclusief onderbouwing van de botsproeven is opgenomen in bijlage 1 en nader toegelicht in hoofdstuk 4 van deze OES. Voor de beoordeling zijn de volgende klassen gehanteerd:

+	Sprake van synergie/versterking
-	Sprake van strijdigheid
+/-	Zowel sprake van synergie als strijdigheid

2 De Omgevingsvisie: kernopgaven en strategische keuzes

2.1 Totstandkoming van de visie

De Omgevingsvisie Best 2040 geeft aan waar de gemeente tot aan 2040 op wil inzetten en hoe in hoofdlijnen richting gegeven wordt aan de uitvoering van het omgevingsbeleid. Om tot een breed gedragen Omgevingsvisie te komen heeft de gemeente Best ervoor gekozen om samen te werken met de inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties, de ambtelijke afdelingen en de politiek. Middels verschillende interactieve vormen zoals ateliers, enquêtes, straatgesprekken, interviews, consultatierondes en gesprekken is gekomen tot een concept Omgevingsvisie. Het proces van de Omgevingsvisie wordt gekenmerkt door vier stappen die doorlopen zijn: *dromen, denken, durven, doen*.

Figuur 2.1: Stapsgewijze ontwikkeling van de Omgevingsvisie Best

Stap 1: Dromen

Dromen weergeeft het proces om te komen tot een beeld hoe de fysieke leefomgeving van Best er in 2040 uit ziet. Naast het ontwikkelen van droombeelden is er onder andere een analyse van het huidige beleid gemaakt en zijn trends en ontwikkelingen in kaart gebracht.

Stap 2: Denken

Denken weergeeft de fase waarin de dromen, het bestaande beleid en de trends met elkaar geconfronteerd zijn. Op basis hiervan zijn drie integrale kernopgaven en ambities opgesteld. De drie kernopgaven (beschreven in paragraaf 2.2) vormen de kapstok van de Omgevingsvisie Best 2040.

Stap 3: Durven

In de *durven*-fase zijn de drie kernopgaven vertaald in ruimtelijke keuzes voor de toekomstige ontwikkeling van de gemeente Best. Gezamenlijk vormen deze ruimtelijke keuzes de ruimtelijke strategie.

Stap 4: Doen

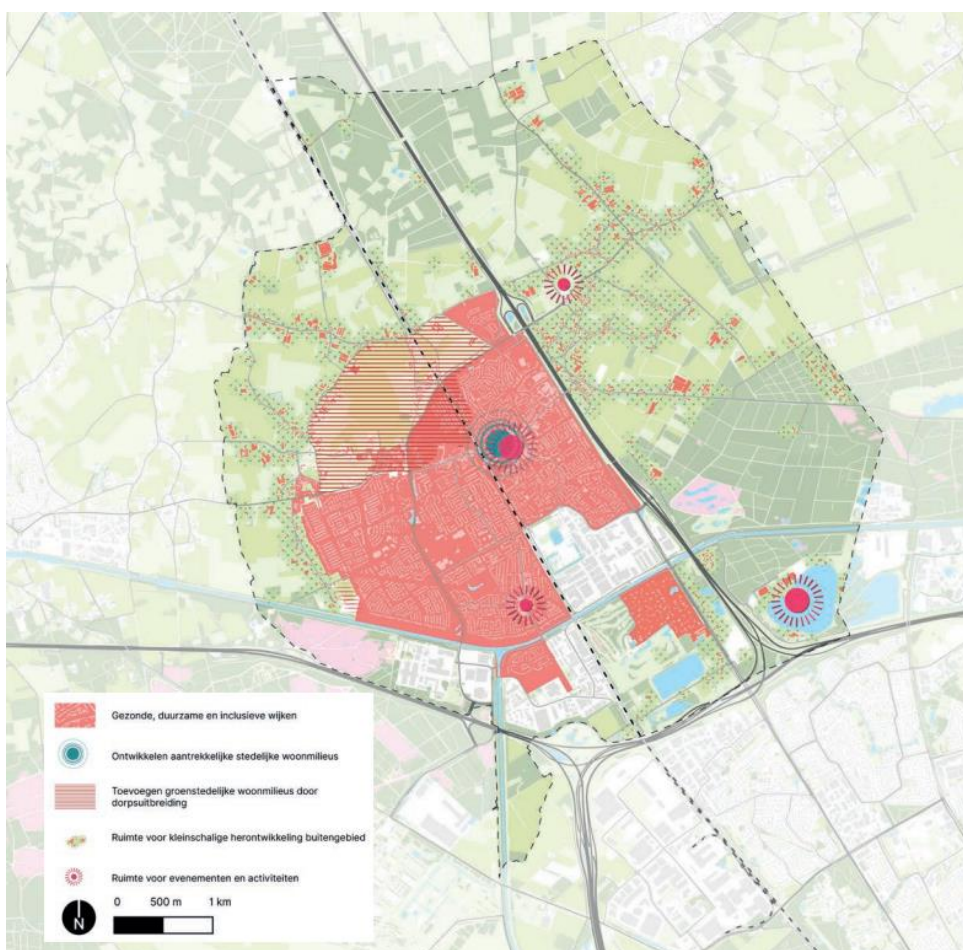
Doen staat voor het eindresultaat, de opgestelde Omgevingsvisie Best 2040. Een Omgevingsvisie die naast de ruimtelijke strategie ook ingaat op de uitvoering van het beleid. Hierin komt participatie, het instrumentarium en de rol van de gemeente aan de orde.

2.2 Kernopgaven

In de *denken*-fase zijn de kernopgaven van de Omgevingsvisie Best opgesteld. Deze kernopgaven vormen het integrale raamwerk van de Omgevingsvisie. Elke kernopgave omvat de opgaven (waarom-vraag) en de ambities (wat-vraag). Hieruit volgen de ruimtelijk strategische keuzes (hoe-vraag), deze worden verder toegelicht in paragraaf 2.3. Er zijn drie kernopgaven geformuleerd.

Kernopgave 1: ruimte voor comfortabel wonen

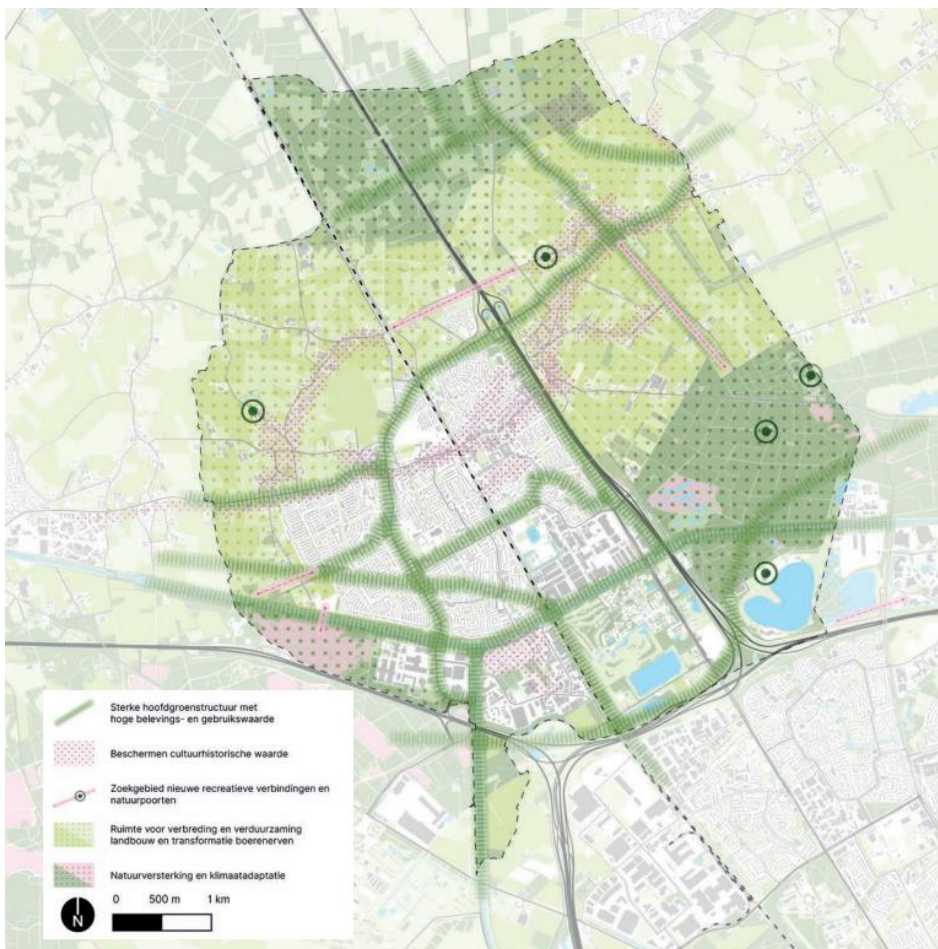
Best kenmerkt zich als gemeente met een aantrekkelijk en comfortabel woonklimaat. De druk op de woningmarkt is de afgelopen jaren toegenomen, zowel in Best als in de regio. Het is de verwachting dat de verstedelijkingsdruk tot 2040 doorzet. Hierdoor is het met name voor starters, lage- en middeninkomens en ouderen moeilijk om een passend en betaalbare woning te huren of kopen in Best. In de toekomst zal de samenstelling van de bevolking veranderen. Het aandeel ouderen en kleine huishoudens zal toenemen. De vraag naar kleinere woonruimte zal daardoor toenemen. Waar momenteel het grootste deel van de woningen ruim en grondgebonden zijn ontstaat er een transformatieopgave. Tenslotte zal door vergrijzing en extramuralisatie (het langer zelfstandig wonen van senioren) de vraag naar levensloopbestendige woningen toenemen. Er bestaat in Best dus een opgave in de vorm van een kwantitatieve en kwalitatieve vraag naar woningen. Daarnaast leggen de klimaat- en verduurzamingsopgaven druk op de woonomgeving en vragen om ruimtelijke aanpassingen. Aanvullend is de vraag naar een veilige en gezonde inrichting van de leefomgeving. Dit gaat zowel in op de milieukwaliteit van de leefomgeving als de mogelijkheden voor ontmoeten en bewegen.

Figuur 2.2: Ruimtelijke vertaling kernopgave 'ruimte voor comfortabel wonen' [Gemeente Best, 2021]

Kernopgave 2: versterken van de groene leefomgeving

Best bevindt zich op het scharnierpunt van stad en land en kenmerkt zich als uitvalsbasis voor wandel- en fietsroutes in het diverse landschap. Naast natuur is cultuur een belangrijk onderdeel van de identiteitsvorming. De uitdaging voor Best ligt in het versterken van de natuur en de aantrekkelijkheid van het groene karakter. De opgave ligt onder meer in het verbeteren van de gebruiks- en belevingswaarde van het groen in wijken. Aanvullend is de opgave om de leefomgeving klimaatadaptief in te richten om de gevolgen van klimaatverandering op te vangen. Dit geldt ook voor het buitengebied waar naast de gevolgen van klimaatverandering ook recreatie leidt tot toenemende druk op de verschillende gebieden en de biodiversiteit in Best. Tenslotte ligt er een opgave in het geven van een gebalanceerde en hoogwaardige invulling aan erfgoed en evenementen binnen de gemeente Best.

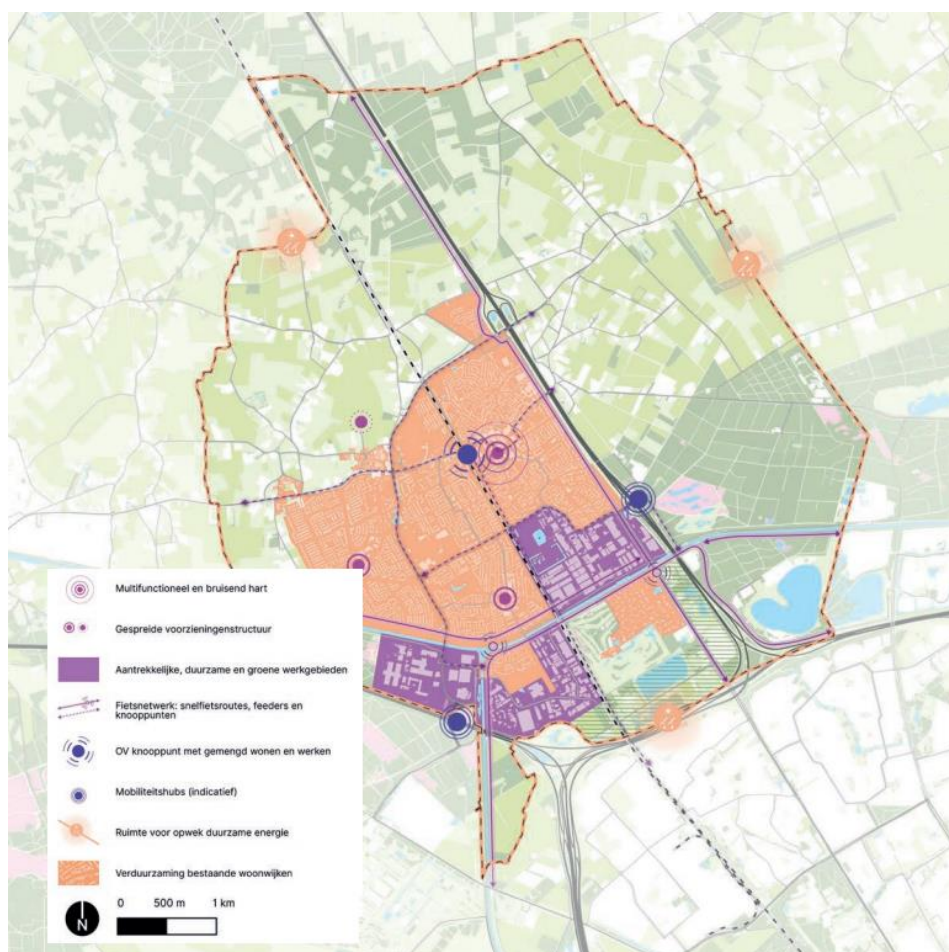
Figuur 2.3: Ruimtelijke vertaling kernopgave 'versterken van de groene leefomgeving' [Gemeente Best, 2021]

Kernopgave 3: accommoderen van een vitale en schone economie

In Best is het aantal arbeidsplaatsen groter dan de beroepsbevolking. De bedrijvigheid is met name gevestigd op de drie grootste bedrijventerreinen en in het centrum. Deze locaties zijn goed ontsloten per trein, snelweg en vliegveld. Hiermee is Best een aantrekkelijk vestigingsmilieu voor bedrijven. De verwachting is dat de vraag naar werklocaties zal blijven toenemen tot 2040. De vraag naar type bedrijvigheid zal onder andere door automatisering en digitalisering veranderen. De vraag naar met name stedelijke en specialistische werkmilieus groeit. De groei van bedrijvigheid zal grotendeels op bestaande locaties plaatsvinden. Dit zijn locaties waar ook een toenemende vraag is naar energie-, circulaire en klimaatopgaven. De uitdaging is om de werklocaties (vastgoed en openbare ruimte) te verduurzamen en toekomstbestendig te maken.

De digitalisering zorgt er tevens voor dat er een veranderende vraag is naar voorzieningen. Met name de detailhandel komt onder druk te staan door online winkelen. Hierdoor bestaat de opgave om het centrum levendig en vitaal te houden.

Hierbij is een goede bereikbaarheid van belang. Door economische- en bevolkingsgroei komt deze onder druk te staan. Met het oog op de leefbaarheid van Best volgt de opgave om een modal shift te bewerkstelligen, met meer ruimte voor de fiets en het hoogwaardige openbaar vervoer. Investerings in duurzame mobiliteit vormen daarnaast een mogelijkheid om de CO₂-uitstoot te verminderen.

Figuur 2.4: Ruimtelijke vertaling kernopgave 'accommoderen van een vitale en schone economie' [Gemeente Best, 2021]

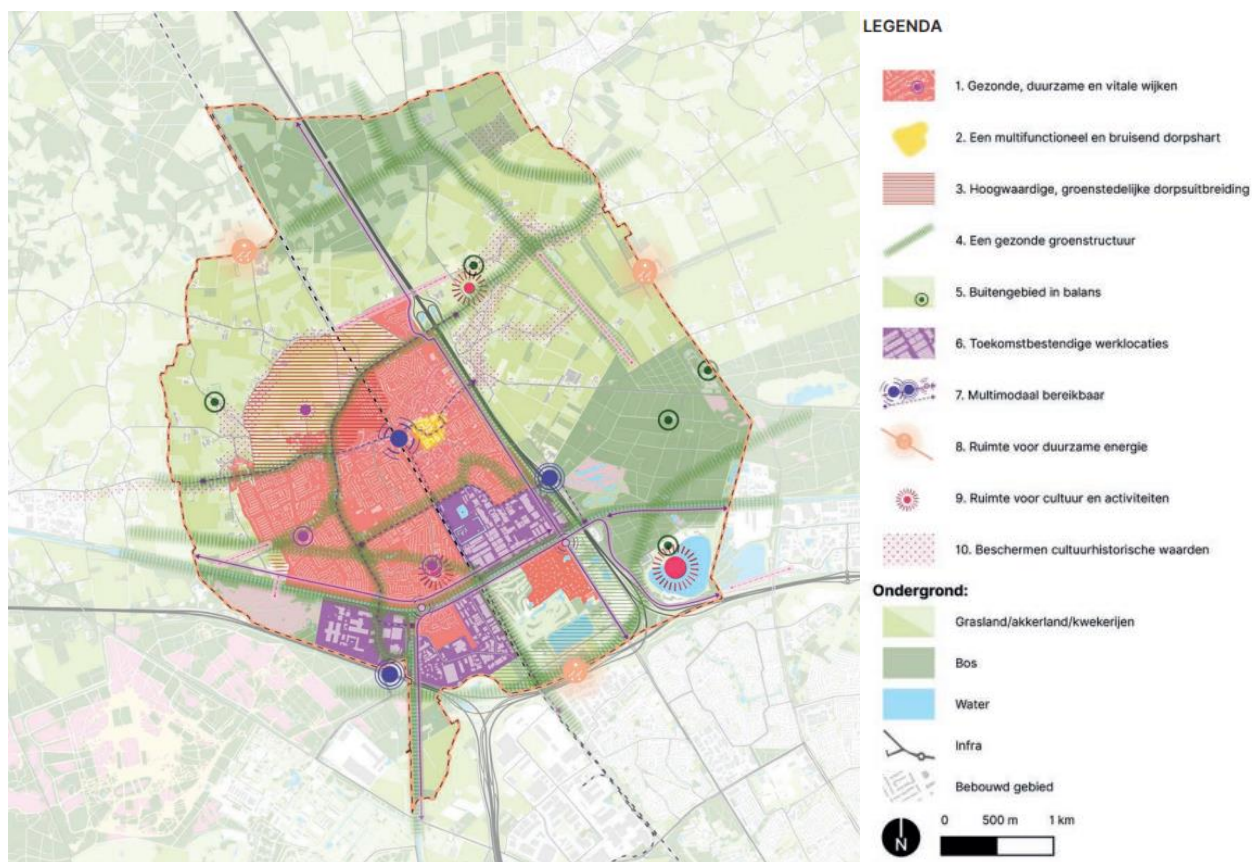
2.3 Strategische keuzes

Op basis van bovenstaande kernopgaven zijn de volgende 10 ruimtelijk strategische keuzes opgenomen in de Omgevingsvisie Best. De ruimtelijk strategische keuzes zijn in deze OES beoordeeld op effecten. Hierbij is gekeken naar kansen op positieve effecten en risico's op negatieve effecten die zich voor doen ten aanzien van verschillende thema's als gevolg van dit beleid. De ruimtelijke strategische keuzes zijn omschreven in onderstaande tabel.

Ruimtelijk strategische keuzes	
1 Gezonde, duurzame en vitale wijken	Verduurzaming en aardgasvrij maken van de woningvoorraad. Bij herstructurering, inbreiding en transformatie wordt gekeken of er mogelijkheden zijn om de woonwijk te versterken (indien nodig of gewenst). Er wordt ingezet op nieuw woonvormen gericht op starters, kleine huishoudens en levensloopbestendige woningen. Dagelijkse en maatschappelijke voorzieningen worden zoveel mogelijk behouden en geclusterd in de wijken. Tenslotte wordt er ruimte geboden aan werken aan huis. Gezonde en vitale wijken vinden we belangrijk. Daarom wordt ingezet op het monitoren van het geluidsniveau. Hetzelfde doen we om overlast van trillingen te voorkomen. We beschermen kwetsbare groepen mensen tegen luchtverontreinigende stoffen en risicobronnen. Daarom waren we nieuwe bestemmingen voor kinderdagverblijven, scholen, bejaarden- of verzorgingstehuizen dichtbij drukke (snel)wegen, spoorlijnen en risicovolle bedrijven. Als op termijn wordt voldaan aan de WHO-advieswaarden op de toetspunten langs de weg, vervalt dit.
2 Een multifunctioneel en bruisend dorpshart	Van het centrum als een 'place to buy' naar een 'place to be'. De ontwikkeling van intensieve hoogstedelijke woonmilieus in het stationsgebied en gedifferentieerde kleinstedelijk in en rondom het centrum. Inbreiding onder meer door woningen te stapelen. Centraal staan betaalbaarheid en inclusiviteit. Daarnaast wordt ingezet op het creëren van gemengde woon-werkmilieus. Extra aandacht is er voor de openbare ruimte waar ruimte is voor groen en klimaatadaptatie maar ook voor gezondheid. Dat laatste door het wegnemen van hinder zoals geluid en licht en het verbeteren van de luchtkwaliteit.
3 Hoogwaardige groenstedelijke dorpsuitbreiding	Extra woningen worden gebouwd op geplande uitbreidingslocaties. De groei moet passen binnen het dorps karakter van Best en sluiten aan op de vraag naar groenstedelijk wonen op fietsafstand van Eindhoven. Ruimtelijke kwaliteit staat bij nieuwe ontwikkelingen voorop. ²
4 Een gezonde groenstructuur	Het versterken van de hoofdgroenstructuur en het toevoegen van ontbrekende schakels. Met meer ruimte voor natuur in de wijk, wateropvang, groen, sporten en spelen.
5 Buitengebied in balans	Het gebruik van het buitengebied in balans brengen met het natuurlijke systeem. Dit wordt gedaan door in te zetten op een natuurinclusief landbouw- en voedselsysteem gebaseerd op gesloten kringlopen. Er is ruimte voor verbreding in de vorm van de ontwikkeling van zorgboerderijen, recreatieve activiteiten en accommodaties, het leveren van natuurdiensten en de opwek van duurzame energie. Bij het vrijkomen van vastgoed wordt gekeken naar een passende invulling, bijv. kleinschalige woningen. De natuur wordt klimaatadaptief ingericht, bijvoorbeeld door bossen te transformeren naar klimaatbestendige bossen. Voor recreatie blijft het

² De uitbreidingslocaties maken reeds onderdeel van referentiesituatie aangezien deze zijn vastgelegd in autonoom beleid (Structuurvisie). De effecten van deze locaties zijn derhalve niet beoordeeld als onderdeel van de Omgevingsvisie. Wel zijn de effecten beschouwd van de aanvullende inzet op kwaliteit (o.a. inclusiviteit, zie bijlage 1).

	buitengebied geschikt, recreatie wordt geclusterd bij recreatiepoorten. Dit zijn voorzieningen aan routes.
6 Toekomstbestendige werklocaties	Het opwaarderen van bestaande bedrijventerreinen naar aantrekkelijke, veilige, bereikbare en energieleverende gebieden. Daarnaast worden geluidszones verder bewaakt en wordt er gewerkt aan een ruimtelijke scheiding tussen industriële activiteiten op bedrijventerreinen en woningen daarbuiten.
7 Multimodaal bereikbaar	Inzet op duurzame bereikbaarheid waarbij de dominante rol van de auto verkleind wordt en er geïnvesteerd wordt in alternatieven zoals de fiets en het openbaar vervoer. Daarnaast wordt de mogelijkheid voor snelfietsroutes verkend. Tenslotte wordt er ingezet op het soepel laten verlopen van de overstap tussen verschillende modaliteiten door inzet op multimodale hubs. Om de transitie naar duurzame mobiliteit te faciliteren wordt ingezet op het ontwikkelen van een laadpalennetwerk.
8 Ruimte voor duurzame energie	Inzet op zonnepanelen op daken en op grote oppervlakten zoals parkeerplaatsen en geluidwallen. Daarnaast wordt ingezet op tijdelijke zonnepanelen op in zogenaamde 'pauzelandschappen', dit zijn gebieden die in afwachting zijn van een nieuwe bestemming,
9 Ruimte voor cultuur en activiteiten	Het faciliteren van activiteiten met een bovenlokaal karakter op vier locaties in Best. Daarnaast wordt gekeken naar mogelijkheden voor verduurzaming van evenementen zoals recycling en gebruik van duurzame energie.
10 Beschermen cultuurhistorische waarde	Aandacht voor monumentale en waardevolle bebouwing. Deze gebieden worden beschermd en geaccentueerd bij ruimtelijke ontwikkelingen. Bij ontwikkelingen wordt rekening gehouden met de sfeer en kenmerken van het gebied.

Figuur 2.5: Visiekaart Omgevingsvisie gemeente Best 2040 [Gemeente Best, 2021]

3 Kansen en risico's van het beleid

Dit hoofdstuk beschrijft de kansen en risico's van de concept ontwerp Omgevingsvisie Best. Hiervoor zijn de huidige situatie, autonome ontwikkelingen en effecten van de visie aan de hand van 10 thema's in beeld gebracht en samengevat gepresenteerd in paragraaf 3.1. In de paragrafen 3.2 t/m 3.11 is per thema's een nadere toelichting gegeven van de referentiesituatie (bestaande uit de huidige situatie inclusief autonome ontwikkelingen) en zijn de effecten nader toegelicht.

3.1 Totaalbeoordeling

De totaalbeoordeling per thema is samengevat weergegeven in onderstaande tabel. De tabel geeft per thema een beoordeling weer van de huidige situatie, de toekomstige situatie zonder Omgevingsvisie (autonome ontwikkeling) en de verwachte effecten van de Omgevingsvisie. Ook is een inschatting gedaan van de effecten in relatie tot de autonome knelpunten.

Tabel 3.1: Totaalbeoordeling van de referentiesituatie en het effect van het nieuwe beleid uit de Omgevingsvisie

Thema	Huidige situatie	Autonome ontwikkeling	Effecten	Knelpunten
Wonen en voorzieningen	😊	😊	↗	😊
Bereikbaarheid	😊	😊	↗	😊
Bedrijvigheid	😊	😊	↗	😊
Natuur en biodiversiteit	😞	😊	=	😊
Landschap en cultuurhistorie	😊	😊	↗	😊
Bodem en water	😞	😊	↗	😊
Klimaat	😊	😞	↗	😊
Duurzame energie en circulariteit	😞	😞	↗	😊
Gezondheid	😊	😊	↗	😊
Vitaliteit inwoners	😊	😊	↗	😊

3.2 Wonen en voorzieningen

3.2.1 Referentiesituatie

In de referentiesituatie van het thema wonen en voorzieningen zijn de aspecten wonen en voorzieningen beoordeeld. De beoordeling is samengevat in onderstaand kader en nader toegelicht in deze paragraaf.

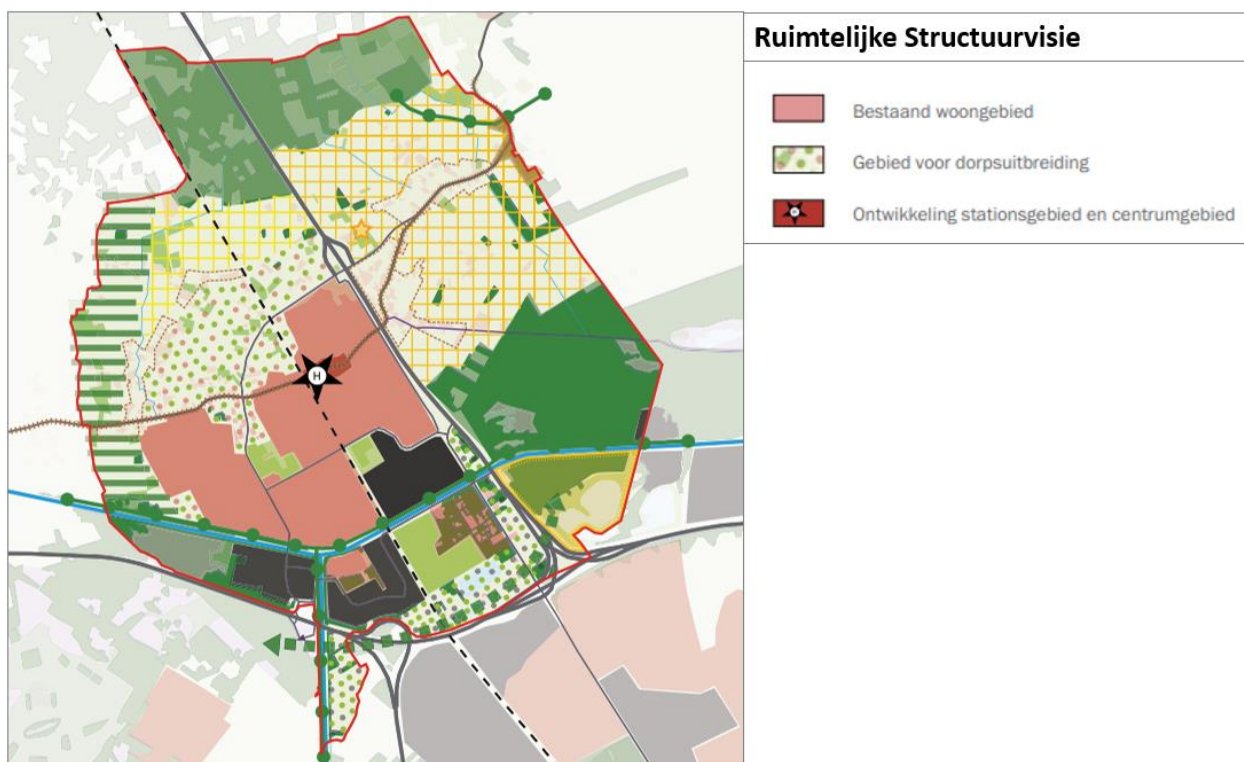
Kwaliteitsniveau	Wonen en Voorzieningen	
	Er is binnen de aspecten geen sprake van knelpunten	
	Er is binnen één aspect sprake van knelpunten	
	Er is binnen beide aspecten sprake van knelpunten	
Huidige situatie		Autonome ontwikkeling
		
<u>Conclusie:</u> in de huidige situatie bestaat een knelpunt ten aanzien van het aspect wonen. Autonoom wordt dit knelpunt verholpen. <i>Wonen</i> De druk op de woningmarkt is de laatste jaren erg toegenomen in de Regio Eindhoven. Met name voor starters, lage- en middelinkomens en ouderen is het moeilijk om een passende en betaalbare woning te huren of kopen. Best heeft een harde plancapaciteit van 1.080 woningen en een zachte plancapaciteit van 195 woningen, die gerealiseerd zullen worden op een aantal uitbereidingslocaties. Van 2018 tot 2028 is er een woningvraag van circa 1.130 woningen in Best. De plancapaciteit voldoet dus aan deze woningvraag <i>Voorzieningen</i> Best heeft een goed voorzieningsniveau. Echter, de afstand tot een ziekenhuis is opmerkelijk groot. Best is aangewezen op de ziekenhuizen in Eindhoven of Veldhoven. De gemeente wil dat nieuwe voorzieningen gericht zijn op gezinnen met kinderen, ouderen en alleenstaanden.		

Wonen

De gemeente Best bestaat uit één wijk en 19 buurten met een oppervlak van 3.510 hectare. In 2020 telde de gemeente 12.839 huishoudens en 29.985 inwoners [AlleCijfers.nl, 2020].

Veel Bestenaren willen ook bij verhuisplannen graag in hun eigen dorp op wijk blijven wonen. Ook van buiten Best is veel vraag naar wonen in de gemeente. De druk op de regionale woningmarkt, en daarmee die van Best, is de afgelopen jaren sterk toegenomen. Met name voor starters, lage- en middelinkomens en ouderen is het moeilijk om een passende en betaalbare woning te huren of kopen. Volgens de prognose zal deze vraag ook op de lange termijn aanhouden. Daarmee neemt de verstedelijkingsdruk op Best toe [Gemeente Best, 2020a]. Het aantal inwoners tot 55 jaar neemt de komende twintig jaar licht af in Best. Het aantal gezinnen zal op de middellange en lange termijn nog toenemen. Dit is qua aandeel ook de grootste doelgroep in Best en in de regio. Een sterke stijging is te zien in het aantal ouderen de komende jaren [Gemeente Best, 2018a].

De gemeente Best wil tot 2030 groeien naar maximaal 34.000 inwoners. Uit de provinciale woningbehoefteprognose blijkt dat er van 2018 tot 2028 een woningvraag van circa 1.130 woningen is in Best. Om te voldoen aan de behoefte zijn in de Structuurvisie drie woningbouwlocaties aangewezen: Dijkstraten, Schutboom en Aarle / Steegsche Velden [Gemeente Best, 2011a]. De locatie Aarle behoort tot de 'Woondeal Stedelijk Gebied Eindhoven', wat betekent dat hier versneld woningen gebouwd moeten worden om de voldoen aan de groeiende vraag in regio Eindhoven. Het plan biedt ruimte voor 570 woningen. In totaal heeft de gemeente Best een harde plancapaciteit van 1.080 woningen en een zachte plancapaciteit van 195 woningen. De woningbouwlocaties en de overige harde en zachte plancapaciteit, zijn dus voldoende om aan de vraag tot 2030 te voldoen. Bij woningbouwontwikkeling Aarle wordt met name ingezet op passende woonmilieus voor gezinnen en ouderen [Gemeente Best, 2018a].

Figuur 3.1: Ruimtelijke Structuurvisie van Best met de huidige en te realiseren gebieden [Gemeente Best, 2011a]

Voorzieningen

De aanwezigheid van voorzieningen is van belang voor het dagelijkse leven en kan de aantrekkelijkheid van een buurt vergroten. Hierbij zijn de afstand tot voorzieningen en het aantal voorzieningen van belang. Een kleinere afstand maakt een voorziening toegankelijker voor meer mensen en met meer voorzieningen is er een groter keuzeaanbod.

In Figuur 3.2 is de nabijheid van voorzieningen weergegeven. Dit is vergeleken met het Nederlandse gemiddelde. Op afstand tot detailhandel, kinderopvang, onderwijs scoort Best gelijk of beter dan het landelijke gemiddelde. De afstand tot dit soort voorzieningen is dus kleiner dan of gelijk aan het gemiddelden. Bij gezondheid en welzijn, horeca en vrije tijd en cultuur scoort Best hoofdzakelijk gelijk aan het landelijke gemiddelden, met uitzondering van een enkele voorziening. Met name de afstand tot een ziekenhuis is aanmerkelijk groter. Landelijk gezien is dat gemiddeld 4,8 kilometer en in Best is dat 9,4 kilometer. Die afstand is dus bijna twee keer zo groot. Best is aangewezen op de ziekenhuizen in Eindhoven of Veldhoven.

		Nederland	Best			Nederland	Best
Gezondheid en welzijn				Onderwijs			
Huisartsenpraktijk				Basisonderwijs			
Afstand tot huisartsenpraktijk	km	1,0	0,9	Afstand tot school	km	0,7	0,7
Afstand tot apotheek	km	1,2	1,2	Voortgezet onderwijs			
Ziekenhuis (incl. buitenpolikliniek)				Voortgezet onderwijs totaal			
Afstand tot ziekenhuis	km	4,8	9,4	Afstand tot school	km	2,4	1,7
Detailhandel				Vrije tijd en cultuur			
Winkels dagelijkse boodschappen				Afstand tot bibliotheek	km	1,9	1,1
Afstand tot grote supermarkt	km	0,9	0,8	Sport			
Afstand tot ov. dagel. levensmiddelen	km	0,8	0,8	Afstand tot zwembad	km	3,2	1,7
Warenhuis				Afstand tot kunstbaan	km	18,5	13,5
Afstand tot warenhuis	km	2,6	1,7	Museum			
Horeca				Afstand tot museum	km	3,9	4,6
Cafés en dergelijke				Podiumkunsten (excl. festivals)			
Afstand tot café e.d.	km	1,2	1,0	Afstand tot podiumkunsten totaal	km	4,8	1,5
Cafetaria's en dergelijke				Bioscoop			
Afstand tot cafetaria e.d.	km	0,8	0,6	Afstand tot bioscoop	km	6,3	1,6
Restaurants				Recreatie			
Afstand tot restaurant	km	0,8	0,8	Afstand tot sauna	km	8,1	9,6
Hotels en dergelijke				Afstand tot zonnebank	km	4,1	1,6
Afstand tot hotel e.d.	km	2,4	2,8	Afstand tot attractie	km	5,8	4,7
Kinderopvang							
Kinderdagverblijf							
Afstand tot kinderdagverblijf	km	0,6	0,6				
Buitenschoolse opvang							
Afstand tot buitenschoolse opvang	km	0,7	0,6				

Figuur 3.2: Nabijheid van voorzieningen in Best vergeleken met het Nederlandse gemiddelden [CBS Statline, 2019]

Best heeft de identiteit van dorps wonen met de aanwezigheid van alle dagelijkse voorzieningen. De voorzieningen die ontwikkeld worden om het stedelijke karakter vast te houden, moeten volgens de gemeente passen binnen het schaalniveau van Best en aanvullend zijn op die in de rest van de regio. De gemeente wil dat nieuwe voorzieningen gericht zijn op de doelgroepen gezinnen met kinderen, ouderen die rustig willen wonen en alleenstaanden zonder stedelijke leefstijl [Gemeente Best, 2017a]. Daarnaast wil de gemeente verder voortbouwen op de aanwezige clusters van voorzieningen in wijken.

3.2.2 Effecten beleid

De beoordeling van de Omgevingsvisie is samengevat in onderstaand kader.

Kwaliteitsniveau	Wonen en Voorzieningen		
	Er is binnen de aspecten geen sprake van knelpunten		
	Er is binnen één aspect sprake van knelpunten		
	Er is binnen beide aspecten sprake van knelpunten		
Huidige situatie	Autonome ontwikkeling	Effecten	Effect op knelpunten
			
<u>Huidige situatie en autonome ontwikkeling:</u> in de huidige situatie bestaat een knelpunt ten aanzien van het aspect wonen. Autonoom wordt dit knelpunt verholpen. <u>Effecten Omgevingsvisie:</u> de Omgevingsvisie biedt uitsluitend kansen op positieve effecten. Deze hebben zowel betrekking op woningen als op voorzieningen. <i>Beleidsuitspraken met kansen op positieve effecten</i> • Gezonde, duurzame en vitale wijken • Een multifunctioneel en bruisend dorpshart • Hoogwaardige groenstedelijke uitbreiding • Buitengebied in balans De beleidsuitspraken voorzien in de uitbreiding van woningen, door de realisatie van nieuwe woonvormen voor verschillende doelgroepen, door inbreiding in het dorpshart en in de wijken. Deze woonvormen zijn vooral gericht op starters, kleine huishoudens en senioren: de doelgroepen waarbinnen de meeste vraag is naar passend woningaanbod. De gemeente houdt op uitbreidingslocaties actief toezicht, zodat de juiste doelgroepen in de daarvoor bestemde woning terecht komen. De transformatie van bestaande boerderijen biedt kansen voor nieuwe woonconcepten. De beleidsuitspraken voorzien ook een toevoeging van voorzieningen in de wijkcentra en meer economisch draagvlak voor de huidige voorzieningen. <u>Omgevingsvisie i.r.t. knelpunten referentiesituatie:</u> De Omgevingsvisie zet in op het versterken en verbeteren van de woonmilieus. Door woningbouw op uitbreidingslocaties (autonome ontwikkeling) voldoet de plancapaciteit aan de woningbehoefte. Hierdoor bestaan in de referentiesituatie geen knelpunten.			

3.3 Bereikbaarheid

3.3.1 Referentiesituatie

In de referentiesituatie van het thema bereikbaarheid zijn de aspecten autobereikbaarheid, openbaar vervoer en fiets- en wandelnetwerk onderzocht. De beoordeling is samengevat in onderstaand kader en nader toegelicht in deze paragraaf.

Kwaliteitsniveau	Bereikbaarheid
	Er is binnen de aspecten geen sprake van knelpunten
	Er is binnen één of twee aspecten sprake van knelpunten
	Er is binnen alle aspecten sprake van knelpunten
Huidige situatie	Autonome ontwikkeling
	
<u>Conclusie:</u> in de huidige situatie bestaat een knelpunt ten aanzien van de aspecten autobereikbaarheid en fiets- en wandelnetwerk. Autonoom zullen een deel van de knelpunten voor fiets- en wandelnetwerk verholpen worden. Er blijven echter ook <i>Autobereikbaarheid</i> De gemeente is goed bereikbaar vanwege haar ligging bij verschillende snelwegen. Om deze goede bereikbaarheid te behouden zal over een aantal jaar de A58 aangepakt worden. Door de groei van de regio zal de autobereikbaarheid steeds meer onder druk komen te staan. Een locatie die al onder druk staat is de Randweg A2/N2. Brainport werkt momenteel samen met het ministerie om hier verder onderzoek naar te doen. <i>Openbaar vervoer</i> Best is goed bereikbaar met het openbaar vervoer vanwege het NS-station, in het centrum. De provincie Noord-Brabant heeft station Best een regionale knoop genoemd. De gemeente Best zet zich in om het openbaar vervoer toegankelijk te maken voor iedereen. <i>Fiets- en wandelnetwerk</i> Het onderhoud aan fietspaden is momenteel niet goed genoeg en het centrum is niet toegankelijk genoeg voor voetgangers. Ook het buitengebied is behoeft aan betere wandel- en fietsverbindingen voor recreanten. Nu zijn er nog te veel infrastructurele barrières. De gemeente geeft prioriteit aan fietsers en voetgangers. De aanleg van meerdere (snel)fietsroutes zijn in onderzoek en de Slowlane is gerealiseerd.	

Autobereikbaarheid

Dwars door de gemeente Best loopt de A2 en aan de zuidelijke gemeentegrens lopen de A50 en A58. Dit maakt Best goed bereikbaar voor gemotoriseerd verkeer, waar de gemeente ook om bekend staat. Door de groeiende economie van Brainport en de wens om in de regio meer woningen te realiseren is de druk op de bereikbaarheid in Best en in de regio toegenomen. En deze druk zal naar verwachting alleen nog maar groter worden [Gemeente Best, 2020a].

Uit verkeersanalyses is gebleken dat met name de Randweg A2/N2 op dit moment al druk is. Deze Randweg loopt als een soort halve maan om de westzijde van Eindhoven en loopt ook in het zuiden langs Best. Naar verwachting zal tussen 2025 en 2030 een kantelpunt ontstaan, waarbij structurele filevorming optreedt op de Randweg A2 en het onderliggende wegennet. Brainport werkt momenteel samen met andere overheden aan een nadere uitwerking van het in 2020 uitgevoerde MIRT Bereikbaarheidsonderzoek om voor de lange termijn een oplossing te formuleren. Op korte termijn probeert de regio het kantelpunt zo ver mogelijk vooruit te schuiven [Gemeente Best, 2020b].

Een van de projecten om Brainport Eindhoven beter bereikbaar te maken is InnovA58. Om de regio bereikbaar te houden wordt de A58 verbreed van twee naar drie rijbanen. Daarnaast worden knooppunten en aansluitingen aangepakt, waaronder de aansluiting bij Best bevorderd zal worden. Naar verwachting zal de realisatie in 2025 starten [Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, z.d.]. Het exacte effect van deze maatregelen op de Autobereikbaarheid in Best is nog onduidelijk.

Autonoom zal de bereikbaarheid verder onder druk komen te staan als gevolg van de toevoeging van woningen. Door de mobiliteitstransitie is investeren in mobiliteit, waaronder de mobiliteitshubs, snelfietsroutes en werkgeversaanpak randvoorwaardelijk om een goede bereikbaarheid te kunnen blijven garanderen. Een aandachtspunt hierbij vormt de betrokkenheid van andere partijen, zoals de provincie.

Openbaar Vervoer

De gemeente Best is goed bereikbaar met het openbaar vervoer omdat ze is voorzien van een eigen treinstation. Dit treinstation ligt aan de spoorlijn Tilburg/Den Bosch-Eindhoven. Het treinstation is gelegen in het centrum en er stoppen twee sprinters die beide elk half uur aanrijden. Dit maakt Best goed bereikbaar richting Eindhoven (verbinding 4x per uur). De provincie heeft station Best een regionale knoop genoemd. Er wordt ingezet op verbeterende verbindingen tussen de verschillende vervoerssoorten zoals fiets, auto, trein en bus. De stationsomgeving zal heringericht worden om de kwaliteit van de voorzieningen te verbeteren [Gemeente Best, 2018b].

Door Best lopen zes buslijnen die Best verbinden met Eindhoven, Eindhoven Airport, Oirschot, Veldhoven en Tilburg. Buslijn 9 stopt bij het Catherina ziekenhuis in Eindhoven. Buslijn 20 komt langs het Maxima Medisch Centrum in Veldhoven en stopt op de High Tech Campus. Momenteel staan dus buslijnen onder druk als gevolg van Covid. In Best is het voornemen om een lijn met Hoogwaardig Openbaar Vervoer (HOV) te realiseren. Deze HOV zal het NS-station in Best verbinden met Eindhoven Airport en Veldhoven.

De gemeente Best streeft naar een toegankelijke omgeving voor iedereen. Sinds een aantal jaar wordt ingezet op een integratie van het doelgroepenvervoer in het reguliere openbare vervoer. Bij doelgroepenvervoer valt te denken aan onder anderen leerlingenvervoer of vervoer voor mensen met een beperking. De gemeente wil verder doorzetten door fysieke toegankelijkheid te verbeteren, doelgroepenvervoer verder te integreren in regulier OV en door de betaalbaarheid te verbeteren [Gemeente Best, 2017b].

Uit participatiebijeenkomsten met inwoners en stakeholders blijkt dat het onderhoud van fietspaden momenteel te wensen over laat. Inwoners van Best vinden dat de gemeente meer mag investeren in de fiets. Daarnaast is (met name) het centrum niet toegankelijk genoeg voor voetgangers [Gemeente Best, 2017b]. Ook in het buitengebied is behoefte aan meer veilige wandel- en fietsverbindingen voor recreatie. De snelwegen, hoofdwegen en het Wilhelminakanaal vormen nu barrières in routes voor wandelaars en fietsers [Gemeente Best, 2016]. De gewenste verbindingen door deze barrières zijn te zien in Figuur 3.3.

Om een toekomstig mobiliteitssysteem goed te kunnen laten functioneren wordt er ingezet op een netwerk aan overstaplocaties (mobiliteitshubs). Concreet voor Best betekent dit dat er gestudeerd wordt aan locaties voor mobiliteitshubs bij de A58 en de A2.

3.3.2 Effecten beleid

De beoordeling van de Omgevingsvisie is samengevat in onderstaand kader.

Kwaliteitsniveau	Bereikbaarheid		
😊	Er is binnen de aspecten geen sprake van knelpunten		
😐	Er is binnen één of twee aspecten sprake van knelpunten		
😞	Er is binnen alle aspecten sprake van knelpunten		
Huidige situatie	Autonome ontwikkeling	Effecten	Effect op knelpunten
😐	😐	↗	😐
<u>Huidige situatie en autonome ontwikkeling:</u> in de huidige situatie bestaat een knelpunt ten aanzien van de aspecten autobereikbaarheid en fiets- en wandelnetwerk. Autonoom zullen de knelpunten voor fiets- en wandelnetwerk verholpen worden. <u>Effecten Omgevingsvisie:</u> de Omgevingsvisie biedt zowel kansen op positieve effecten als risico's op negatieve effecten, waarbij er overwegend kansen zijn. De effecten hebben betrekking op alle aspecten. <i>Beleidsuitspraken met kansen op positieve effecten</i> • Multimodaal bereikbaar • Buitengebied in balans • Een multifunctioneel en bruisend dorpshart (is zowel een kans als een risico) De gemeente wil de dominante rol van de auto verkleinen en investeren in de fiets en het openbaar vervoer. De Omgevingsvisie voorziet de aanleg van snelfietsroutes en multimodale hubs waar voor- en natransport met de fiets een prominente rol speelt. In het buitengebied kan het wandel- en fietsnetwerk versterkt worden door de toevoeging van ontbrekende schakels in het netwerk. Door verstedelijking en inbreiding nabij het stationsgebied gaan meer mensen op locaties wonen met een goede bereikbaarheid. <i>Beleidsuitspraak met risico's op negatieve effecten</i> • Gezonde, duurzame en vitale wijken • Een multifunctioneel en bruisend dorpshart (is zowel een kans als een risico) Inbreiding zorgt voor een toename in het aantal inwoners. De autobereikbaarheid blijft hetzelfde, terwijl het aantal gebruikers toeneemt waardoor er druk op de autobereikbaarheid kan ontstaan. Daarnaast kan toevoeging van bedrijvigheid in het centrum een verkeersaantrekkende werking hebben. De aanleg van groenstructuren langs hoofdinfrastructuur kan er voor zorgen dat er onvoldoende ruimte is voor beoogde snelfietsroutes. Dat vormt een aandachtspunt. Bij de beleidsuitspraak <i>toekomstbestendige werklocaties</i> is geen intensivering of toevoeging van bedrijvigheid voorzien, waardoor deze uitspraak geen effect heeft op de autobereikbaarheid. <u>Omgevingsvisie i.r.t. knelpunten referentiesituatie:</u> In de Omgevingsvisie worden geen specifieke punten aangedragen voor het verbeteren van de autobereikbaarheid. Daarnaast ontstaat het risico op toenemende druk op autobereikbaarheid door de inbreiding in wijken en het dorpshart. Wel voorziet de Omgevingsvisie versterking van het openbaar vervoer en het fiets- en wandelnetwerk.			

3.4 Bedrijvigheid

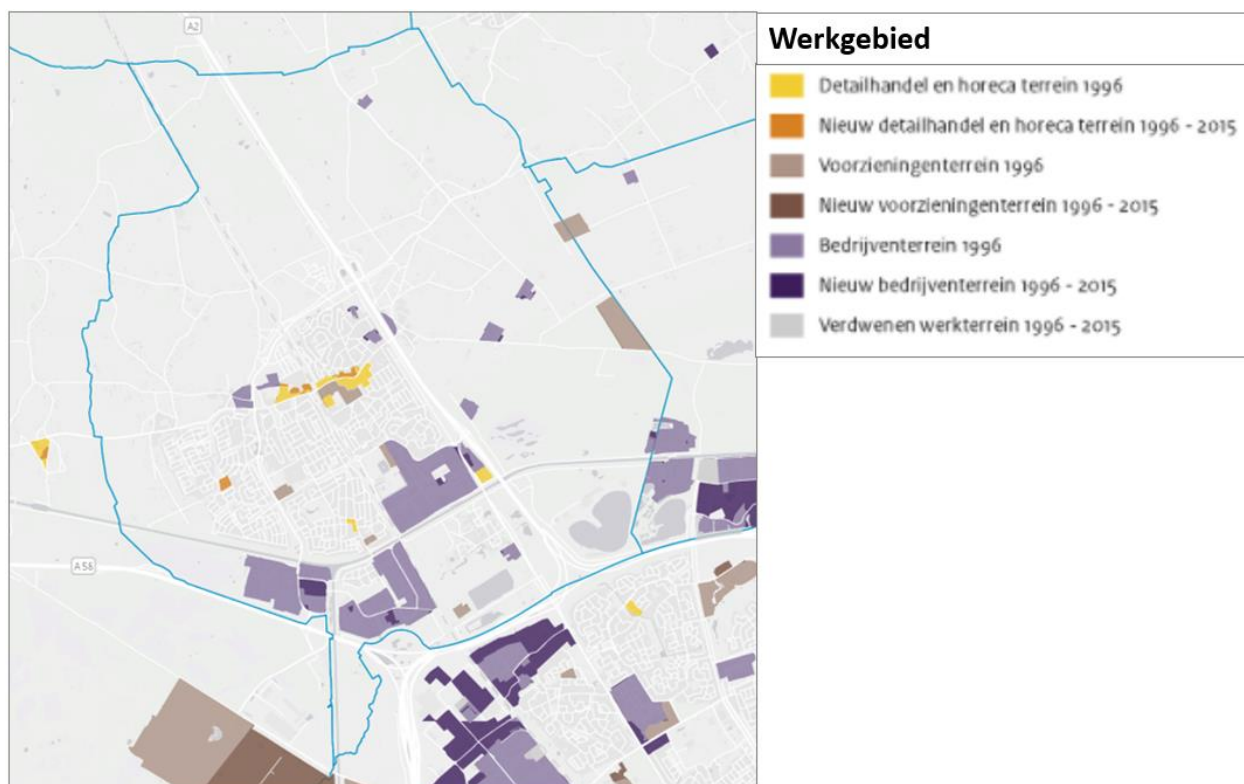
3.4.1 Referentiesituatie

In de referentiesituatie van het thema bedrijvigheid zijn geen aparte aspecten onderzocht. De beoordeling is samengevat in onderstaand kader en nader toegelicht in deze paragraaf.

Kwaliteitsniveau	Bedrijvigheid	
	Er is binnen het thema geen sprake van knelpunten	
	Er is binnen het thema één knelpunten	
	Er zijn binnen het thema twee of meer knelpunten	
Huidige situatie		Autonome ontwikkeling
		
<u>Conclusie:</u> in de huidige situatie bestaat geen knelpunt ten aanzien van het thema bedrijvigheid. Autonoom zal daar een knelpunt bijkomen. Best is onderdeel van Brainport Eindhoven; een toonaangevende kennis- en innovatieregio's en sleutelgebied in de nationale economie. Vanwege de aanwezigheid van de diverse infrastructuurverbindingen heeft Best een gunstig vestigingsklimaat. De gemeente wil in samenwerking met bedrijven het vestigingsklimaat blijven verbeteren. De werkgelegenheid groeit nog steeds in Best. De (voormalige) Bata fabriek en het groen bij knooppunt Batadorp ziet de gemeente als nieuwe bedrijf locaties.		

De regio Zuidoost-Brabant geldt binnen Europa als één van de meest toonaangevende kennis- en innovatieregio's en is met de aanduiding Brainport Eindhoven door het kabinet aangewezen als sleutelgebied voor de nationale economie. De regio onderscheidt zich door een hoge mate van research en development in combinatie met industriële- en hoogtechnologische bedrijvigheid [Samenwerkingsverband Regio Eindhoven, 2010].

Best is een gemeente met veel bedrijvigheid binnen de toonaangevende regio Brainport. In Best zijn circa 18.000 arbeidsplaatsen en de werkgelegenheid groeit nog steeds. De gemeente kent drie bedrijventerreinen: 't Zand, Breeven en Heide. Zoals te zien in Figuur 3.4, bevinden deze bedrijventerreinen zich ten zuiden van de kern van Best en zijn ze duidelijk gescheiden van andere functies. Op deze terreinen is een diversiteit aan industrie aanwezig. Vanwege de aanwezigheid van de diverse infrastructuurverbindingen heeft Best een gunstig vestigingsklimaat voor bedrijven. In het centrum bevindt zich met name detailhandel. Met name in het centrum is sprake van leegstand van winkels. De gemeente zet daarom in op ruimtelijke concentratie van detailhandel, oftewel compacte winkelgebieden [Gemeente Best, 2017a].

Figuur 3.4 Werkgebieden in Best [Atlas van de Regio, PBL, 2020]

Best heeft een goed vestigingsklimaat, maar de gemeente wil zich in blijven zetten om nieuwe bedrijven aan te trekken. Best wil zich met name richten op bedrijven die bijdragen aan de maatschappelijke uitdagingen. Samen met bedrijven en ondernemersorganisaties wil de gemeente komen tot een gezamenlijk plan. In deze plannen ligt de focus op het schenken van aandacht aan vestigingsmogelijkheden, indeling, ontsluiting voor fietsers en openbaar vervoer, natuur, uitstraling, innovatie en duurzaamheid. De (voormalige) Bata fabriek wordt gezien als eventuele locatie voor nieuwe bedrijvigheid [Gemeente Best, 2018b]. Daarnaast voorziet de Structuurvisie 2030 de locaties langs de A2 en A50 bij knooppunt Batadorp als gebied voor nieuwe bedrijven in het groen [Gemeente Best, 2011a].

3.4.2 Effecten beleid

De beoordeling van de Omgevingsvisie is samengevat in onderstaand kader.

Kwaliteitsniveau	Bedrijvigheid		
😊	Er is binnen het thema geen sprake van knelpunten		
😐	Er is binnen het thema één knelpunten		
😞	Er zijn binnen het thema twee of meer knelpunten		
Huidige situatie	Autonome ontwikkeling	Effecten	Effect op knelpunten
😊	😊	↗	😊
<u>Huidige situatie en autonome ontwikkeling:</u> in de huidige situatie bestaat geen knelpunt ten aanzien van het thema bedrijvigheid. Autonoom zullen ook geen nieuwe knelpunten ontstaan. <u>Effecten Omgevingsvisie:</u> de Omgevingsvisie biedt uitsluitend kansen op positieve effecten. <i>Beleidsuitspraken met kansen op positieve effecten</i> • Toekomstbestendige werkmilieus • Een multifunctioneel en bruisend dorpshart De beleidsuitspraken voorzien een kwalitatieve verbetering van de bedrijventerreinen. De inzet op kennisuitwisseling en ontmoeting tussen bedrijven kan de bedrijventerreinen een kwalitatieve impuls geven. Door ondernemers ruimte te bieden in het bruisende dorpshart, is ook hier kans op versterking van bedrijvigheid. <u>Omgevingsvisie i.r.t. knelpunten referentiesituatie:</u> De Omgevingsvisie zet in op het kwalitatief verbeteren van de huidige werkmilieus.			

3.5 Natuur en biodiversiteit

3.5.1 Referentiesituatie

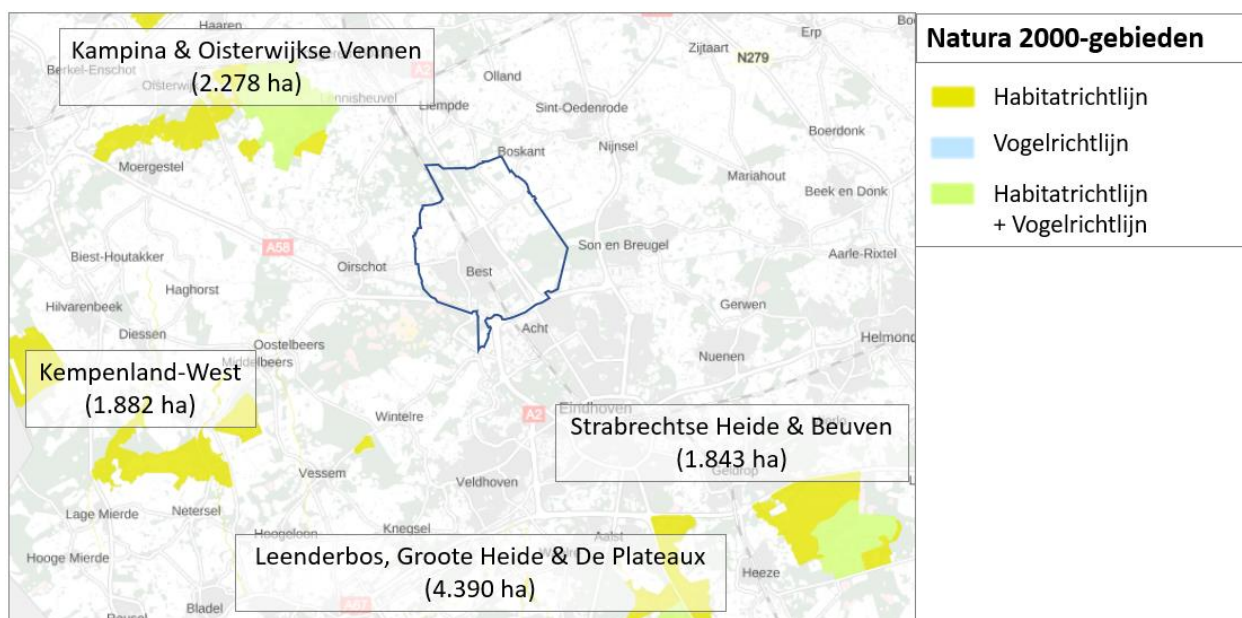
In de referentiesituatie van het thema natuur en biodiversiteit zijn de aspecten Natura 2000-gebieden, Natuurnetwerk Brabant en biodiversiteit en beschermde soorten (flora en fauna) onderzocht. De beoordeling is samengevat in onderstaand kader en nader toegelicht in deze paragraaf.

Kwaliteitsniveau	Natuur en biodiversiteit	
	Er is binnen de aspecten geen sprake van knelpunten	
	Er is binnen één of twee aspecten sprake van knelpunten	
	Er is binnen alle aspecten sprake van knelpunten	
Huidige situatie		Autonome ontwikkeling
		
<u>Conclusie:</u> in de huidige situatie bestaat een knelpunt ten aanzien van alle aspecten. Autonoom zullen de knelpunten niet verholpen worden. <i>Natura 2000-gebieden</i> Binnen een straal van 10 kilometer van Best liggen vier Natura-2000 gebieden. De gebieden zijn als Habitatrichtlijngebied en/of vogelrichtlijngebied aangewezen en zijn allen stikstofgevoelig. De Natura 2000-gebieden komen onder druk te staan door stikstofuitstoot vanwege woningbouw en veranderingen in transport. <i>Natuurnetwerk Brabant</i> In het buitengebied van Best liggen Natuurnetwerk Brabant (NNB) gebieden, deze zijn planologisch beschermd. Het zijn belangrijke leefgebieden voor verschillende flora en fauna. Een groot deel van de NNB in Best is gereed. Voor 2027 worden ook de paar kleine landbouwpercelen die in het noorden van Best liggen omgevormd naar natuur (voor 2027). <i>Biodiversiteit en beschermde soorten (flora en fauna)</i> Het aantal soorten flora en fauna is de afgelopen eeuw op grote schaal snel achteruitgegaan. De regio wil inzetten op meer afwisselend bos- en natuurgebied met meer heide, stuifzand en vennen door bomenkap en op meer recreatieve routes. De gemeente Best streeft naar het vergroten van de biodiversiteit, door diverse Habitats te creëren via inrichting of specifiek beheer. De ecologische barrières worden hierdoor niet opgeheven.		

Natura 2000-gebieden

Natura 2000 is het samenhangende netwerk van beschermde natuurgebieden in de Europese Unie, bestaande uit Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden. De Europese afspraken zijn in Nederland vastgelegd in de Wet natuurbescherming. Voor de Natura 2000-gebieden zijn beheerplannen opgesteld, waarin wordt uitgewerkt op welke wijze, waar, wanneer de (Europese) 'instandhoudingsdoelstellingen' gehaald gaan worden. Ook zijn beheerplannen het uitgangspunt en toetsingskader voor handhaving en vergunningverlening.

In Figuur 3.5 zijn de Natura 2000-gebieden in de directe omgeving van Best weergegeven. Binnen een straal van 10 kilometer liggen vier Natura 2000-gebieden. Kempenland-West is als Habitatrichtlijngebied aangewezen. Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux, Strabrechtse Heide & Beuven en Kampina & Oisterwijkse Vennen zijn als Habitatrichtlijngebied aangewezen met delen die ook als Vogelrichtlijngebied zijn aangewezen.

Figuur 3.5: Natura 2000-gebieden in een nabijheid van 10 km van Best [Atlas Leefomgeving, 2020]

Het heide- en vennengebied van Kempenland-West bestaat uit enkele enigszins verspreid liggende delen: in het westen de Rovertse Heide, meer naar het oosten de Misseleindsche Heide, de Netterselsche Heide en de Landschotsche Heide. Tenslotte ligt nog verder naar het oosten het Grootmeer. Dit Natura 2000-gebied is stikstofgevoelig.

Natura 2000-gebied Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux bestaat uit twee delen. Het oostelijke gedeelte omvat de Groote Heide en het Leenderbos. Dit gebied is onderdeel van het Kempische landschap dat gekenmerkt wordt door hoogteverschillen die tijdens de laatste ijstijd zijn ontstaan door dekzandafzettingen. Het westelijke gedeelte betreft De Plateaux, een deels bebost heidegebied. Onderdeel van De Plateaux zijn de Dommel en beeklopen van de Run en de Keersop. Dit Natura 2000-gebied is stikstofgevoelig.

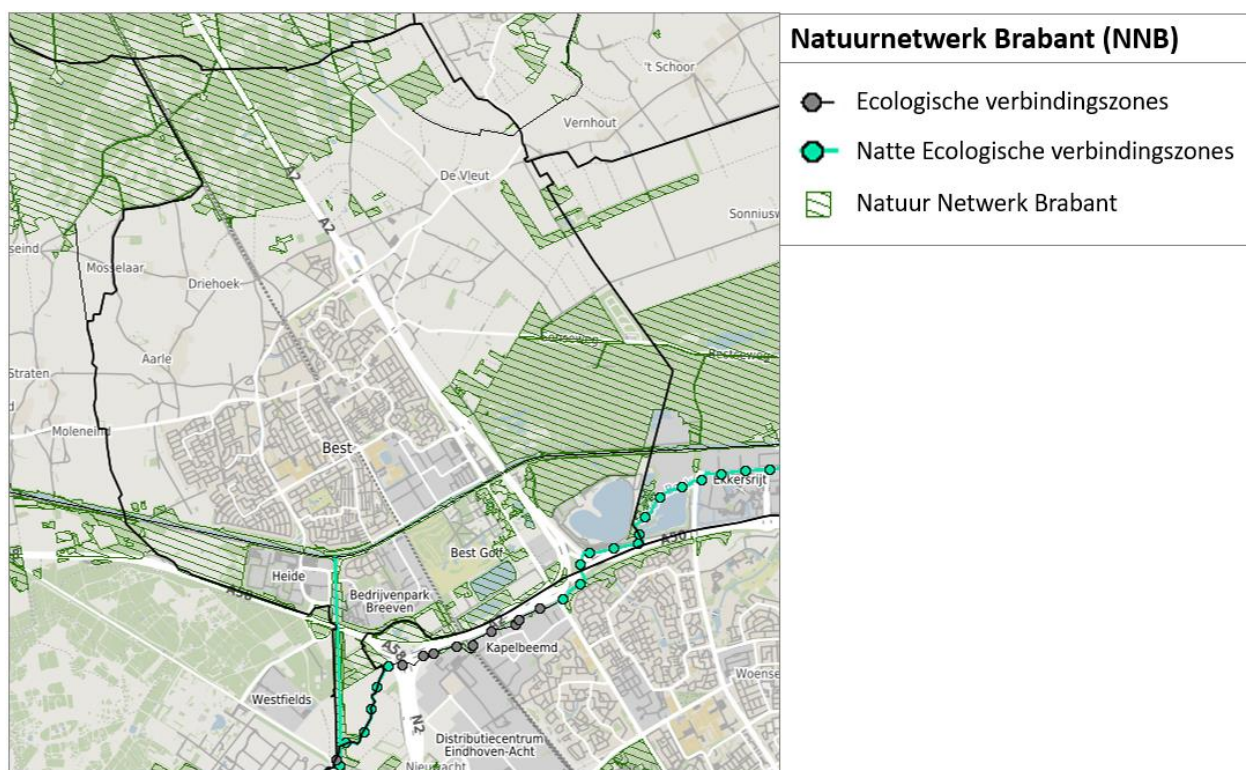
De Strabrechtse Heide bestaat grotendeels uit glooiend dekzandlandschap, met daarnaast een deel stuifzandlandschap. Het gebied wordt gekenmerkt door een afwisseling van droge stukken met heide, kleine stuifzanden en laagtes met natte heide en vennen. In het oosten van het gebied ligt het Beuven, het grootste ven van ons land. Ook dit Natura 2000-gebied is stikstofgevoelig.

Kampina en de naastgelegen Oisterwijkse vennen en bossen vormen samen een voorbeeld van het licht glooiende Brabants dekzandlandschap, met U-vormige paraboolduinen, met bossen, vennen, heide en overgangen naar schraalgraslanden in beekdalen. Net als de andere drie gebieden is ook dit Natura 2000-gebied stikstofgevoelig.

Natuurnetwerk Brabant

Het Natuurnetwerk Brabant is onderdeel van het Natuurnetwerk Nederland. Het is een netwerk van deels bestaande en deels nieuwe natuurgebieden die door ecologische verbindingszones met elkaar verbonden zijn. Hierdoor kunnen dieren zich makkelijker verplaatsen tussen verschillende natuurgebieden.

Binnen de gemeente Best zijn een aantal gebieden onderdeel van Natuurnetwerk Brabant (NNB). Deze gebieden zijn te zien in Figuur 3.6. Het NNB moet in 2027 gereed zijn. Het NNB bevindt zich met name in de buitengebieden, ten noorden en ten oosten van de gebouwde omgeving van de gemeente. Het betreft met name bosgebieden. In het zuiden van Best loopt een ecologische verbindingszone. Deze zone verbindt een groene scheg in Eindhoven via met een groengebied in buurgemeente Son en Breugel. Alle NNB gebieden zijn planologisch beschermd. In het noorden van Best liggen nog een paar kleine landbouwpercelen die nog omgevormd dienen te worden naar natuur (voor 2027).

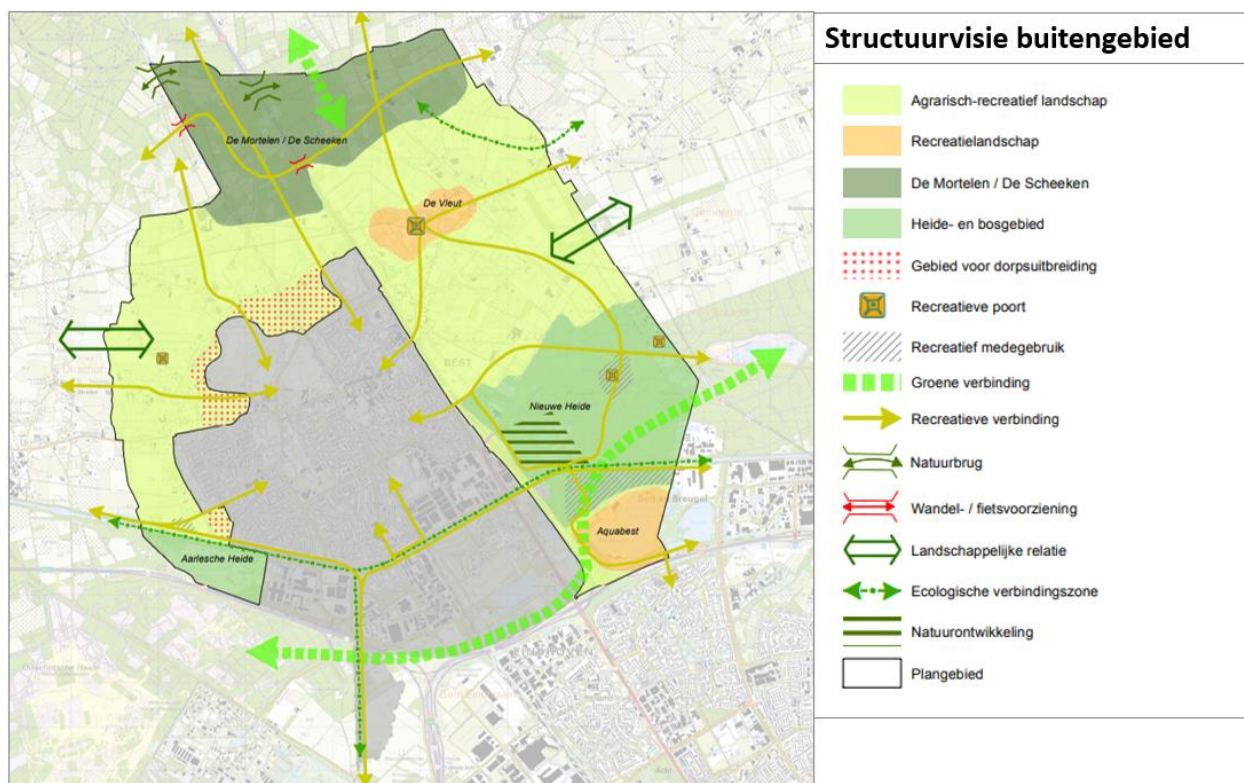

Figuur 3.6: Natuurnetwerk Brabant gebieden in Best [Provincie Noord-Brabant, 2021]

Biodiversiteit en beschermde soorten (flora & fauna)

Het groen in Best kenmerkt zich door een diversiteit in gebieden. De buurten in Best hebben elk een eigen groen karakter. De oude wijken, uit de periode 1970-1980, kennen kleinschalig en geconcentreerd groen

van een beperkte hoeveelheid. De wijken na 1990 kennen meer functioneel groen in herkenbare structuren door de wijk. Langs ontsluitingswegen liggen groene omlijstingen. Deze worden ecologisch beheerd en kennen daardoor een hoge diversiteit aan insectensoorten. In het buitengebied liggen diverse landschappen: Heidelandschap, Broekontginningenlandschap en Kampenlandschap, met elk een eigen uitstaling (zie Figuur 3.7). Het Beatrix- en het Wilhelminakanaal zijn een groene ecologische verbinding door de gemeente Best en vormen het leefgebied voor vissen, amfibieën, kleine gewervelde dieren, moeras- en waterplanten [Gemeente Best, 2012]. De spoorlijn en de A2 vormen nog ecologische barrières.

Figuur 3.7: Structuurvisie buitengebied van Best [Gemeente Best, 2016]

Best is onderdeel van Nationaal Landschap Het Groene Woud, gelegen binnen de stedendriehoek Tilburg-Den Bosch-Eindhoven. Nationaal landschap Het Groene Woud is uniek voor heel Nederland. De afwisseling tussen waardevol natuur- en cultuurlandschap met hoge cultuurhistorische waarden is groot. De grondgebonden veehouderij is een belangrijke drager voor het landschap. De boomteeltsector in Het Groene Woud, waaronder in de zone Oirschot-Best-Boskant, is van internationaal belang en heeft sterke, toekomstgerichte ondernemers. In de Ontwikkelingsvisie Het Groene Woud 2011-2025 wordt ingezet op een meer afwisselend bos- en natuurgebied met meer heide, stuifzand en vennen door bomenkap én op meer recreatieve routes [Gemeente Best, 2016]

Het aantal soorten flora en fauna is de afgelopen eeuw op grote schaal snel achteruitgegaan. De gemeente Best streeft naar het vergroten van de biodiversiteit. Dit wil ze doen door diverse Habitats te creëren via inrichting of specifiek beheer. Door groenbeheer secuurder aan te pakken wil de gemeente ecologie, biodiversiteit en flora en fauna bevorderen. Middels communicatie wil de gemeente in gesprek gaan met particulieren op privaat terrein binnen en buiten de bebouwde kom te vergroenen [Gemeente Best, 2012].

3.5.2 Effecten beleid

De beoordeling van de Omgevingsvisie is samengevat in onderstaand kader.

Kwaliteitsniveau	Natuur en biodiversiteit		
😊	Er is binnen de aspecten geen sprake van knelpunten		
😐	Er is binnen één of twee aspecten sprake van knelpunten		
😞	Er is binnen alle aspecten sprake van knelpunten		
Huidige situatie	Autonome ontwikkeling	Effecten	Effect op knelpunten
😞	😐	=	😐
<u>Huidige situatie en autonome ontwikkeling:</u> in de huidige situatie bestaat een knelpunt ten aanzien van alle aspecten. Autonoom zullen de knelpunten niet verholpen worden. <u>Effecten Omgevingsvisie:</u> de Omgevingsvisie biedt zowel kansen op positieve effecten als risico's op negatieve effecten, waarbij er overwegend kansen zijn. De effecten hebben betrekking op alle aspecten. <i>Beleidsuitspraken met kansen op positieve effecten</i> • Een gezonde groenstructuur • Buitengebied in balans • Multimodaal bereikbaar De beleidsuitspraken voorzien in een afname van stikstofuitstoot en een versterking van biodiversiteit. Het ontmoedigen van autogebruik en het bieden van alternatieven kan de stikstofuitstoot verminderen. Het faciliteren van natuurinclusieve landbouw kan biodiversiteit versterken en stikstofdepositie verminderen. De gemeente tracht ook het bosgebied divers te maken en de ecologische waarde te vergroten. Door het versterken van groenstructuren, ecologisch groenbeheer en de toevoeging van ontbrekende schakels kan de biodiversiteit versterkt worden en kan leefgebied van (beschermde) soorten toenemen. <i>Beleidsuitspraak met risico's op negatieve effecten</i> • Gezonde, duurzame en vitale wijken • Een multifunctioneel en bruisend dorpshart • Ruimte voor duurzame energie De beleidsuitspraken voorzien inbreiding van woningen in de wijken en de toevoeging van hoogstedelijke woonmilieus en bedrijvigheid in het dorpshart. Deze ontwikkelingen zorgen voor een verkeeraantrekkende werking door een toename van inwoners en gebruikers. Dit kan zorgen voor een toename van stikstofuitstoot, wat negatieve effecten kan hebben op Natura 2000-gebieden rondom Best. Zonnepanelen op daken vormen een risico voor het verstoren van gebouwbewonende soorten (met name vleermuizen). Zonnepanelen op ecologisch beheerde geluidswallen verlagen de daar aanwezige planten- en insectenrijkdom. <u>Omgevingsvisie i.r.t. knelpunten referentiesituatie:</u> In de Omgevingsvisie worden punten aangedragen die bij kunnen dragen aan het versterken van de biodiversiteit en leefgebieden van (beschermde) soorten. Echter, er zijn ook beleidsuitspraken die kunnen resulteren in een verslechtering. Het is daarom onbekend of de huidige knelpunten verholpen worden en of er nieuwe knelpunten zullen ontstaan.			

3.6 Landschap en cultuurhistorie

3.6.1 Referentiesituatie

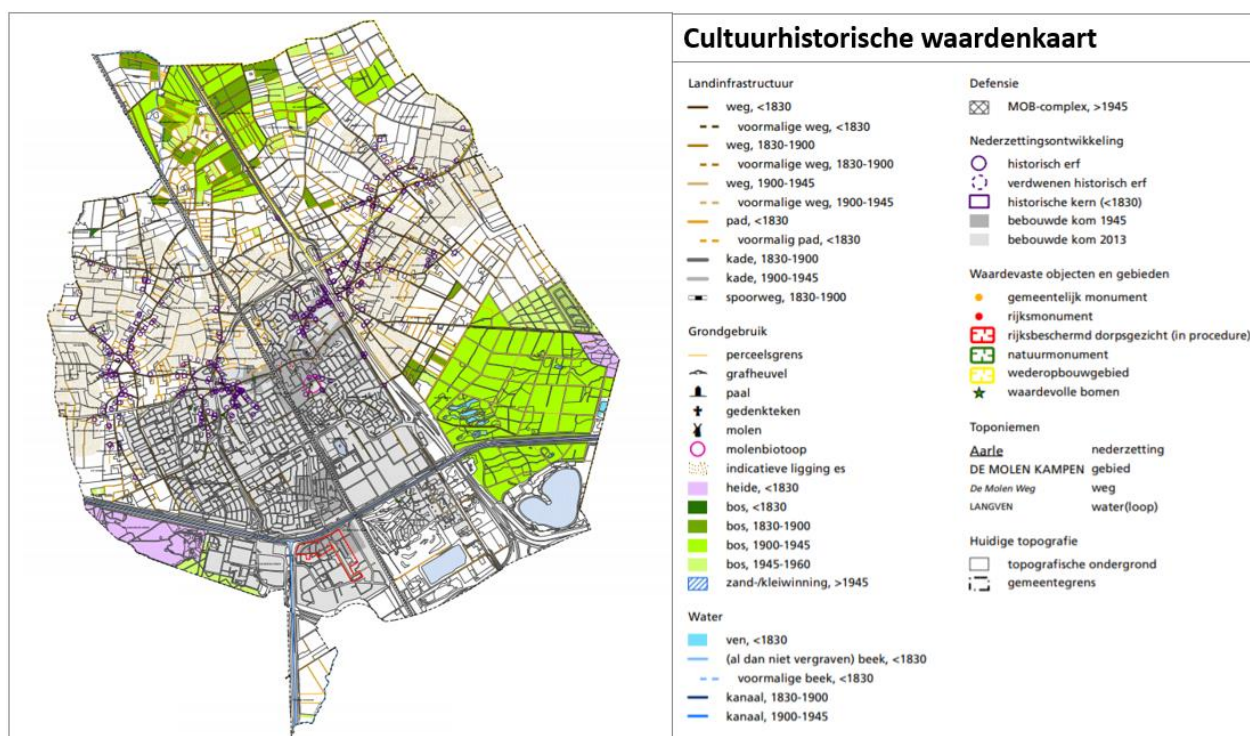
In de referentiesituatie van het thema landschap en cultuurhistorie zijn de aspecten historische kernen en linten en historisch landschap beoordeeld. De beoordeling is samengevat in onderstaand kader en nader toegelicht in deze paragraaf.

Kwaliteitsniveau	Landschap en cultuurhistorie	
	Er is binnen de aspecten geen sprake van knelpunten	
	Er is binnen één aspect sprake van knelpunten	
	Er is binnen beide aspecten sprake van knelpunten	
Huidige situatie		Autonome ontwikkeling
		
<u>Conclusie:</u> in de huidige situatie bestaat geen knelpunt ten aanzien van de twee aspecten. Autonoom zal een knulpunt ontstaan binnen het aspect historisch landschap. <i>Historische kernen en linten</i> Belangrijke historische structuren zijn nog grotendeels herkenbaar in de huidige ruimtelijke hoofdstructuur. Langs deze historische linten liggen rijksmonumenten en cultuurhistorische bouwkunst. Buurtschap de Vleut en Batadorp zijn aangewezen als historische stedenbouw. De A2 en de spoorlijn doorsnijden het oude landschap, waarbij ook de bebouwingslinten van Best in tweeën werden gedeeld. De gemeente is verplicht om cultuurhistorische waarden mee te laten wegen in de totstandkoming van bestemmingplannen. <i>Historisch landschap</i> Het landschap van Best is bepalend geweest voor de vorming van dorpen en buurtschappen. Landschap het Groen Woud, gelegen in het noorden van Best, is aangewezen als cultuurhistorisch landschap. Woningbouwuitbreiding die voorzien is in de structuurvisie (autonoom) is gelegen in archeologisch landschap. Door woningbouw kunnen archeologische waarden in de bodem aangetast worden.		

Historische kernen en linten

Het dorpse en groenstedelijke woonmilieu zijn karakteristiek in Best. De bebouwingsstructuur binnen de gemeente Best hield vanouds verband met de ligging op de dekzandrug. Een bewoonde strook lag in het overgangsgebied van de hoger gelegen zandgronden in het zuiden naar de lager gelegen broekgronden in het noorden. Het kerkdorp Best bestond uit een kort bebouwingslint langs een hoofdweg. De buurtschappen Aarle, Mosselaar, De Vleut, Naasten- en Verrenbest bestonden rond het midden van de 19de eeuw uit kleine clusters van agrarische bebouwing. Uit opgravingen blijkt dat de eerste bewoners al in 1700 v. Chr. in Best waren gevestigd. Belangrijke historische structuren zijn nog grotendeels herkenbaar in de huidige ruimtelijke hoofdstructuur. Het centrum bevindt zich nog steeds ter plaatse van de Hoofdstraat en de in het verleden aanwezige buurtschappen zijn nog steeds in de structuur te herkennen [Gemeente Best, 2011a]. De A2 en de spoorlijn doorsnijden het oude landschap, waarbij ook de bebouwingslinten van Best in tweeën werden gedeeld [BAAC, 2014].

Zoals te zien in Figuur 3.8 liggen de monumenten en historisch erf met name langs de oost-west georiënteerde historische linten. Het fabriekscomplex met bijbehorende nederzetting; Batadorp (uit de jaren dertig) is aangewezen als beschermd dorpsgezicht. In de kern van Best bevindt zich molen De Volharding. De omringende molenbiotoop is geschraapt in het vigerende bestemmingsplan.

Figuur 3.8: Cultuurhistorische waardenkaart (CHW) van Best [Provincie Noord-Brabant, 2016a]

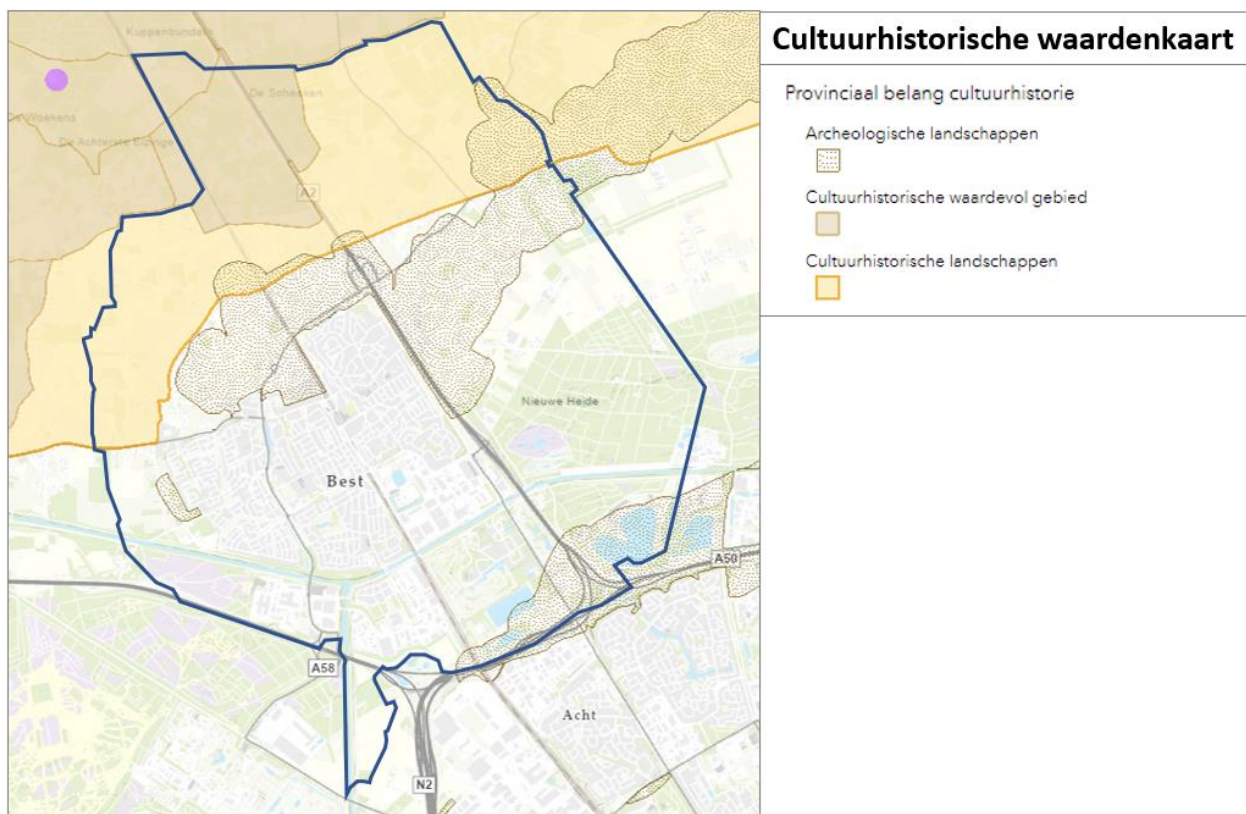
Met ingang van 1 januari 2012 zijn gemeenten op basis van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) verplicht cultuurhistorische waarden mee te laten wegen in de totstandkoming van een bestemmingsplan. De cultuurhistorische waardenkaart vormt hiervoor het basisinstrument.

Historisch landschap

De gemeente Best kent een halfopen landschap van bossen, heide, weilanden en vennen. Het landschap is bepalend geweest voor de vorming van dorpen en buurtschappen. Het landschap van Best is op te delen in drie soorten:

- Een centraal gelegen, noordoost-zuidwest georiënteerd dekzandgebied met akkers en gehuchten;
- Een laaggelegen, deels verspoelde dekzandvlakte met hooilanden en moerassen in het noorden;
- Een grotendeels verstoven dekzandrug met hooggelegen, uitgestrekte heidevelden in het zuiden.

Zoals te zien in Figuur 3.9 is een groot deel van het buitengebied van Best aangewezen als cultuurhistorisch landschap van provinciaal belang. Dit omvat het Groene Woud. In dit gebied worden kleinschalige middeleeuwse ontginningslandschappen afgewisseld met uitgestrekte bossen, heidevelden, zandverstuivingen en jonge ontginningen. Ook zijn er delen van het zandlandschap aangewezen als archeologische landschappen. De archeologische waarden zijn in deze gebieden bijzonder hoog. Woningbouwuitbreiding die voorzien is in de structuurvisie (autonoom) is gelegen in archeologisch landschap. Door woningbouw kunnen archeologische waarden in de bodem aangetast worden.

Figuur 3.9: Cultuurhistorische waardenkaart (CHW) van het landschap van Best [Provincie Noord-Brabant, 2016a]

3.6.2 Effecten beleid

De beoordeling van de Omgevingsvisie is samengevat in onderstaand kader.

Kwaliteitsniveau	Landschap en cultuurhistorie		
😊	Er is binnen de aspecten geen sprake van knelpunten		
😐	Er is binnen één aspect sprake van knelpunten		
😞	Er is binnen beide aspecten sprake van knelpunten		
Huidige situatie	Autonome ontwikkeling	Effecten	Effect op knelpunten
😊	😐	↗	😊
<u>Huidige situatie en autonome ontwikkeling:</u> in de huidige situatie bestaat geen knelpunt ten aanzien van de twee aspecten. Autonoom zal een knelpunt ontstaan binnen het aspect historisch landschap. <u>Effecten Omgevingsvisie:</u> de Omgevingsvisie biedt meerdere kansen op positieve effecten en een enkel risico op negatieve effecten. <i>Beleidsuitspraken met kansen op positieve effecten</i> - Buitengebied in balans - Beschermen cultuurhistorische waarde De beleidsuitspraken voorzien in de versterking van zowel de historische kernen en linten als het buitengebied. Er is kans op versteking van de huidige cultuurhistorische waarde door de inzet op bescherming en accentuering van de linten. De historische kernen en linten worden bewust niet meegenomen in de verdichtingsopgave in de wijken, om ze op deze manier te beschermen. Het beschermen van de cultuurlandschappen, door klimaatadaptieve maatregelen te nemen en de natuur te versterken, biedt kansen voor versterking van het landschap. Het uitgangspunt bij ruimte voor duurzame energie is dat de landschappelijke gebiedskwaliteit niet wordt aangetast. <i>Beleidsuitspraak met risico's op negatieve effecten</i> - Een multifunctioneel en bruisend dorpshart Het realiseren van een hoogstedelijk woonmilieu (inbreiding) in het dorpshart vormt een risico op aantasting van aanwezige monumentale waarden. <u>Omgevingsvisie i.r.t. knelpunten referentiesituatie:</u> De Omgevingsvisie zet in op het beschermen en versterken van de historische linten en het landschap.			

3.7 Bodem en water

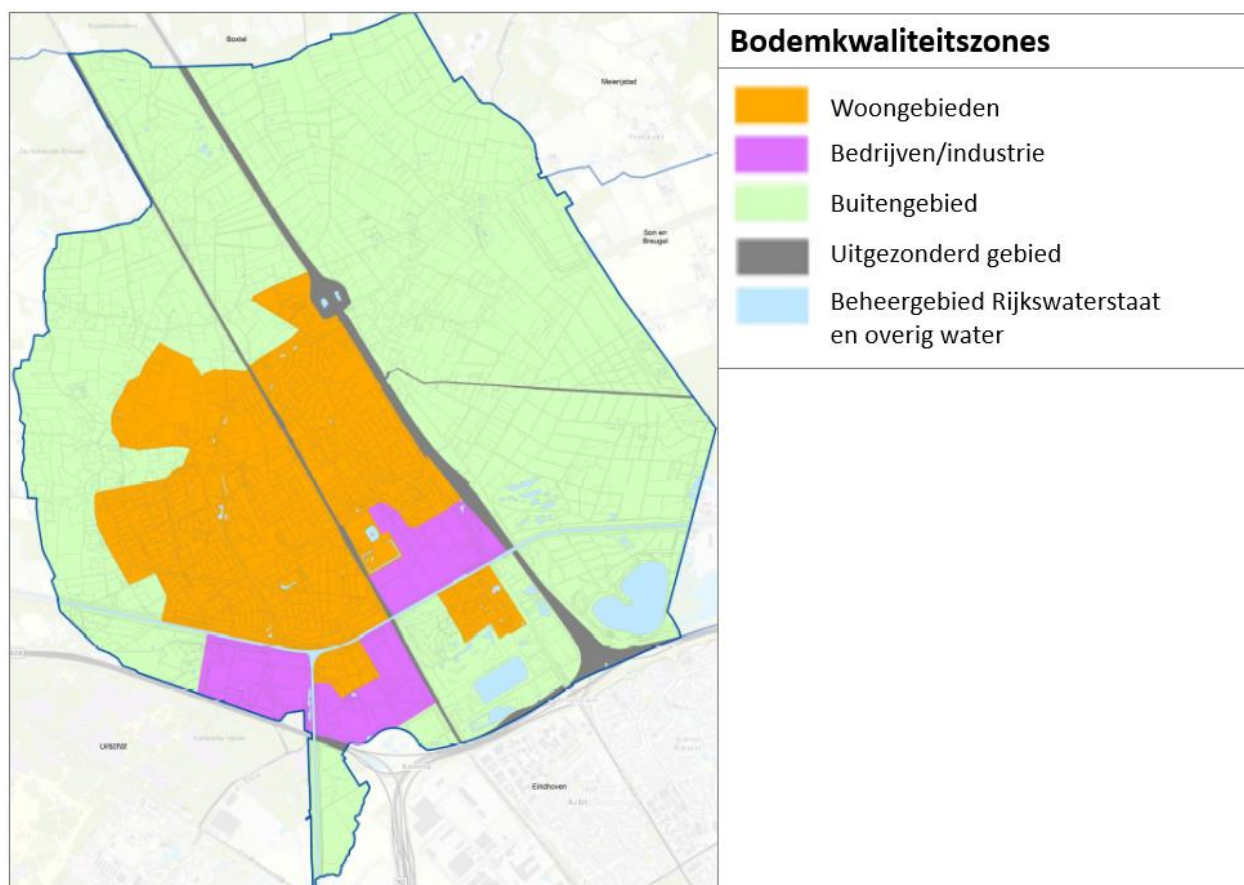
3.7.1 Referentiesituatie

In de referentiesituatie van het thema bodem en water zijn de aspecten bodemkwaliteit en grond- en oppervlaktewater beoordeeld. De beoordeling is samengevat in onderstaand kader en nader toegelicht in deze paragraaf.

Kwaliteitsniveau	Bodem en water
	Er is binnen de aspecten geen sprake van knelpunten
	Er is binnen één aspect sprake van knelpunten
	Er is binnen beide aspecten sprake van knelpunten
Huidige situatie	Autonome ontwikkeling
	
<u>Conclusie:</u> in de huidige situatie bestaan knelpunten ten aanzien van beide aspecten. Autonoom wordt het knelpunt voor bodem verholpen. Binnen grond- en oppervlaktewater wordt één knelpunt verholpen, maar de andere knelpunten binnen dit aspect blijven bestaan. <i>Bodemkwaliteit</i> In de gemeente bevindt zich één locatie met bodemverontreiniging, die door de provincie afgewerkt zal worden. Voor bodemkwaliteit hanteert de gemeente een gebiedsspecifiek beleid. Via de bodemkwaliteitskaart wordt aangegeven op welke plekken een afwijkende (slechtere) bodemkwaliteit wordt verwacht ten opzichte van de omgeving. <i>Grond- en oppervlaktewater</i> In Best is in een groot deel sprake van grondwateronderlast met op veel plekken een grondwaterstand die meer dan twee meter onder het maaiveld ligt, vanwege de zandige ondergrond. Rond natuurgebied De Scheeken kan de grondwaterstand daarentegen weer erg hoog zijn. De ecologische kwaliteit van het Wilhelminakanaal is matig. De gemeente Noord-Brabant tracht via monitoring de waterkwaliteit te verbeteren. Een deel van de gemeentegrond is aangewezen als beschermingszone vanwege drinkwaterwingebieden. In deze gebieden kunnen ruimtelijke ontwikkelingen bemoeilijkt worden en kan bodemdaling optreden.	

Bodemkwaliteit

De provincie is bevoegd gezag in het kader van de Wet bodembescherming (Wbb) en draagt de verantwoordelijkheid voor bodemsaneringsoperaties in Best. De gemeente is bevoegd gezag voor niet-ernstige bodemverontreiniging en voor grond- en baggerverzet binnen de gemeente in het kader van Besluit Bodemkwaliteit. Het Besluit bodemkwaliteit bevat regels voor toepassing van grond, baggerspecie en bouwstoffen en stelt kwaliteitseisen aan de uitvoering van bodemwerkzaamheden. Het Besluit bodemkwaliteit heeft tot doel de bodem nu en in de toekomst optimaal te gebruiken en te beschermen. De gemeente Best hanteert een gebiedsspecifiek beleid. Via de bodemkwaliteitskaart wordt aangegeven op welke plekken een afwijkende (slechtere) bodemkwaliteit wordt verwacht ten opzichte van de omgeving. Hieronder valt ook de chemische bodemkwaliteit. De verschillende zones zijn te zien in Figuur 3.10.

Figuur 3.10: Bodemkwaliteitszones in Best [Gemeente Best, 2020c]

In Best waren anno 2018 twee speedlocaties aanwezig. Aan de Kapelaan J.A. Heerenstraat (in het centrum) en bij de Oranjestraat (in de buurt Salderes). In 2015 heeft de provincie voor de speedlocatie aan de Oranjestraat een beschikking afgegeven waarin is ingestemd met de deelsanering, het deelnazorgplan, de nazorgmaatregelen en de gebruiksbepijking van betreffende percelen. De sanering van de Oranjestraat is inmiddels afgerond. De verontreiniging aan de Kapelaan J.A. Heerenstraat is nog aanwezig. De provincie is momenteel bevoegd gezag en zal deze speedlocatie afwerken [Provincie Noord-Brabant, 2018].

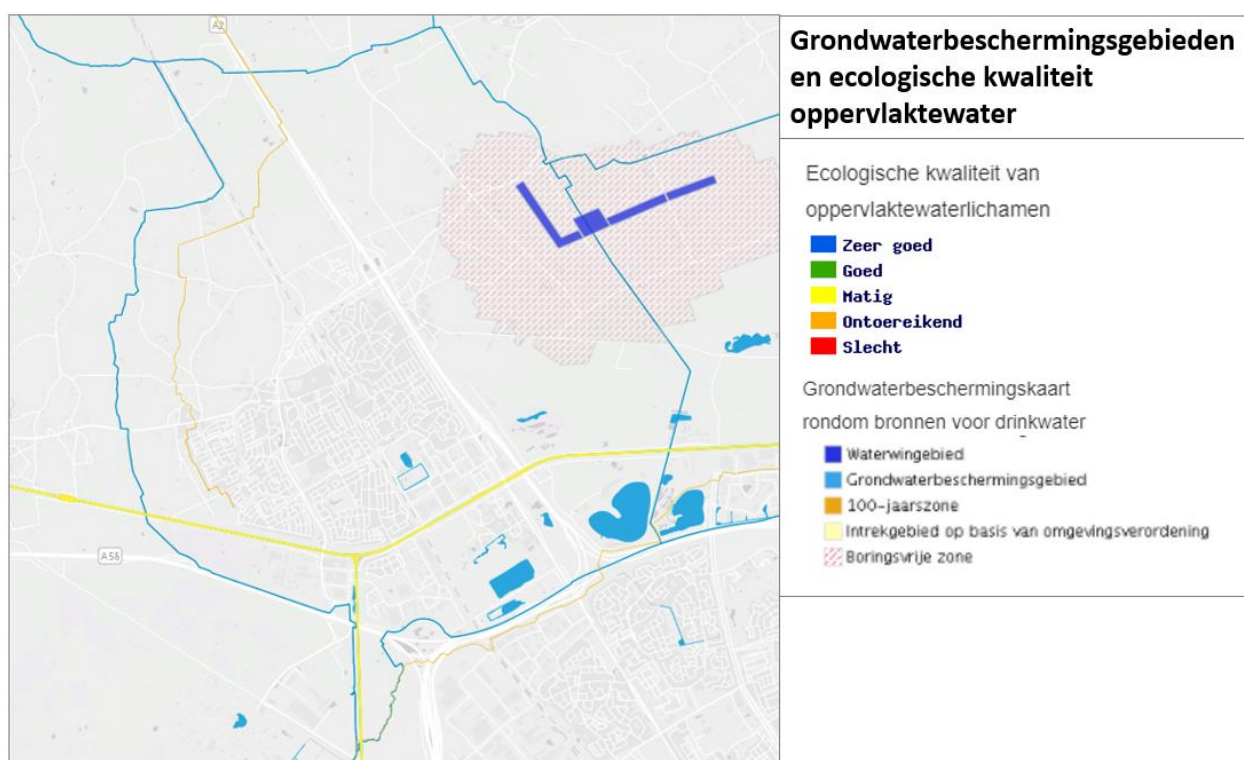
Grond- en oppervlaktewater

Het grondwater niveau onder maaiveld wordt de grondwaterstand genoemd. Als de grondwaterstand niet optimaal is kan er sprake zijn van grondwateroverlast of grondwateronderlast. Bij grondwateroverlast ligt de grondwaterstand te hoog, dit kan leiden tot overlast en schade in de vorm van natte kelders en kruipruimten.

Bij grondwateronderlast is er sprake van een te lage grondwaterstand. Dit heeft gevolgen voor onder andere funderingen van huizen gebouwen en kan leiden tot verzakkingen van huizen en gebouwen.

In Best is de gemiddeld hoge grondwaterstand (GHG) en de gemiddeld lage grondwaterstand (GLG) in een groot deel van de gemeente meer dan 2 meter onder maaiveld. Dit komt door de zandige ondergrond in het gebied. Bij natuurgebied De Scheeken is de grondwaterstand hoger, dit is natte natuur. Hier is de GHG op sommige plekken 0,2 meter onder het maaiveld. De GLG is hier wel weer laag, tussen de 1,5 en 2 meter onder maaiveld [Klimaateffectatlas, 2020]. De grondwaterstand is de laatste decennia op veel plekken lager komen te liggen als gevolg van grootschalige grondwateronttrekkingen en versnelde hemelwaterafvoer. Dit komt o.a. door de fors toegenomen grondwaterputten in de landbouw, de afvoer van de A2 tunnelbakwater, doorbreken van leemlagen en de drinkwaterwinning. De invloed van de grondwaterstand op droogte wordt beschreven in hoofdstuk 3.8.

De gemeente Best kent een aantal plekken met oppervlaktewater. In Figuur 3.11 is de ecologische kwaliteit van de watergangen weergegeven. De ecologische kwaliteit van het Wilhelminakanaal is matig. De Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) is gericht op de bescherming van alle wateren. Via monitoring tracht de provincie Noord-Brabant het rijksbeleid voor stoffen in grond- en oppervlaktewater (het KRW) te evalueren om zo te kijken of het leidt tot de gewenste waterkwaliteitsverbetering.

Figuur 3.11: Grondwaterbeschermingsgebieden en ecologische kwaliteit van het oppervlaktewater in Best [Atlas van de Regio, PBL, 2020]

Grondwater is de belangrijkste grondstof voor ons drinkwater. Om het grondwater te beschermen en verontreiniging te voorkomen wijzen de provincies beschermingszones. In de beschermingszones worden beperkingen gesteld aan de menselijke activiteiten om zo de kans op verontreiniging van het grondwater te voorkomen. Zoals te zien in Figuur 3.11 is een klein deel van het buitengebied van Best aangewezen als waterwingebied, waardoor het omliggende gebied is aangewezen als boringsvrije zone. De waterwingebieden en boringsvrije zones kunnen ruimtelijke ontwikkelingen en toepassingen van Warmte Koude Opslag bemoeilijken. Ook moet in bepaalde zones rekening gehouden worden met bodemdaling als gevolg van drinkwaterwinning.

3.7.2 Effecten beleid

De beoordeling van de Omgevingsvisie is samengevat in onderstaand kader.

Kwaliteitsniveau	Bodem en water		
😊	Er is binnen de aspecten geen sprake van knelpunten		
😐	Er is binnen één aspect sprake van knelpunten		
😞	Er is binnen beide aspecten sprake van knelpunten		
Huidige situatie	Autonome ontwikkeling	Effecten	Effect op knelpunten
😞	😐	↗	😐
<u>Huidige situatie en autonome ontwikkeling:</u> in de huidige situatie bestaat een knelpunten ten aanzien van het aspect grond- en oppervlaktewater. Autonoom wordt één knelpunt binnen grond- en oppervlaktewater verholpen, maar de andere knelpunten binnen dit aspect blijven bestaan. <u>Effecten Omgevingsvisie:</u> de Omgevingsvisie biedt één kans op positieve effecten. De effecten hebben betrekking op beide aspect. <i>Beleidsuitspraken met kansen op positieve effecten</i> Buitengebied in balans De beleidsuitspraken voorzien verbeteringen van de bodem- en waterkwaliteit door natuur-inclusieve landbouw. Traditionele landbouw kan bodemkwaliteit verslechteren door (over)bemesting en grondwateronttrekking, dus door de toepassing van natuur-inclusieve landbouw kan de bodemkwaliteit en het grondwaterpeil verbeteren. Voor bodem en water zijn geen risico's voorzien, omdat het inpassen van zonneparken in het buitengebied onderdeel zijn van autonoom beleid. <u>Omgevingsvisie i.r.t. knelpunten referentiesituatie:</u> In de Omgevingsvisie worden geen specifieke punten aangedragen voor het verbeteren van de huidige knelpunten voor grond- en oppervlaktewater.			

3.8 Klimaat

3.8.1 Referentiesituatie

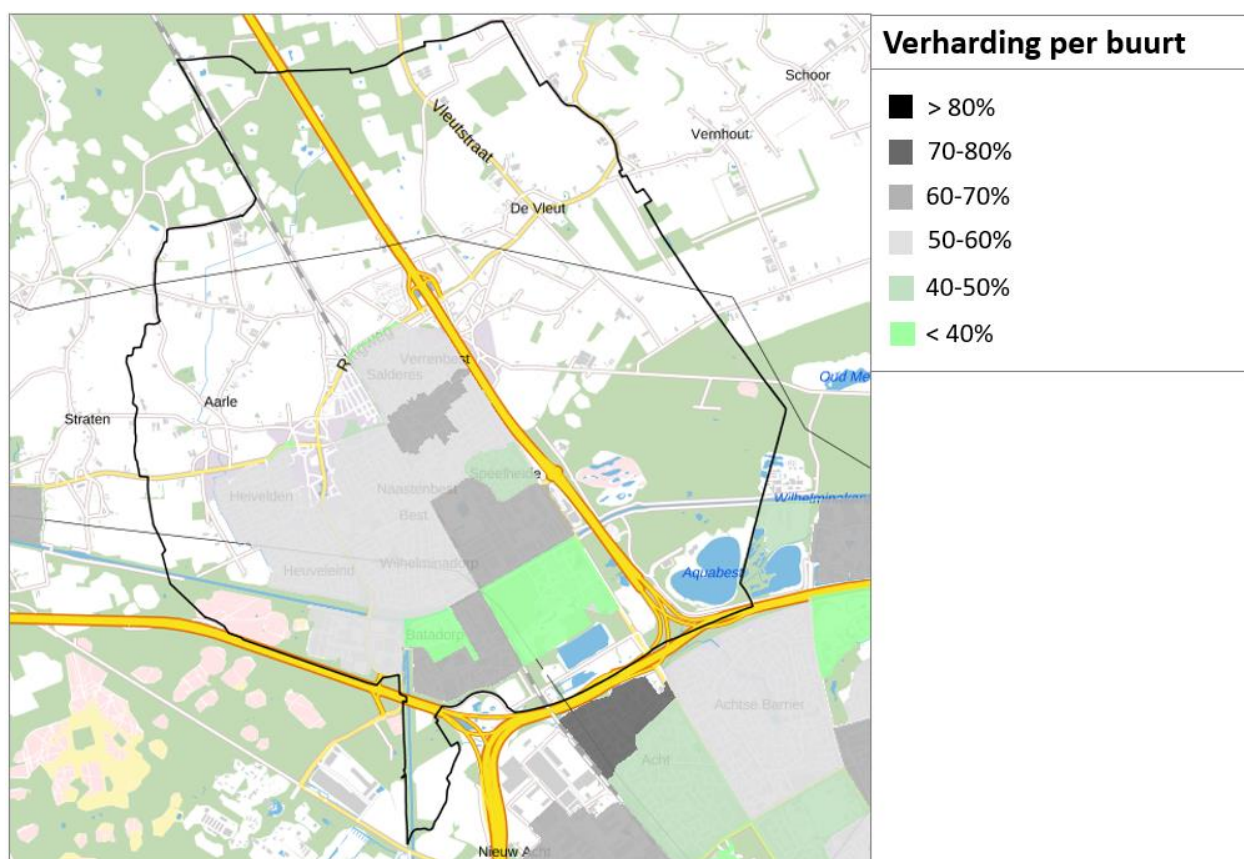
In de referentiesituatie van het thema klimaat zijn de aspecten wateroverlast, hitte, droogte en CO₂-uitstoot onderzocht. De beoordeling is samengevat in onderstaand kader en nader toegelicht in deze paragraaf.

Kwaliteitsniveau	Klimaat
	Er is binnen de aspecten geen sprake van knelpunten
	Er is binnen één, twee of drie aspecten sprake van knelpunten
	Er is binnen alle aspecten sprake van knelpunten
Huidige situatie	Autonome ontwikkeling
	
<u>Conclusie:</u> in de huidige situatie bestaan knelpunten binnen wateroverlast, droogte en CO₂-uitstoot. Autonoom zal er een knelpunt voor hitte bijkomen. Autonoom zal de situatie voor droogte verbeteren. Echter, het knelpunt zal niet verholpen worden. <i>Wateroverlast</i> Door klimaatverandering nemen weerextremen, zoals piekbuien, toe. Bij een kortdurende hevige regenbui (70 mm in 2 uur) die 1 keer in de 100 jaar voor komt lopen in Best straten onder water, met name in een aantal buurten met veel verharding. In de gemeente zijn diverse voorzieningen voor waterberging, zoals retentievijvers en wadi's. Deze voorzieningen vervullen een belangrijke functie in de waterhuishouding. <i>Hitte</i> Door klimaatverandering nemen weerextremen, zoals hittegolven, toe. Het hitte-eiland effect is in Best relatief klein in vergelijking met de regio. In de gebieden met een groter hitte-eiland effect bevinden zich vrijwel geen kwetsbare objecten. Door de uitbereidingslocaties, waaronder Aarle, zal landbouwgebied veranderen in bebouwing waardoor hittestress daar zal toenemen. <i>Droogte</i> Op een aantal plekken in Best bevindt zich matig vochtminnende natuur. Droge periodes kunnen in deze gebieden voor schade zorgen. In het buitengebied bevindt zich veel akkerbouw, droogte en wateroverlast kan hier veel economische schade veroorzaken. De Provincie Noord-Brabant werkt toe naar een robuust watersysteem in haar natuurgebieden en heeft in veel natuurgebieden, waaronder de Scheeken, al maatregelen getroffen. <i>CO₂-uitstoot</i> De sectoren gebouwde omgeving en verkeer en vervoer stoten de meeste CO₂ uit. De gemeente Best heeft prestatieafspraken gemaakt met woningbouwcoöperaties, wat zal bijdragen aan een lagere CO₂-uitstoot.	

Wateroverlast

Wateroverlast kan ontstaan als gevolg van hevige regenbuien. Vaak in combinatie met een beperkte afvoer van regenwater op verharde oppervlakten en onvoldoende waterberging of beperkte capaciteit van het rioolstelsel. Wateroverlast kan grote economische schade tot gevolg hebben. Door klimaatverandering zullen hevige regenbuien steeds vaker voorkomen in de toekomst.

In Figuur 3.12 is de verharding per buurt in Best weergegeven. De buurten Centrum, 't Zand en Breeven hebben een verhard oppervlak van 60-70%. Betadorp en Villawijk hebben een kleiner verhard oppervlak dan 40%. De andere buurten hebben een gemiddelde verharding van 50-60%. Bij een kortdurende hevige regenbui (70 mm in 2 uur) die 1 keer in de 100 jaar voor komt, lopen in alle buurten de straten vol. Echter, bij de buurten met meer verharding is waterdiepte groter op meer plekken. Met name bedrijventerrein Breeven ondervindt veel overlast bij zo'n regenbui. Maar ook in de minder verharde buurt Naastenbest is de waterdiepte na een korte hevige regenbui, relatief groot. Ook bij de A2 is op sommige plekken de waterdiepte groot. In het buitengebied lopen akkers en groengebieden vol [Klimaat-effectatlas, 2020]. In de gemeente zijn diverse voorzieningen voor waterberging, zoals retentievijvers en wadi's. Deze voorzieningen vervullen een belangrijke functie in de waterhuishouding.

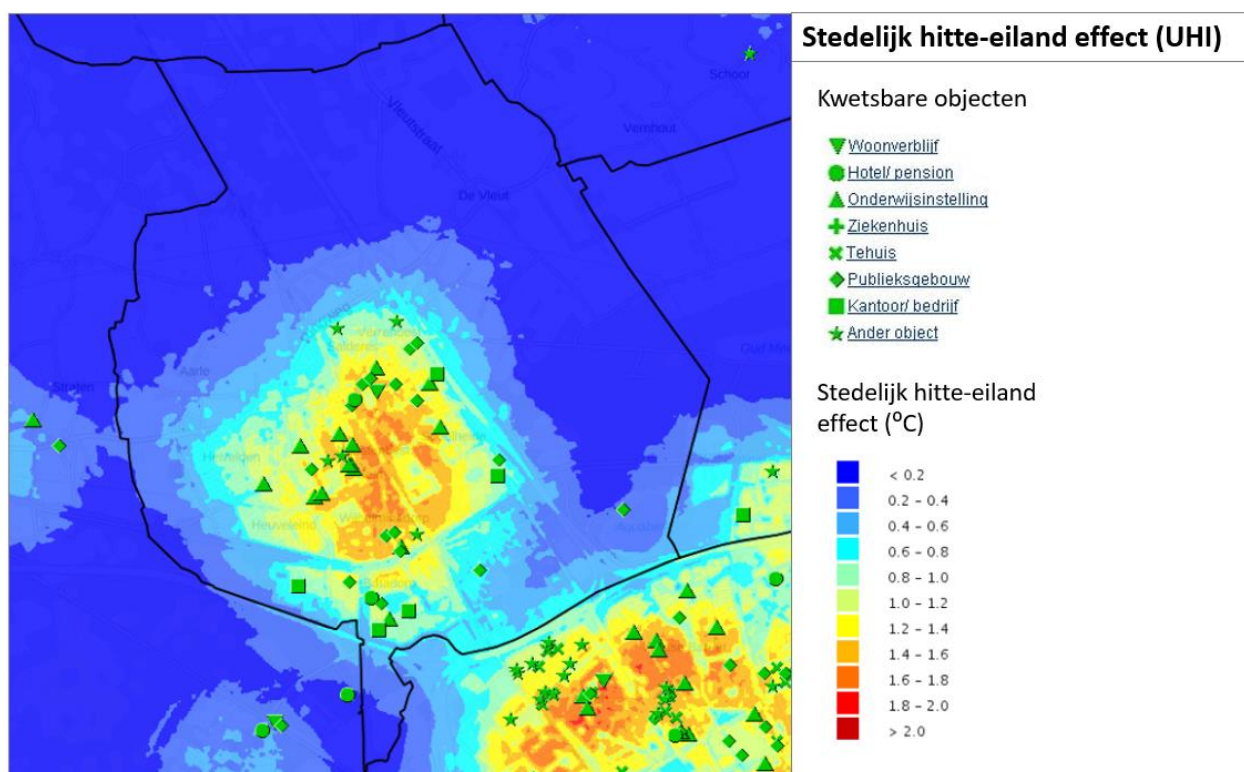
Figuur 3.12: Verharding per buurt in Best [Klimaat-effectatlas, 2020]

De gemeente heeft een zorgplicht voor overtollig hemelwater en werkt samen met het Waterschap. De gemeente wil overtollig hemelwater minder afvoeren en meer inzetten op berging ter plaatse. Best zet in op het vergroenen van privéterreinen en de openbare ruimte en het tegengaan van versterking [Gemeente Best, 2018b]. De afgelopen jaren heeft de gemeente onderzoek gedaan naar de gevolgen van klimaatverandering, om vervolgens te komen tot doelmatige preventieve maatregelen op maat. Bij ruimtelijke ontwikkeling tracht te gemeente klimaatbestendigheid mee te nemen als een van de pijlers.

Hitte

De kans op een zomerse dag en een hittegolf is vergeleken met het begin van de vorige eeuw sterk vergroot. Door de klimaatverandering zullen hete zomers en hittegolven (zoals die van 2018) steeds vaker voorkomen. Hittestress heeft met name negatieve gevolgen voor de gezondheid van de mens, met name voor kwetsbare groepen, en gevolgen voor de arbeidsproductiviteit. Met het toenemen van het aantal zomerse dagen en hittegolven (met hoge nachtelijke temperaturen) neemt ook de kans toe op hittestress in stedelijk gebied. De verharding in het stedelijk gebied houdt warmte vast, terwijl groen en water juist een verkoelend effect kunnen hebben. Hierdoor kan het in steden een stuk warmer zijn dan daarbuiten. Het temperatuurverschil tussen stedelijke en buitengebieden heet ook wel het stedelijke hitte-eiland effect of urban heat island effect (UHI).

In Figuur 3.13 is het stedelijk hitte-eiland effect in Best weergegeven. Er is te zien dat het in de gebouwde omgeving van Best op veel plekken 0,5 tot 1,5 graden warmer kan zijn. In de buurten De leeuwerik, Naastenbest en Wilhelminadorp is het temperatuurverschil wat groter. In deze gebieden bevinden zich vrijwel geen kwetsbare objecten met doelgroepen die gevolgen kunnen ondervinden van hittestress. In vergelijking met andere stedelijke gebieden in de regio is het hitte-eiland effect in Best gematigd.

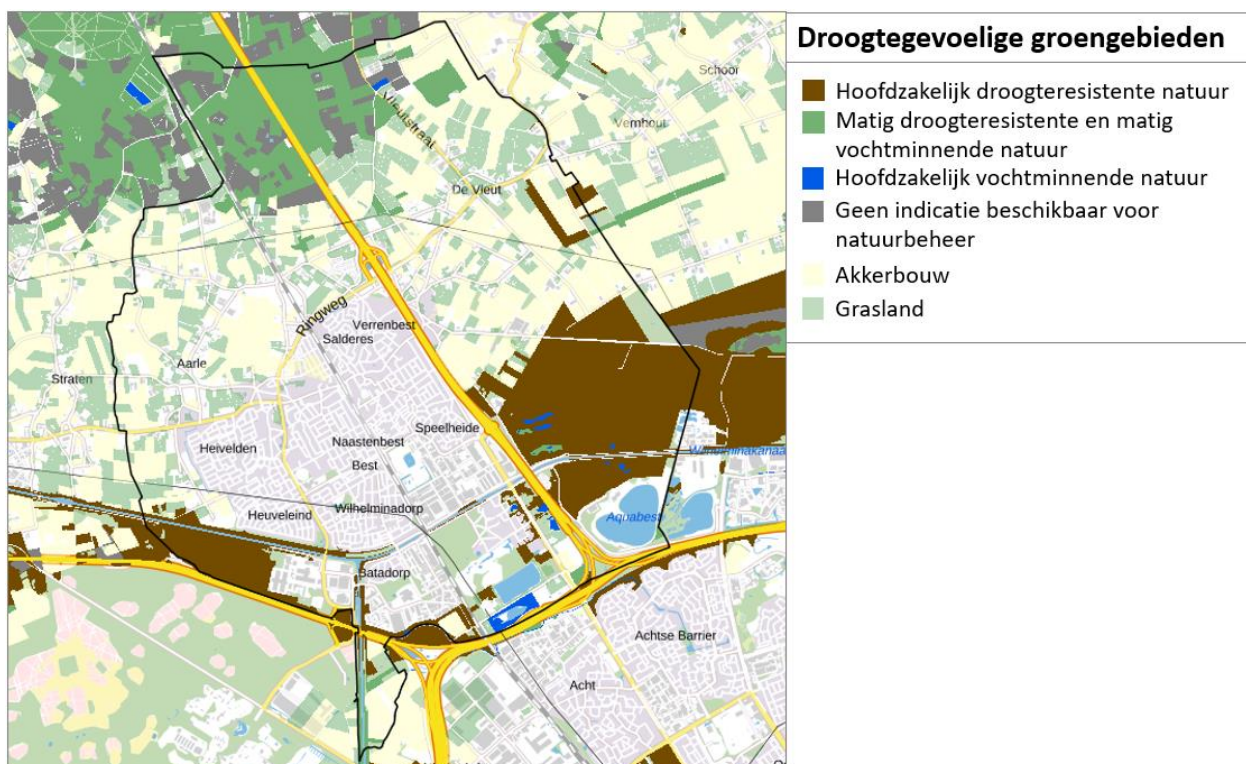
Figuur 3.13: Stedelijk hitte-eiland effect in Best [Atlas Leefomgeving, 2020]

Met de ontwikkeling van Dijkstraten, Schutboom en Aarle zullen huidige landbouwgebieden veranderen in gebouwde omgeving. Hiermee zal het versteende oppervlak toenemen en daarmee ook de hittestress in deze gebieden. Volgens de KNMI' 14-klimaatscenario's worden de zomers rond 2050 1 tot 2,3 °C warmer ten opzichte van de periode 1981-2010. Door de klimaatsverandering komen hete zomers en hittegolven (zoals die van 2018) frequenter voor. De kans op hitte in het stedelijk gebied zal daarom toenemen. Dit zal negatieve gevolgen hebben voor de gezondheid van de mens en de arbeidsproductiviteit. De gemeente Best zet in op het vergroenen van privéterreinen en de openbare ruimte en het tegengaan van versterking om warmtebeheer te verbeteren [Gemeente Best, 2018b].

Droogte

In de zomers zal Nederland vaker te maken krijgen met droogte. Als in droogteperiodes veel grondwater wordt onttrokken kan droogtestress ontstaan. Droogtestress komt voor wanneer de bodem zover uitdroogt dat planten niet meer optimaal kunnen verdampen. Dit kan onder andere ontstaan door een neerslagtekort. Het kan met name voorkomen in bodems met een diepe grondwaterstand beneden het maaiveld en met een grove textuur, zoals grof zand. Droogtestress kan negatieve gevolgen hebben voor de gewasopbrengst in de landbouw, de natuur, bodemdaling en de kwaliteit van het grond- en oppervlaktewater.

In Figuur 3.14 zijn de droogtegevoelige groengebieden te zien. De waterlichamen in het zuiden van Best, zoals het Langven en het Lisseven zijn vochtminnende natuur. Droge periodes kunnen hier de meeste schade aanrichten. Bij de Langven zijn mitigerende maatregelen getroffen om droogtestress te verminderen. De natuur in het noorden, genaamd de Scheeken en onderdeel van het Groene Woud, is matig droogbestendig en matig vochtminnend. Hier kunnen droge periodes dus ook voor redelijk wat schade zorgen. Omdat de Grondwaterstand in het zuiden van Best relatief laag is kan ook de hoofdzakelijk droogresistente natuur hier droogtestress ervaren. Tijdens droge periodes daalt de grondwaterstand nog meer, waardoor het water moeilijker te bereiken is voor de wortels van planten. In de figuur zijn ook akkerbouw- en graslandlocaties te zien. Gewassen kunnen schade ondervinden van zowel droogte als wateroverlast. Met name in de akkerbouw en sierteelt kunnen droogte en wateroverlast economische schade veroorzaken. Best kent relatief veel akkerbouw in het buitengebied en is daarom kwetsbaar.

Figuur 3.14: Droogtegevoelige groengebieden in Best [Klimaat-effectatlas, 2020]

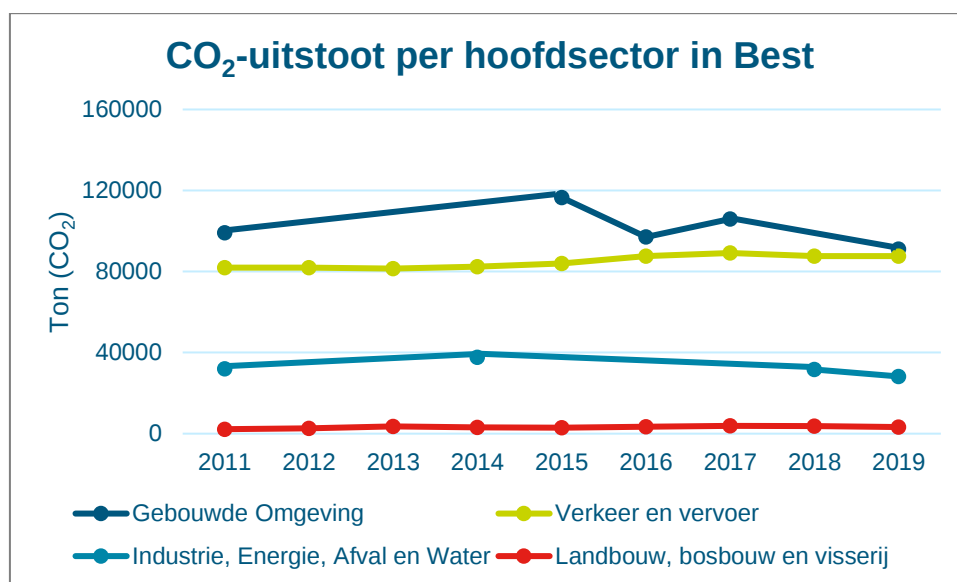
De Provincie Noord-Brabant werkt toe naar een robuust watersysteem. De afgelopen jaren heeft ze al maatregelen genomen om verdroging in natuurgebieden tegen te gaan. Binnen het Natuurnetwerk Brabant is prioriteit gegeven aan het behouden en herstellen van de natte natuurplek en de Natura 2000-gebieden. In een groot deel van deze gebieden is de verdroging al aangepakt. Landschap De Mortelen/De Scheeken is hier onderdeel van. De Provincie wil ervoor zorgen dat het watersysteem tegen een stootje kan door

bijvoorbeeld ruimte te maken voor open water in de polders. Zo kunnen schommelingen in het waterpeil bij veel regelval of langdurige droogte beter opgevangen worden [Provincie Noord-Brabant, 2016b].

CO₂-uitstoot

De groei van de wereldbevolking en -economie leidt zonder ingrijpen tot een groei in de uitstoot van broeikasgassen. Om verandering van het klimaat en opwarming van de aarde te beperken heeft de Nederlandse overheid in 2019 de Klimaatwet geïntroduceerd. In de Klimaatwet is opgenomen dat in 2030 een CO₂-reductie van 55% ten opzichte van 1990 gerealiseerd moet zijn om in 2050 een reductie van 95% te bewerkstelligen [Overheid.nl, 2020].

In Grafiek 3.1 is de CO₂-uitstoot van Best per hoofdsector weergegeven van 2011 tot 2019. In de grafiek is te zien dat gebouwde omgeving de meeste CO₂-uitstoot veroorzaakt. De CO₂-uitstoot van verkeer en vervoer is ook relatief hoog en in 2019 bijna gelijk aan die van de gebouwde omgeving. De CO₂-uitstoot van industrie, energie, afval en water is lager en is licht afgenomen. De uitstoot van landbouw en bosbouw is licht gestegen.

Grafiek 3.1: CO₂-uitstoot per hoofdsector in Best [Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, 2020]

In het kader van de Woonvisie heeft de gemeente Best prestatieafspraken gemaakt met woningbouwcoöperaties. Zo worden ze verplicht om de energieprestatie van hun woningvoorraad te verbeteren. Binnen de prestatieafspraken zijn voorwaarden opgenomen omtrent het treffen van fysieke maatregelen en aandacht voor gedrag van de gebruikers. Het verbeteren van de energieprestatie van een woning staat in verbinding met het verminderen van de CO₂-uitstoot. De gemeente streeft ernaar om (naast de doelen vanuit de Klimaatwet) via afspraken met coöperaties de CO₂-uitstoot van de bebouwde omgeving te verminderen [Gemeente Best, 2011b]. Om elektrisch vervoer te stimuleren heeft de gemeente beleidsregels opgesteld die duidelijkheid verschaffen over het plaatsen en gebruiken van een laadpaal, waarbij de veiligheid in de openbare ruimte geborgd wordt.

3.8.2 Effecten beleid

De beoordeling van de Omgevingsvisie is samengevat in onderstaand kader.

Kwaliteitsniveau	Klimaat		
😊	Er is binnen de aspecten geen sprake van knelpunten		
😐	Er is binnen één, twee of drie aspecten sprake van knelpunten		
😞	Er is binnen alle aspecten sprake van knelpunten		
Huidige situatie	Autonome ontwikkeling	Effecten	Effect op knelpunten
😐	😞	↗	😐
<u>Huidige situatie en autonome ontwikkeling:</u> in de huidige situatie bestaan knelpunten binnen wateroverlast, droogte en CO₂-uitstoot. Autonoom zal er een knelpunt voor hitte bijkomen. Autonoom zal de situatie voor droogte verbeteren. Echter, het knelpunt zal niet verholpen worden. <u>Effecten Omgevingsvisie:</u> de Omgevingsvisie biedt meerdere kansen op positieve effecten en één risico's op negatieve effecten. De effecten hebben betrekking op alle aspecten. <i>Beleidsuitspraken met kansen op positieve effecten</i> • Een gezonde groenstructuur • Buitengebied in balans • Toekomstbestendige werklocaties • Multimodaal bereikbaar • Gezonde, duurzame en vitale wijken (is zowel een kans als een risico) • Een multifunctioneel en bruisend dorps hart (is zowel een kans als een risico) De beleidsuitspraken voorzien in een afname van CO₂-uitstoot en het versterken van de klimaat robuuste omgeving. Bij het inrichten van gezonde wijken, toekomstbestendige werklocaties en een multifunctioneel dorps hart wil de gemeente vervoeren en ruimte maken voor klimaatadaptieve maatregelen. Hierdoor is er kans op afname van wateroverlast en hittestress. Ook voorziet de Omgevingsvisie aanpassingen aan de groenstructuur en het buitengebied, zodat deze gebieden klimaatadaptief ingericht zijn met waterberging en verkoeling. Door de inzet op het verduurzamen van woningen (aardgasvrij), en het ontmoedigen van autogebruik o.a. door het verbeteren van andere mobiliteitsvormen, is er kans op afname van CO₂-uitstoot. <i>Beleidsuitspraak met risico's op negatieve effecten</i> • Gezonde, duurzame en vitale wijken (is zowel een kans als een risico) • Een multifunctioneel en bruisend dorps hart (is zowel een kans als een risico) Verdichting kan zorgen voor een toename van verhard oppervlak en een afname van groen. Hierdoor kan hittestress en wateroverlast toenemen. Ook zijn er door een toename van inwoners dan meer mensen die wonen in gebieden met hittestress. <u>Omgevingsvisie i.r.t. knelpunten referentiesituatie:</u> In de Omgevingsvisie worden punten aangedragen die bij kunnen dragen aan het verbeteren van knelpunten in de referentiesituatie t.a.v. CO₂-uitstoot. Omdat er zowel kansen als risico's zijn voorzien bij de anderen aspecten is het onbekend of de huidige knelpunten opgeheven worden.			

3.9 Duurzame energie en circulariteit

3.9.1 Referentiesituatie

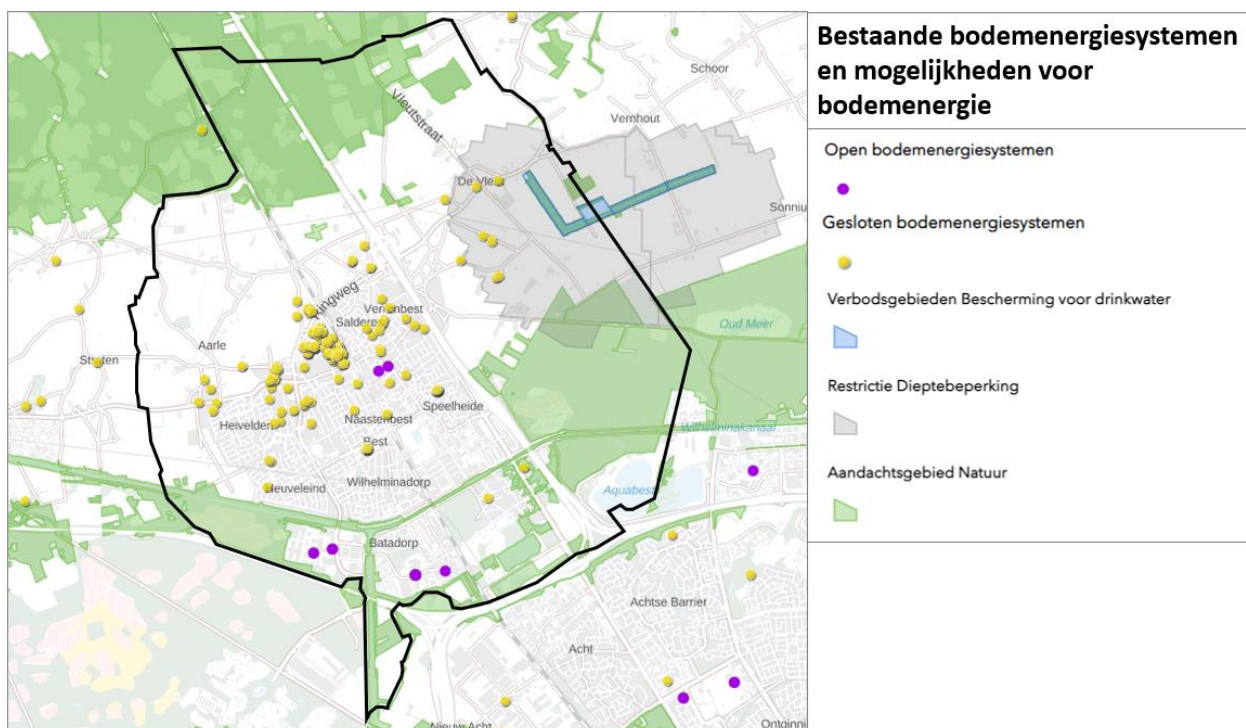
In de referentiesituatie van het thema duurzame energie en circulariteit zijn de aspecten bodemenergie, wind- en zonne-energie en circulariteit onderzocht. De beoordeling is samengevat in onderstaand kader en nader toegelicht in deze paragraaf.

Kwaliteitsniveau	Duurzame energie en circulariteit	
	Er is binnen de aspecten geen sprake van knelpunten	
	Er is binnen één of twee aspecten sprake van knelpunten	
	Er is binnen alle aspecten sprake van knelpunten	
Huidige situatie		Autonome ontwikkeling
		
<u>Conclusie:</u> in de huidige situatie bestaat een knelpunt ten aanzien van alle aspecten. Autonoom is er sprake van verbetering binnen wind- en zonne-energie en circulariteit, maar de knelpunten worden niet verholpen. <i>Bodemenergie</i> Binnen de gemeente wordt op een aantal plekken al gebruik gemaakt van open of gesloten bodemenergiesystemen. Met name in het buitengebied bevinden zich gebieden waar bodemenergie niet of beperkt mogelijk is. De gemeente Best is aangesloten bij de Green Deal aardgasvrije wijken, waardoor ze procesmatige ondersteuning kan krijgen bij het realiseren van aardgasloze wijken door o.a. gebruik te maken van bodemenergie. <i>Wind- en zonne-energie</i> Binnen de gemeente Best bevindt zich één zonneparken, die ongeveer 1.500 huishoudens kan voorzien van stroom. De mogelijkheden voor windenergie in de gemeente zijn beperkt. Zonne-energie heeft veel potentieel. De gemeente is in gesprek met ondernemers(verenigingen) en woningbouwcoöperaties om meer gebruik te maken van het potentieel aan zonne-energie op daken. <i>Circulariteit</i> In 2015 heeft Best zich aangesloten bij VANG (Van Afval naar Grondstof). In 2016 realiseerde de gemeente een scheidingspercentage van ongeveer 58% en een hoeveelheid restafval van 198 kilogram per inwoner. In 2030 wil de gemeente als eerste regio afvalloos zijn.		

Bodemenergie

Bodemenergie en aardwarmte is een hernieuwbare energiebron die gewonnen wordt uit de ondergrond of diepere aardlagen. Bodemenergie is een van de bouwstenen voor een duurzame energietransitie. In het Klimaatakkoord is afgesproken dat in 2050 bijna 7 miljoen woningen en 1 miljoen andere gebouwen aardgasvrij zijn [Overheid.nl, 2020]. In Figuur 3.15 zijn de huidige bodemenergiesystemen en de mogelijkheden voor bodemenergie in Best te zien. In de gemeente zijn op meerdere plekken vergunde open en gesloten bodemenergiesystemen. De nieuwbouwuurt Dijkstraten is al grotendeels voorzien van gesloten bodemenergiesystemen.

Binnen de gemeentegrenzen bevinden zich verbodsgebieden, restrictiegebieden en aandachtsgebieden. In een verbodsgebied als gevolg van drinkwaterwinning is de toepassing van een open en gesloten bodemenergiesysteem niet toegestaan. Restrictie dieptebeperking zijn gebieden waar de toepassing van bodemenergie onder dieptebeperkende voorwaarden is toegestaan. Daarnaast is er sprake van aanwezigheid van aandachtsgebied Natuur. Dit omvat de Natuur Netwerk Brabant (NNB) gebieden. Bij het ontwerp en de vergunningaanvraag van het beoogde bodemenergiesysteem dient met deze zaken rekening gehouden te worden [Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2021]. Voor het aanleggen van een open bodemenergiesysteem geldt in de hele provincie dat een watervergunning nodig is. De aanleg van een gesloten bodemenergiesysteem moet gemeld worden via het omgevingsloket. De provincie is bevoegd gezag voor deze systemen. De gemeente Best is aangesloten bij de Green Deal aardgasvrije wijken. De gemeente kan daardoor procesmatige ondersteuning krijgen vanuit meerder ministeries bij het realiseren van aardgasloze (bestaande) wijken. Daarnaast stimuleert de gemeente actief dat bij nieuwbouwprojecten nul op de meter wordt gerealiseerd [Gemeente Best, 2017c].

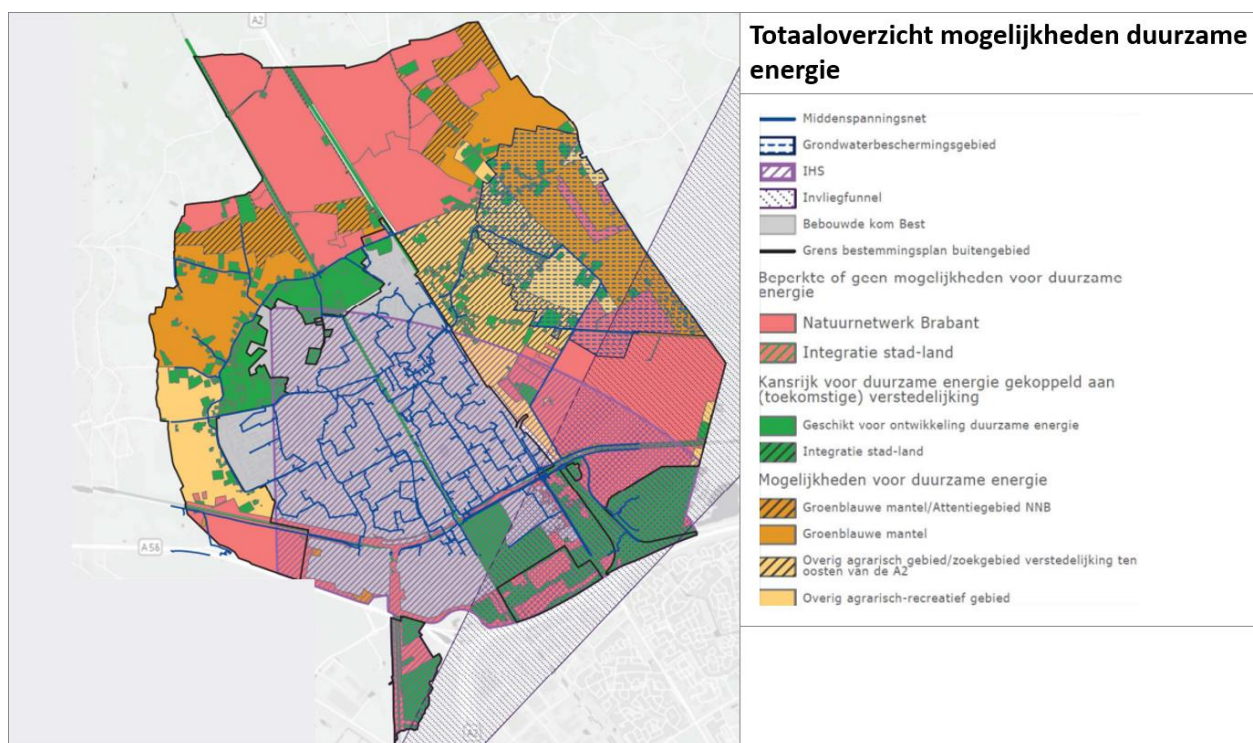

Figuur 3.15: Mogelijkheden van bodemenergie en huidige bodemenergiesystemen in Best [Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2021]

Wind- en zonne-energie

Windenergie en zonne-energie zijn belangrijke componenten voor het behalen van de doelen uit de Klimaatwet. Binnen de gemeente Best bevindt zich momenteel één zonnepark. Het zonnepark is gelegen langs de A2 bij knooppunt Batadorp. Het bezet een oppervlak van 53.690 m² en heeft naar verwachting een jaaropbrengst van ongeveer 5,1 miljoen kWh. Dit is voldoende om ongeveer 1.500 huishoudens te voorzien van stroom. Dit is ongeveer één-tiende van alle huishoudens in Best.

Een scenariostudie naar de energievoorziening van Noord-Brabant in 2040 laat zien dat zonne-energie het grootste potentieel biedt in Noord-Brabant. Met name op de iets langere termijn omdat er nog een grote kostenverlaging verwacht wordt [Gemeente Best, 2011b]. Uit de analysekaarten in de Visie voor duurzame energieopwekking Buitengebied Best blijkt dat er in Best vrijwel geen mogelijkheden zijn voor windenergie. Eindhoven Airport vormt hierbij een grote restrictie. In het buitengebied zijn er daarentegen wel mogelijkheden voor zonneparken. Tot 2026 staat de gemeente maximaal 20 hectare toe aan zonnevelden in het buitengebied. Daarnaast zet de gemeente in op tijdelijke voorzieningen voor duurzame energie [Gemeente Best, 2020d]

Figuur 3.16: Totaaloverzicht mogelijkheden voor duurzame energie in de gemeente Best [Gemeente Best, 2020d]

Samen met ondernemers(verenigingen) zet de gemeente zich in om meer gebruik te maken van het potentieel aan zonne-energie op daken van bedrijven en instellingen. Ook heeft de gemeente afspraken gemaakt met woningbouwcoöperaties dat zij huurders aanbieden om deel te nemen aan een zonnepanelen actie [Gemeente Best, 2011b]. Daarnaast is Best onderdeel van De Groene Zone. Dit is een initiatief van 12 gemeentes in de regio Zuidoost Brabant en heeft als doel om zoveel mogelijk woningen te voorzien van zonnepanelen. Huiseigenaren die meedoen aan dit initiatief worden volledig ontzorgd. Technische kennis en inzet van eigen geld is niet nodig [De Groene Zone, 2021].

Circulariteit

In een circulaire economie worden zo min mogelijk primaire grondstoffen gebruikt. Idealiter bestaat er geen afval want alles wordt gebruikt als nieuwe grondstof. Op deze manier kan de belasting op het milieu en de afhankelijkheid van internationale grondstofleveranciers verminderen. Een activiteit is circulair als bij de productie en het beheer, voorraden in een gesloten kringloop worden gehouden, zonder schadelijke emissies naar lucht, water en bodem. Daarnaast bestaat er circulaire bedrijfsvoering (circulaire economie). Dan zetten bedrijven in op het delen van bestaande middelen en grondstoffen in plaats van individuele bezetting.

In 2016 heeft de gemeente Best zich aangesloten bij VANG (Van Afval naar Grondstof) en zijn er wijzigingen in het afvalbeleid doorgevoerd. In 2016 realiseerde de gemeente een scheidingspercentage van circa 58% en een hoeveelheid restafval van 198 kilogram per inwoner [Gemeente Best, 2017d]. Het doel van VANG was om in 2020 een afvalscheidingspercentage van 75% te behalen en 100 kilogram restafval per inwoner. In 2019 is deze doelstelling behaald. In 2020 steeg de hoeveelheid restafval per inwoner weer naar 114 kg door beleidswijzigingen en autonome factoren. Het afvalstelsel wordt komende jaren verder uitgebouwd door de gemeente waardoor de hoeveelheid restafval verder af zal nemen. In 2030 wil de gemeente als eerste regio afvalloos zijn. Via monitoring houdt de gemeente de voortgang van deze doelstelling in de gaten.

3.9.2 Effecten beleid

De beoordeling van de Omgevingsvisie is samengevat in onderstaand kader.

Kwaliteitsniveau	Duurzame energie en circulariteit		
😊	Er is binnen de aspecten geen sprake van knelpunten		
😐	Er is binnen één of twee aspecten sprake van knelpunten		
😞	Er is binnen alle aspecten sprake van knelpunten		
Huidige situatie	Autonome ontwikkeling	Effecten	Effect op knelpunten
😞	😞	↗	😐
<u>Huidige situatie en autonome ontwikkeling:</u> in de huidige situatie bestaat een knelpunt ten aanzien van alle aspecten. Autonoom is er sprake van verbetering binnen wind- en zonne-energie en circulariteit, maar de knelpunten worden niet verholpen. <u>Effecten Omgevingsvisie:</u> de Omgevingsvisie biedt uitsluitend kansen op positieve effecten. Deze kansen hebben betrekking op wind- en zonne-energie en circulariteit. <i>Beleidsuitspraken met kansen op positieve effecten</i> • Toekomstbestendige werklocaties • Buitengebied in balans • Ruimte voor duurzame energie • Gezonde, duurzame en vitale wijken De beleidsuitspraken voorzien in een toename van duurzame energie die opgewekt wordt binnen de gemeente. De grootste kans ligt bij zonne-energie op dak, bij woningen en bedrijven, en in (pauze)landschappen. Daarnaast zijn er circulaire kansen door het creëren van een circulaire economie op bedrijventerreinen. Ook zet de Omgevingsvisie in op natuurinclusieve landbouw met gesloten kringlopen en productie voor de lokale markt. <u>Omgevingsvisie i.r.t. knelpunten referentiesituatie:</u> In de Omgevingsvisie worden punten aangedragen die bij kunnen dragen aan opwekken van duurzame energie, met name via zonnepanelen. Hierdoor wordt het knelpunt voor wind- en zonne-energie opgeheven.			

3.10 Gezondheid

3.10.1 Referentiesituatie

In de referentiesituatie van het thema gezondheid zijn de aspecten luchtkwaliteit, geluidhinder en omgevingsveiligheid onderzocht. De beoordeling is samengevat in onderstaand kader en nader toegelicht in deze paragraaf.

Kwaliteitsniveau	Gezondheid
	Er is binnen de aspecten geen sprake van knelpunten
	Er is binnen één of twee aspecten sprake van knelpunten
	Er is binnen alle aspecten sprake van knelpunten
Huidige situatie	Autonome ontwikkeling
	
<u>Conclusie:</u> in de huidige situatie bestaat een knelpunt ten aanzien van het aspect geluidhinder. Autonoom zal geluidhinder verminderd worden, maar het knelpunt zal niet compleet verholpen worden. <i>Luchtkwaliteit</i> De Stikstofdioxideconcentratie (NO₂) voldoet in Best aan de wettelijke grenswaarden en de WHO-advieswaarden. De fijnstofconcentratie (PM₁₀ en PM_{2,5}) valt overall ook binnen de wettelijke grenswaarden. De gemeente wil voorkomen dat in de toekomst (WHO) normen worden overschreden voor luchtkwaliteit en neemt luchtkwaliteit daarom structureel mee in besluitvorming en faciliteert participatie met bewoners en ondernemers. <i>Geluidhinder</i> Best wordt doorkruist door een spoorweg, is omgeven door de A2 en de A58, heeft twee industrieterreinen en ligt dichtbij Eindhoven Airport. Geluidhinder is dus niet te vermijden. Ruim 3% van de inwoners ondervindt in potentie ernstige hinder van weg-, rail-, vliegverkeer en bedrijven. Bij ongeveer 26% van alle inwoners is de geluidbelasting 55 dB of meer op de gevel van de woning. De gemeente heeft de afgelopen jaren al veel gedaan om knelpunten te verhelpen. De gemeente probeert de geluidkwaliteit te bewaken en te verbeteren door bestaande knelpunten integraal aan te pakken en nieuwe knelpunten te voorkomen. <i>Omgevingsveiligheid</i> Binnen de gemeente zijn verschillende objecten die een (plaatsgebonden) risico vormen. Op een aantal plekken liggen deze objecten nabij kwetsbare objecten. Als bij kwetsbare objecten een incident gebeurt kan de impact groot zijn. De Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (VRBZO) coördineert de voorbereiding op rampen en crises door alle relevante partners te verbinden. Het doel is om vroegtijdig te adviseren over fysieke veiligheids- en gezondheidsaspecten om zo de kans op incidenten en (volg)schade te verminderen.	

Luchtkwaliteit

De afgelopen decennia is de lucht in Nederland een stuk schoner geworden en voldoet nu vrijwel overal aan de Europese normen. Hoewel de luchtkwaliteit grotendeels aan de normen voldoet, veroorzaakt luchtverontreiniging nog steeds aanzienlijke gezondheidsschade. Fijnstof in de lucht leidt in Nederland tot een levensduurverkorting van naar schatting twaalf maanden. Volgens de Gezondheidsraad leiden concentraties fijnstof, stikstofdioxide en ozon in de lucht naar schatting tot 12.000 vroegtijdige sterfgevallen per jaar [Gezondheidsraad, 2018].

In Nederland gelden normen voor de concentratie van stoffen in de lucht, hierbij zijn fijnstof (PM₁₀ en PM_{2,5}) en stikstofdioxide (NO₂) de belangrijkste stoffen in de luchtkwaliteitsregelgeving. Deze normen zijn de wettelijke grenswaarden. Naast deze wettelijke grenswaarde zijn er ook advieswaarden opgesteld door de World Health Organization (WHO). Deze WHO-advieswaarden zijn ambitieuzer dan de wettelijke grenswaarden. De WHO-advieswaarden en wettelijke grenswaarden zijn te zien in Tabel 3.2.

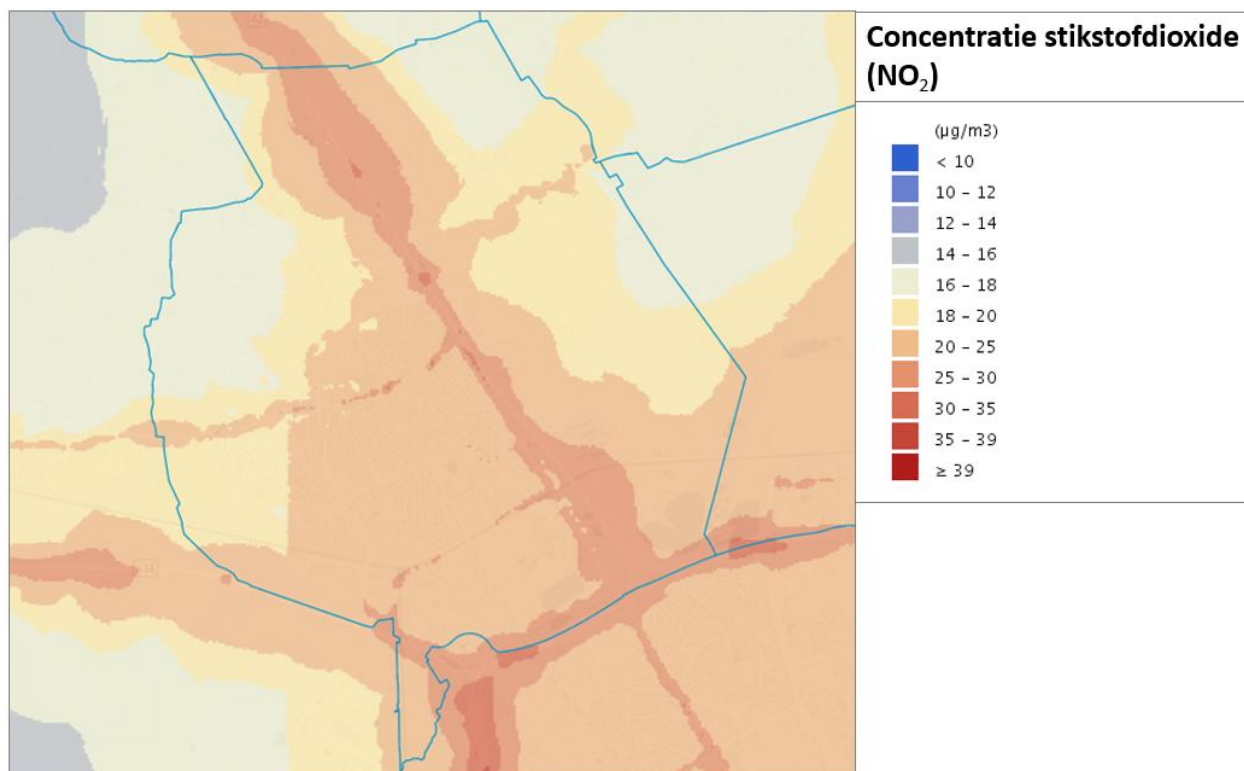
Tabel 3.2: Wettelijke grenswaarde en WHO-advieswaarden voor luchtkwaliteit in Nederland [RIVM, 2019]

Stof	Soort norm	Wettelijke grenswaarden	WHO-advieswaarden
NO ₂	Jaargemiddelde	40 µg/m ³ (sinds 2015)	40 µg/m ³
PM ₁₀	Jaargemiddelde	40 µg/m ³	20 µg/m ³
PM _{2,5}	Jaargemiddelde	25 µg/m ³ (sinds 2015)	10 µg/m ³

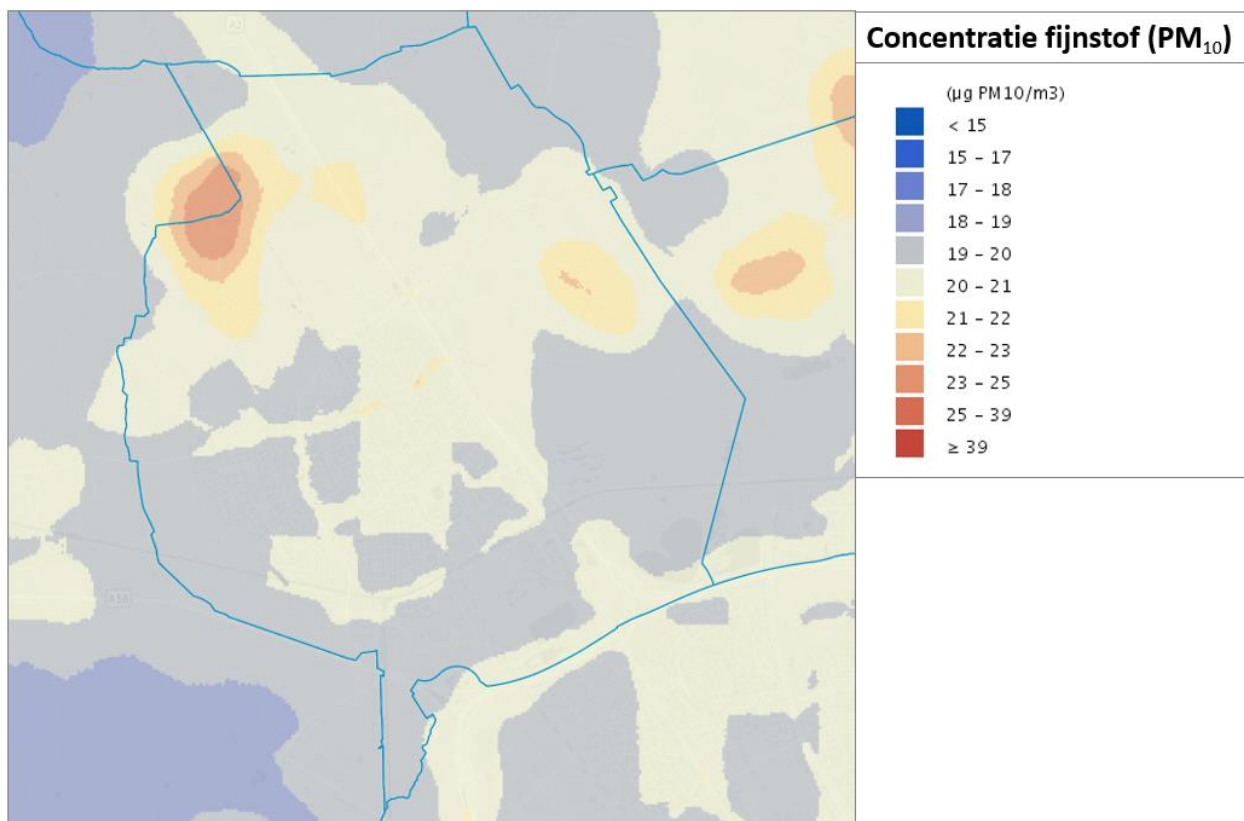
In Figuur 3.17 is de stikstofdioxideconcentratie (NO₂) in de gemeente Best te zien en in Figuur 3.18 staat de fijnstofconcentratie (PM₁₀). Met name langs de A2 en A50 is de concentratie stikstofdioxide hoger, maar nergens ligt de concentratie boven de wettelijke grenswaarden of de WHO-advieswaarden. Ook de fijnstofconcentratie (PM₁₀) is hoger langs de snelwegen, net als langs de hoofdwegen en bij agrarische activiteiten. De concentratie is overal wel binnen de wettelijke grenswaarden, maar binnen een deel van de gebouwde omgeving en in deel van het buitengebied van Best is de concentratie net iets hoger dan de WHO-advieswaarden. De PM_{2,5}-concentratie in Best is overal kleiner dan 20 µg/m³ [NSL-monitoringstool, 2020]. Er is dus geen overschrijding van de wettelijke grenswaarden. De PM_{2,5}-concentratie in Best voldoet niet aan de WHO-advieswaarden.

Volgens de geldende normeringen voor luchtkwaliteit voldoet de situatie in Best en heeft de gemeente geen harde verplichting om hierin verbetering aan te brengen. De gemeente wil er met maatregelen voor zorgen dat de concentratie fijnstof en stikstofdioxide onder de wettelijke norm blijft en uiterlijk in 2030 onder de WHO-advieswaarde ligt. Best neemt luchtkwaliteit daarom structureel mee in besluitvorming, faciliteert participatie met bewoners en ondernemers omtrent luchtkwaliteit en zorgt er voor dat kwetsbare groepen niet gehuisvest worden op nieuwe locaties waar sprake is van hoge concentraties luchtverontreinigende stoffen [Gemeente Best, 2015]

De provincie Noord-Brabant werkt samen via het Brabants Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (BSL) om te voldoen aan de grenswaarden die nationaal worden gesteld. Het BSL maakt onderdeel uit van het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL). Het NSL blijft van kracht tot de inwerkingtreding van de Omgevingswet.

Figuur 3.17: Concentratie stikstofdioxide (NO₂) in Best [Atlas van de Regio, PBL, 2020]

Figuur 3.18: Concentratie fijnstof (PM₁₀) in Best [Atlas van de Regio, PBL, 2020]

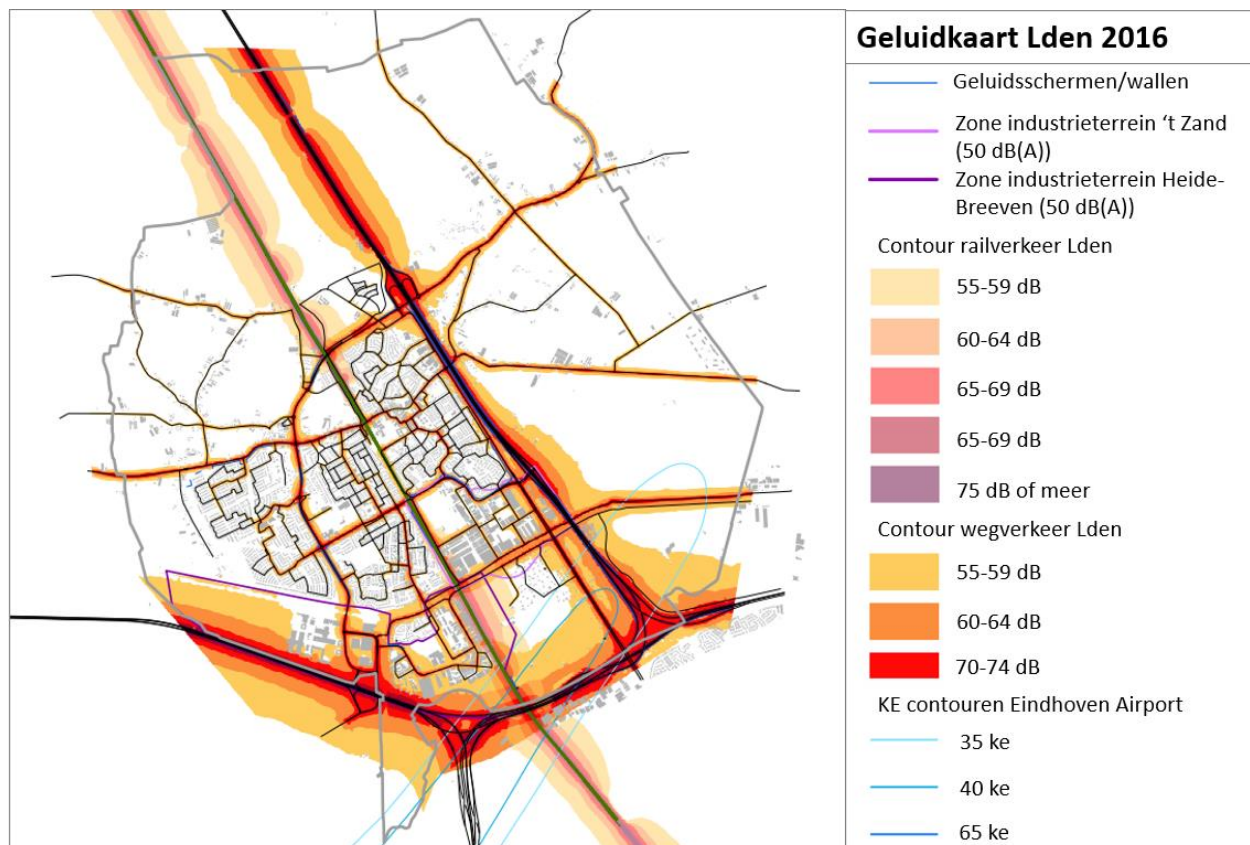
Geluidhinder

Geluiden in de omgeving kunnen een grote bijdrage leveren aan de beleving van de leefomgeving. Te veel geluid is vaak onwenselijk of zelfs schadelijk. Gezondheidseffecten als slaapverstoring, gehoorschade, risico op hart- en vaatziekten of verminderd prestatievermogen en leerproblemen bij kinderen [PlanMER NOVI, 2019]. Geluidhinder is gedefinieerd als het vaak of soms last hebben van geluid van wegverkeer, railverkeer, vliegtuigen, burelen, industrie, bedrijvigheid, laden/lossen en spelende kinderen.

In Figuur 3.19 is de geluidsbelasting te zien van railverkeer, wegverkeer en luchtvaart. Ook de geluidcontouren rond de industrieterreinen 't Zand en Heide en Breeven staan erop. In een gemeente met ca. 30.000 inwoners, doorkruist door een spoorweg, omgeven door de A2 en de A58 en dichtbij Eindhoven Airport, is geluidoverlast niet te vermijden. Uit de geluidkaart en bijbehorende tabellen met 'mogelijk gehinderden' blijkt dat ruim 3% van de inwoners in potentie ernstige hinder ondervindt van weg-, rail-, vliegverkeer en bedrijven. Dat zijn dus bijna 1.000 personen. Ca. 26% van alle inwoners ondervindt een geluidbelasting van 55 dB of meer. Deze inwoners hebben een hoge geluidsbelasting op de gevel, maar door goede gevelisolatie en een geluidsluwe gevel (met name bij nieuwere woningen), ondervinden zij hier niet altijd overlast van. Wegverkeer levert in Best veruit de meeste hinder op [Gemeente Best, 2018c].

Op grond van eerdere actieplannen heeft de gemeente Best al veel geluidreducerende maatregelen genomen. Niet alleen voor railverkeer, wegverkeer en luchtvaart maar ook voor industrie. De gemeente probeert de geluidkwaliteit te bewaken en te verbeteren door:

- Bestaande knelpunten aan te pakken;
- Nieuwe knelpunten te voorkomen;
- Op een integrale manier te werken aan een gezond en prettig leefklimaat [Gemeente Best, 2018c].

Figuur 3.19: Geluidkaart Lden van peiljaar 2016 [Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant, 2017]

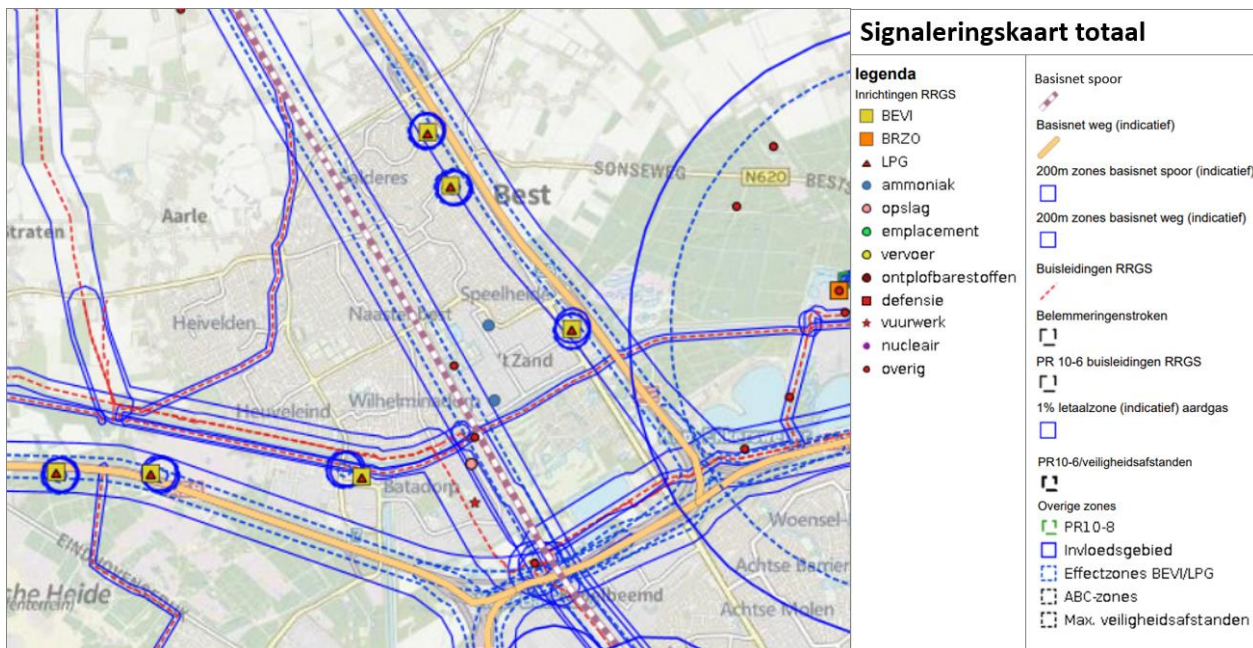
Omgevingsveiligheid

Binnen omgevingsveiligheid draait het om de risico's van het gebruik en transport van gevaarlijke stoffen over de weg, het spoor en door buisleidingen, de veiligheid van inrichtingen met gevaarlijke stoffen, de luchthaven Eindhoven en de veiligheid van nieuwe, zich snel ontwikkelende technologieën. In het externe veiligheidsbeleid staat de beperking van mogelijke effecten van gevaarlijke activiteiten voor de omgeving centraal. Om de risico's voor mensen zo klein mogelijk te houden gelden wettelijke kaders zoals, momenteel nog, opgenomen in:

- het Besluit externe veiligheid transportroutes (Bevt) en de Regeling Basisnet
- het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb) en de bijbehorende Regeling externe veiligheid buisleidingen (Revb)
- het besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) en de bijbehorende Regeling externe veiligheid inrichtingen (Revi).
- Luchthavenbesluit luchthaven Eindhoven, Interim beleid externe veiligheid luchthaven Eindhoven.

Externe veiligheid kent de risicomaten plaatsgebonden risico (PR 10^{-6} per jaar, hierna aangeduid als PR) en groepsrisico (GR). In de Omgevingswet zal op een nieuwe manier worden omgegaan met het groepsrisico in de vorm van aandachtsgebieden. De regels voor aandachtsgebieden staan verankerd in het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl), Besluit activiteiten leefomgeving (BAL) en het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl). Omdat de omgevingswet nog niet van kracht is, wordt vooralsnog gesproken over GR en PR. De gemeente moet in het omgevingsplan binnen aandachtsgebieden rekening houden met de verschillende scenario's die bij de risicovolle activiteit zou kunnen voorkomen, dit is het brandaandachtsgebied, explosieaandachtsgebied en het gifwolkaandachtsgebied. Binnen deze gebieden moeten beperkingen worden opgenomen voor beperkt kwetsbare, kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en voor beperkt kwetsbare en kwetsbare locaties. Deze worden getoetst aan hoofdstuk 5 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Binnen een aandachtgebied zijn kwetsbare en beperkt kwetsbare gebouwen toegestaan, mits maatregelen zijn overwogen. Voor bouwkundige maatregelen ten aanzien van de gevaren brand en explosie doet de gemeente dat met het aanwijzen van voorschriftgebieden. Voor zeer kwetsbare gebouwen is het aanwijzen van een voorschriftgebied verplicht. De gemeente bepaalt hierbij zelf wat de eventuele aanvullende voorschriften inhouden.

In Figuur 3.20 zijn zones weergegeven die van invloed zijn op de omgevingsveiligheid. Door Best lopen twee bovengrondse hoogspanningslijnen. De hoogspanningslijn van 150 kV loopt door woongebied en zal in de toekomst deels worden verkabeld. De hoogspanningslijn van 380 kV loopt door het buitengebied. Ook lopen er ondergrondse buisleidingen voor transport van gevaarlijke stoffen door de gemeente. Delen van deze buisleidingen hebben een PR-contour. Er vindt transport van gevaarlijke stoffen plaats over de snelwegen A2, A50, A58 en over het spoor. Tijdens transport door buisleidingen of over wegen en spoor zijn er altijd risico's op calamiteiten, waardoor gevaarlijke situaties kunnen ontstaan voor de omgeving. Binnen de gemeente zijn verschillende inrichtingen aanwezig met gevaarlijke stoffen. Hier kunnen ongelukken gebeuren, waarvan mensen in de buurt gewond kunnen raken of kunnen overlijden. Een aantal van de inrichtingen waar gevaarlijke stoffen aanwezig zijn, hebben een plaatsgebonden risico contour (o.a. LPG-tankstations). Op een paar plaatsen liggen er nabij zo'n inrichting kwetsbaar objecten (woningen) en bij de Heide ligt een supermarkt binnen een invloedsgebied. Als er zich een incident voordoet met gevaarlijke stoffen kan de impact groot zijn. De bestaande woningen binnen invloedsgebieden van risicovolle bedrijven zijn middels een verantwoording van het groepsrisico aanvaardbaar geacht. Er is geen sprake van een knelpunten.

Figuur 3.20: Signaleringskaart totaal omgevingsveiligheid in Best

De Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (VRBZO) heeft een brede benadering van risicobeheersing (veiligheid en gezondheid). VRBZO coördineert de voorbereiding op rampen en crises door alle relevante partners te verbinden. Het doel is om vroegtijdig te adviseren over fysieke veiligheids- en gezondheidsaspecten om zo de kans op incidenten en (volg)schade te verminderen. Ook bevordert dit optimalisatie van zelfredzaamheid en hulpverlening [Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost, 2015].

Bij de overschrijding van de richtwaarde voor het PR maakt de gemeente Best een onderscheid tussen nieuwe en bestaande situaties. Bij bestaande situaties worden overschrijdingen van de richtwaarde gedoogd. Voor nieuwe situaties wordt verwezen naar de vigerende wet- en regelgeving. Voor het groepsrisico geldt een oriënterende waarde. De gemeente moet iedere verandering boven of onder deze waarde verantwoorden. Deze verantwoordingsplicht moet de gemeente aanzetten tot discussie over de omvang van het groepsrisico en de verhouding tot de oriënterende waarde. Maar ook over de veiligheid van de risicovolle situatie, de gevolgen voor de omgeving, de hulpverlening en de zelfredzaamheid van omwonenden [Gemeente Best, 2009].

3.10.2 Effecten beleid

De beoordeling van de Omgevingsvisie is samengevat in onderstaand kader.

Kwaliteitsniveau	Gezondheid		
😊	Er is binnen de aspecten geen sprake van knelpunten		
😐	Er is binnen één of twee aspecten sprake van knelpunten		
😞	Er is binnen alle aspecten sprake van knelpunten		
Huidige situatie	Autonome ontwikkeling	Effecten	Effect op knelpunten
😐	😐	↗	😐
<u>Huidige situatie en autonome ontwikkeling:</u> in de huidige situatie bestaat een knelpunt ten aanzien van het aspect geluidhinder. Autonoom zal geluidhinder verminderd worden, maar het knelpunt zal niet compleet verholpen worden. <u>Effecten Omgevingsvisie:</u> de Omgevingsvisie biedt zowel kansen op positieve effecten als risico's op negatieve effecten, waarbij er overwegend sprake is van kansen. De effecten hebben betrekking op luchtkwaliteit en geluidhinder. De beleidsthema's geluid, lucht en duurzaamheid versterken elkaar bij het aanpakken van knelpunten. Bijvoorbeeld door in te zetten op schoner vervoer. De beleiduitgangspunten van deze thema's worden meegenomen als randvoorwaarden bij maatschappelijke opgaven zoals woningbouw en mobiliteit. <i>Beleidsuitspraken met kansen op positieve effecten</i> • Gezonde, duurzame en vitale wijken • Toekomstbestendige werklocaties • Multimodale bereikbaarheid • Een multifunctioneel en bruisend dorpshart (is zowel een kans als een risico) De beleidsuitspraken voorzien in een verbetering van de luchtkwaliteit en afname van geluidhinder. Het ontmoedigen van de auto en het versterken van alternatieve mobiliteitsvormen, biedt kansen voor een afname in fijnstofuitstoot en geluidhinder. Door de beschikbare geluidruimte op bedrijventerreinen binnen de geluidszones beter te verdelen kunnen woningen ruimtelijk gescheiden worden van industriële activiteiten. Zo is bedrijvigheid mogelijk zonder aantasting van de leefkwaliteit in woongebieden. De Omgevingsvisie voorziet in extra aandacht voor het beperken of wegnemen van geluidhinder en luchtkwaliteit door de toepassing van stillere wegdekken en geluidswallen/schermen als dat kan en financieel haalbaar is. Als de geluidbelasting op de woningen te hoog blijft dan zorgt voldoende gevelisolatie, een geluidluwe zijde en -buitenruimte alsnog voor een zo goed mogelijk geluidklimaat in en bij de woning. Bij verbeteren van de luchtkwaliteit legt de gemeente de focus op gezondheid door toe te werken naar de WHO advieswaarden. Ze actualiseert het geluidbeleid en het Programma geluid en maakt een beleidsnotitie trillingen. <i>Beleidsuitspraak met risico's op negatieve effecten</i> • Een multifunctioneel en bruisend dorpshart (is zowel een kans als een risico) Verdichting en inbreiding verhogen het risico op geluidhinder en verslechtering van luchtkwaliteit. Een toename van inwoners zal leiden tot meer verkeersbewegingen, wat een verslechterde luchtkwaliteit als			

gevolg kan hebben. Ook kan de geluidsoverlast onderling (van burens) groter zijn of overlast van de omgeving door multifunctioneel ruimtegebruik. Echter deze effecten zullen niet groot zijn, omdat er sprake is van een kwaliteitsimpuls met een minimaal aantal woningen.

Omgevingsvisie i.r.t. knelpunten referentiesituatie:

In de Omgevingsvisie worden specifieke punten aangedragen voor het verbeteren van de geluidsbelasting in Best. Echter, er is ook een risico, waardoor het onduidelijk is of het knelpunt verholpen wordt.

3.11 Vitaliteit inwoners

3.11.1 Referentiesituatie

In de referentiesituatie van het thema vitaliteit inwoners zijn de aspecten sociaal maatschappelijke samenhang, gezonde leefomgeving en gezonde leefstijl onderzocht. De beoordeling is samengevat in onderstaand kader en nader toegelicht in deze paragraaf.

Kwaliteitsniveau	Vitaliteit inwoners
	Er is binnen de aspecten geen sprake van knelpunten
	Er is binnen één of twee aspecten sprake van knelpunten
	Er is binnen alle aspecten sprake van knelpunten
Huidige situatie	Autonome ontwikkeling
	
<u>Conclusie:</u> in de huidige situatie bestaat een knelpunt ten aanzien van sociaal maatschappelijke samenhang en gezonde leefstijl. Autonoom zullen deze knelpunten blijven bestaan. <i>Sociaal maatschappelijke samenhang</i> De vitaliteit van volwassenen in Best is op veel aspecten beter dan het gemiddelden in de provincie. De eenzaamheid onder ouderen is de laatste jaren wel behoorlijk gestegen in de gemeente. Doordat het aantal ouderen toeneemt, neemt het aantal mensen met sociale problemen ook toe. <i>Gezonde leefomgeving</i> De gemeente Best scoort een stuk hoger dan het landelijke gemiddelde voor een beweegvriendelijke leefomgeving. De gemeente wil haar inwoners nog meer stimuleren om voldoende te sporten en bewegen, door de openbare ruimte anders in te richten en het aantal sportvoorzieningen op peil te houden. <i>Gezonde leefstijl</i> De leefstijl van volwassenen in Best is op sommige aspecten beter dan het gemiddelde in de provincie. Wel is het aantal volwassenen tot 65 jaar met overgewicht een stuk groter. Naar verwachting zal het aantal rokers in Nederland dalen en het aantal mensen met overgewicht zal stijgen. Voor gezond eten en alcohol is de landelijke trend nog onzeker. De GGD Brabant-Zuidoost werkt samen met gemeenten en maatschappelijke partners om het Nationaal preventie akkoord richting te geven om problematisch alcoholgebruik, overgewicht en roken te voorkomen en terug te dringen.	

Sociaal maatschappelijke samenhang

Een vitale wijk is een wijk in beweging, met actieve burgers en andere betrokken partners, die zelf initiatief nemen of daartoe uitgenodigd worden. Een vitale wijk bestaat uit inwoners die (financieel) zelfredzaam zijn, een goede (arbeids-)participatie kennen, wel of niet in verenigingsverband georganiseerd zijn en bijdragen aan de eigen leefomgeving. Bij een vitale wijk hoort een lokale overheid die eigen inzet stimuleert en inwoners motiveert om mee te doen. De gemeente kan de regierol nemen om optimaal gebruik te maken van de sociaalmaatschappelijke en overige netwerken die aanwezig zijn [Vereniging Nederlandse Gemeenten, 2012].

Het percentage inwoners in Best dat lid is van een (sport)vereniging of -club is iets hoger dan provinciale gemiddelde. Ongeveer 33% van de Bestenaren doet vrijwilligerswerk. In de gemeente wordt bij volwassenen tot 65 jaar meer sociale cohesie ervaren dan gemiddeld in de provincie. Bij de 65plussers is dat minder. Ook is het aantal eenzame ouderen tussen 2009 en 2016 gestegen. Het percentage volwassenen dat zelfstandig ergens naar toe kan met eigen of openbaar vervoer is gelijk aan het provinciale gemiddelden. Van het aantal volwassenen tot 65 jaar had in Best 14% moeite met rondkomen in 2016. Bij de 65-plussers was dat 9%. Het percentage volwassenen met een betalingsachterstand is in Best lager dan het provinciale gemiddelde. In 2019 had 79% van de volwassenen in Best een betaalde baan. Hiermee scoort de gemeente gemiddeld [Brabantscan, 2019]. Doordat meer mensen ouder worden, neemt ook het aantal mensen met een chronische ziekte, sociale problemen en eenzaamheid toe. Er zal vaker sprake zijn van een opeenstapeling van gezondheids- en sociale problemen bij kwetsbare groepen [RIVM, 2018].

Gezonde leefomgeving

“Een beweegvriendelijke omgeving faciliteert, stimuleert en daagt uit om te bewegen en te sporten. Denk hierbij aan voldoende wandel- en fietspaden, speeltuinen, parken en bos. Het beweegvriendelijk inrichten van de openbare ruimte is primair een lokale verantwoordelijkheid.” [Sociaal Cultureel Planbureau, 2018]. Een beweegvriendelijke omgeving wordt volgens het RIVM bepaald door zes indicatoren:

1. Publieke sportaccommodaties
2. Sport- en speelplekken
3. Sport-, speel- en beweegruimte
4. Routes (paden)
5. Buitengebied
6. Nabijheid van voorzieningen

Voor heel Nederland bedraagt de kernindicator beweegvriendelijke leefomgeving 2,6 per 10.000 inwoners (peiljaar 2017). De gemeente Best zit ver boven dat gemiddelde met een score van 3,4 [RIVM, 2017]. Zoals te zien is in Tabel 3.3 scoort de gemeente Best overal hoger dan gemiddeld. Best scoort op de indicatoren publieke sportaccommodaties (3,00), sport- en speelplekken (3,00), sport- en speelruimtes (3,60), routes (3,00) en op buitengebied (3,50) en nabijheid van voorzieningen (4,30).

Tabel 3.3: Kernindicatoren beweegvriendelijke leefomgeving [RIVM, 2017]

Kernindicator per 10.000 inwoners		Deelindicatoren Per 10.000 inwoners					
	Beweegvriendelijke omgeving	1. Publieke sportaccommodaties	2. Sport- en speelplekken	3. Sport- en speelruimtes	4. Routes (paden)	5. Buitengebied	6. Nabijheid voorzieningen
Totaal in Nederland	2,61	2,20	2,19	3,14	2,35	2,19	3,59
Best	3,40	3,00	3,00	3,70	3,00	3,50	4,30

De gemeente wil inzetten op een groene leefomgeving, met goede speelvoorzieningen en voldoende wandel- en fietsroutes. Op deze manier wil de gemeente inwoners stimuleren meer te bewegen. Het in stand houden en realiseren van goede verbindingen tussen de wijken onderling en naar het omliggende landschap is hierbij essentieel. Ook het op peil houden van het aanbod aan sportvoorzieningen is hiervoor nodig, waarbij Best ernaar streeft alle basisvoorzieningen voor alle doelgroepen, inclusief mensen met een beperking, in huis te hebben [Gemeente Best, 2011a].

Gezonde leefstijl

Je kunt gezond leven door gezond te eten, niet te roken en voldoende te bewegen en ontspannen. Door gezond te leven verklein je de kans op ziekten. Ook helpt gezond leven je langer fit te blijven. Een gezonde leefstijl is goed zorgen voor je lichaam en je geest. Eind 2018 is het Nationaal preventie akkoord aan de tweede kamer gepresenteerd. Via dit akkoord beoogt het kabinet samen met maatschappelijke partners de gezondheid van alle Nederlanders te verbeteren. Het gaat daarbij om maatregelen om problematisch alcoholgebruik, overgewicht en roken te voorkomen en terug te dringen. De GGD Brabant-Zuidoost ambieert om samen met gemeenten en maatschappelijke partners het nationaal akkoord te vertalen in een regionale en lokale aanpak van voornoemde prioriteiten [GGD Brabant-Zuidoost, 2018].

De gemeente scoort in vergelijking met de provincie vrijwel gelijk op het percentage volwassenen met obesitas. Het aantal volwassenen tot de 65 jaar met overgewicht is wel groter dan het provinciale gemiddelden. Het aantal volwassenen dat voldoende beweegt is groter dan gemiddeld. Het aantal volwassen rokers in Best is van 2009 tot 2016 flink gedaald. Het percentage zware drinkers is in Best een stuk lager dan het provinciale gemiddelde. Het percentage overmatige drinkers is ook lager dan het provinciale gemiddelde [Brabantscan, 2019].

De prognose in Nederland is dat het aantal rokers richting 2030 zal dalen en het aantal mensen met overgewicht zal toenemen. Voor gezond eten en alcohol is de landelijke trend nog onzeker [RIVM, 2018].

3.11.2 Effecten beleid

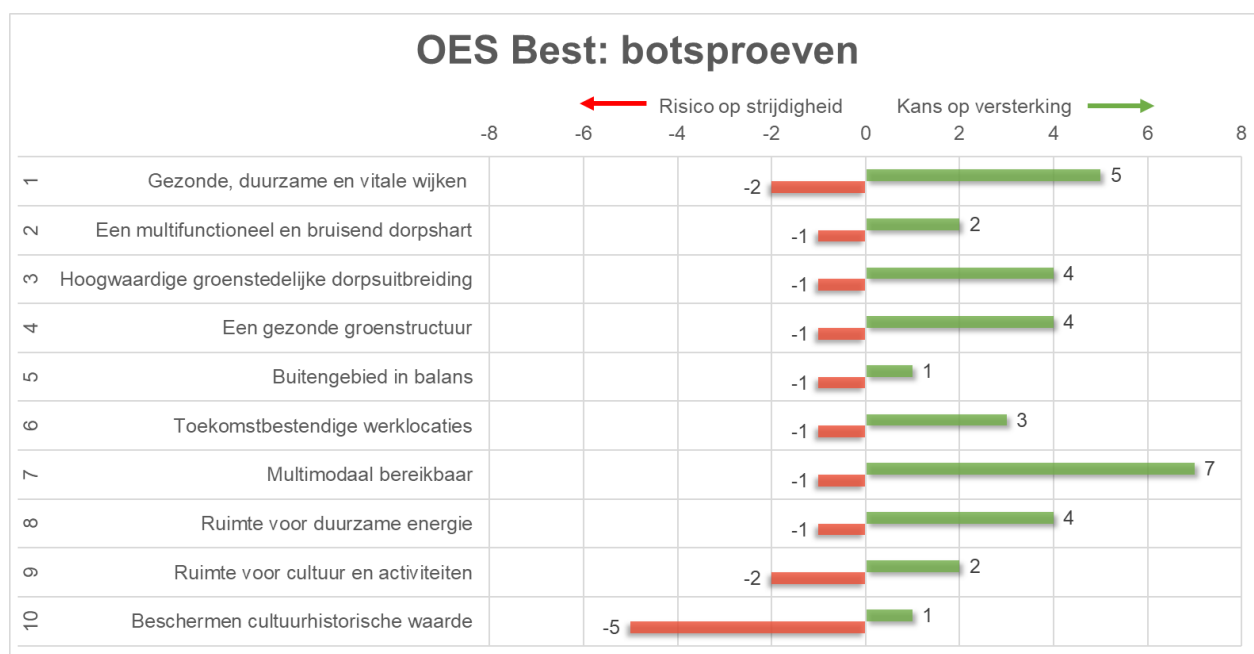
De beoordeling van de Omgevingsvisie is samengevat in onderstaand kader.

Kwaliteitsniveau	Vitaliteit inwoners		
😊	Er is binnen de aspecten geen sprake van knelpunten		
😐	Er is binnen één of twee aspecten sprake van knelpunten		
😞	Er is binnen alle aspecten sprake van knelpunten		
Huidige situatie	Autonome ontwikkeling	Effecten	Effect op knelpunten
😐	😐	↗	😊
<u>Huidige situatie en autonome ontwikkeling:</u> in de huidige situatie bestaat een knelpunt ten aanzien van sociaal maatschappelijke samenhang en gezonde leefstijl. Autonoom zullen deze knelpunten blijven bestaan. <u>Effecten Omgevingsvisie:</u> de Omgevingsvisie biedt uitsluitend kansen op positieve effecten. Deze hebben betrekking op de aspecten sociaal maatschappelijke samenhang en gezonde leefomgeving. <i>Beleidsuitspraken met kansen op positieve effecten</i> • Gezonde, duurzame en vitale wijken • Een multifunctioneel en bruisend dorpshart • Een gezonde groenstructuur • Buitengebied in balans • Multimodale bereikbaarheid • Ruimte voor cultuur en activiteiten De beleidsuitspraken voorzien een verbetering van de beweegvriendelijkheid van de leefomgeving en de vitaliteit van inwoners. Door verdichting en functiemenging neemt de gemiddelde afstand tot voorzieningen en OV-stations af, waardoor de kans bestaat dat meer mensen de auto laten staan en gaan fietsen of wandelen naar voorzieningen. De Omgevingsvisie voorziet de aanleg van nieuwe fiets- en wandelroutes en de toevoeging van sport- en speelplekken in de wijken en in de groenstructuren. Deze zaken maken de leefomgeving beweegvriendelijker. Hiernaast bevorderen een aantal beleidsuitspraken mogelijk de vitaliteit van bewoners. De inzet op woon-zorgconcepten, zorgboerderijen, de diversificatie van functies in het dorpshart en het creëren van ontmoetingsmogelijkheden o.a. door het faciliteren van recreatieve activiteiten zorgen allen voor meer sociale cohesie en zelfredzaamheid bij inwoners in Best. <u>Omgevingsvisie i.r.t. knelpunten referentiesituatie:</u> In de Omgevingsvisie worden punten aangedragen die bij kunnen dragen aan een betere vitaliteit van inwoners. Hierdoor worden de knelpunten opgeheven.			

4 Botsproeven

4.1 Inleiding

Middels botsproeven zijn de verschillende beleidsuitspraken onderling met elkaar vergeleken. De Omgevingsvisie wil de verschillende thema's in onderlinge samenhang bezien. Om grip te krijgen op de haalbaarheid van de doelen zijn de beleidsuitspraken op hoofdlijnen tegenover elkaar gezet en is benoemd of er sprake is van synergie dan wel mogelijke strijdigheden. Het beleid omvat hoofdzakelijk kansen voor synergie. In de onderstaande Figuur 4.1 zijn de kansen op versterking en risico's op strijdigheid per beleidsuitspraak weergegeven. De beleidsuitspraken met de meeste kansen worden hieronder, in paragraaf 4.2, kort toegelicht. De meeste risico's zijn het gevolg van conflicterende ruimteclaims. Deze zijn verder toegelicht in hoofdstuk 4.3.

Figuur 4.1: Botsproeven beleidsuitspraken

4.2 Kansen op versterking

Multimodaal bereikbaar

De beleidsuitspraak *multimodaal bereikbaar* biedt veel kansen op versterking in combinatie met de andere beleidsuitspraken. De inzet op openbaar vervoer en de fietsbereikbaarheid stimuleert beweging wat de wijken en haar inwoners vitaler kan maken. Het faciliteren van een multimodale hub bij het dorps hart maakt deze plek toegankelijker en levendiger. De dorpsuitbreiding is deels voorzien nabij de te realiseren snelfietsroutes, wat de bereikbaarheid en beweegvriendelijkheid van dit gebied vergroot. De aanleg van snelfietsroutes in de groenstructuren en het buitengebied verhoogt de beleefbaarheid van deze gebieden en biedt mogelijkheden voor recreatie. Snelfietsroutes vormen echter ook een risico voor de aantasting van biodiversiteit in de groenstructuren door verstoring. De inzet van mobiliteitshubs nabij werklocaties versterkt naar verwachting de bereikbaarheid van deze gebieden. Tot slot is er kans op een betere bereikbaarheid van evenementlocaties door voorziene, nabijgelegen snelfietsroutes.

Gezonde, duurzame en vitale wijken

De beleidsuitspraak *gezonde, duurzame en vitale wijken* biedt veel kansen op versterking in combinatie met de andere beleidsuitspraken. De ambities die gesteld zijn voor gezonde, duurzame en vitale wijken zien direct toepasbaar bij dorpsuitbreiding. Door de groenstructuren te vergroenen en klimaatadaptief te maken worden de wijken ook gezonder en is er kans op vergroting van de leefbaarheid. Door de inzet op openbaar vervoer en de fiets worden de wijken beter bereikbaar en hiermee kan mogelijk de vitaliteit en beweegvriendelijke leefomgeving verbeteren. Bij inbreiding en nieuwbouw in de wijken ontstaan kansen op zonne-energie op dak toe te passen. Het faciliteren van evenementen kan ontmoeting creëren in de wijken. Daarnaast vormt het ook een risico, vanwege mogelijke verstoring van de wijken. Anderzijds ontstaan bij de inpassing van *ruimte voor duurzame energie* conflicterende ruimteclaims met andere beleidsuitspraken. Dit wordt verder toegelicht in paragraaf 4.3.

4.3 Conflicterende ruimteclaims

Met de botproeven is nagegaan welke beleidsuitspraken risico's vormen op strijdigheid. Een aantal beleidsuitspraken botsen met elkaar en vormen een risico op conflicterende ruimteclaims. Dit houdt in dat ontwikkelingen in dezelfde ruimte voorzien worden, waardoor mogelijk niet allebei de ambities ingepast kunnen worden. In Tabel 4.1 is te zien welke beleidsuitspraken de meeste conflicterende ruimteclaims hebben met andere uitspraken.

Tabel 4.1 Botproeven met kansen op synergie en risico's op strijdigheid tussen beleidsuitspraken

	Beleidsuitspraken	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Gezonde, duurzame en vitale wijken			+	+			+	+	+/-	-
2	Een multifunctioneel en bruisend dorpshart							+	+		-
3	Hoogwaardige groenstedelijke dorpsuitbreiding				+			+	+		-
4	Een gezonde groenstructuur					+		+/-	0		
5	Buitengebied in balans							+	0	-	
6	Toekomstbestendige werklocaties							+	+		+/-
7	Multimodaal bereikbaar									+	
8	Ruimte voor duurzame energie										-
9	Ruimte voor cultuur en activiteiten										
10	Beschermen cultuurhistorische waarde										

Beleidsuitspraak *beschermen cultuurhistorische waarde* heeft de meeste conflicterende ruimteclaims. Deze botst met vijf andere beleidsuitspraken, waaronder uitspraak 8. Daarnaast botsen uitspraak 5 & 9 met elkaar.

Beschermen cultuurhistorische waarde

Beleidsuitspraak *beschermen cultuurhistorische waarde* (10) heeft conflicterende ruimteclaims met vijf andere beleidsuitspraken: *gezonde, duurzame en vitale wijken* (1), *een multifunctioneel en bruisend dorpshart* (2), *hoogwaardige groenstedelijke dorpsuitbreiding* (3), *toekomstbestendige werklocaties* (6) en *ruimte voor duurzame energie* (8).

De Omgevingsvisie voorziet de bescherming van een aantal historische linten. Echter, het beschermen van deze cultuurhistorische waarden conflicteert in de ruimte met een aantal andere ontwikkelingen die voorzien zijn in de Omgevingsvisie. Het ontwikkelen van gezonde wijken en het inzetten op inbreiding in het wijken en met name in het centrum conflicteert in ruimte met de cultuurhistorische linten die hier lopen. Ook de dorpsuitbreiding is voorzien bij historische linten, wat afbreuk kan doen aan de waarden. Het kwalitatief ontwikkelen van werklocaties bij Batadorp kan in strijd zijn met de bescherming van dit complex. Echter, er is ook kans op versterking door de cultuurhistorische waarden mee te nemen bij ontwikkelingen van Batadorp. Tot slot kan de inpassing van duurzame energie conflicteren met de aanwezigheid van linten en kan het afbreuk doen aan de cultuurhistorische waarden.

5 Conclusies en aanbevelingen

5.1 Conclusies

In deze omgevingseffectenscan is voor een tiental thema's inzichtelijk gemaakt hoe de leefomgeving van Best er momenteel voor staat en waar in de toekomst knelpunten of autonome verbeteringen te verwachten zijn t.a.v. de Omgevingsvisie. De gemeente Best heeft al veel beleid vastgelegd in haar Structuurvisie. Dit bestaande beleid is onderdeel van de referentiesituatie en daarmee zijn de effecten van de Omgevingsvisie beperkt. Autonoom is er sprake van een negatieve trend voor bedrijvigheid, landschap en cultuurhistorie en klimaat. Thema's die daarnaast autonoom er niet goed voor staan betreffen natuur en biodiversiteit, bodem en water en duurzame energie en circulariteit (zie Tabel 5.1). Het streven is om met de Omgevingsvisie Best de negatieve trend te keren.

Tabel 5.1: Totaalbeoordeling van de referentiesituatie en het effect van het nieuwe beleid uit de Omgevingsvisie

Thema	Huidige situatie	Autonome ontwikkeling	Effecten	Knelpunten	Omgevingsvisie i.r.t. knelpunten referentiesituatie
Wonen en voorzieningen	☹️	😊	↗	😊	De Omgevingsvisie biedt uitsluitend kansen. In de referentiesituatie (door de autonome ontwikkelingen) bestaan geen knelpunten.
Bereikbaarheid	☹️	☹️	↗	☹️	De Omgevingsvisie voorziet in meer kansen dan risico's. Het knelpunt voor autobereikbaarheid wordt naar verwachting niet verholpen.
Bedrijvigheid	😊	😊	↗	😊	De Omgevingsvisie biedt uitsluitend kansen.
Natuur en biodiversiteit	☹️	☹️	=	☹️	De Omgevingsvisie voorziet in een gelijk aantal kansen en risico's. Het knelpunt voor Natuur Netwerk Brabant wordt naar verwachting verholpen.
Landschap en cultuurhistorie	😊	☹️	↗	😊	De Omgevingsvisie biedt meerdere kansen en één risico. Het autonome knelpunt wordt naar verwachting weggenomen.
Bodem en water	☹️	☹️	↗	☹️	De Omgevingsvisie biedt één kans. De huidige knelpunten worden niet verholpen.
Klimaat	☹️	☹️	↗	☹️	De Omgevingsvisie biedt meer kansen dan risico's. Het knelpunt voor CO ₂ -uitstoot wordt naar verwachting verholpen. De andere knelpunten blijven naar verwachting bestaan.
Duurzame energie en circulariteit	☹️	☹️	↗	☹️	De Omgevingsvisie biedt uitsluitend kansen. Het knelpunt voor wind- en zonne-energie wordt hiermee naar verwachting verholpen.

Thema	Huidige situatie	Autonome ontwikkeling	Effecten	Knelpunten	Omgevingsvisie i.r.t. knelpunten referentiesituatie
Gezondheid	☹️	☹️	↗️	☹️	De Omgevingsvisie voorziet in meer kansen dan risico's. Het knelpunt voor geluidhinder wordt naar verwachting niet verholpen.
Vitaliteit inwoners	☹️	☹️	↗️	😊	De Omgevingsvisie biedt uitsluitend kansen. Het knelpunt voor sociaal maatschappelijke samenhang wordt naar verwachting verholpen.

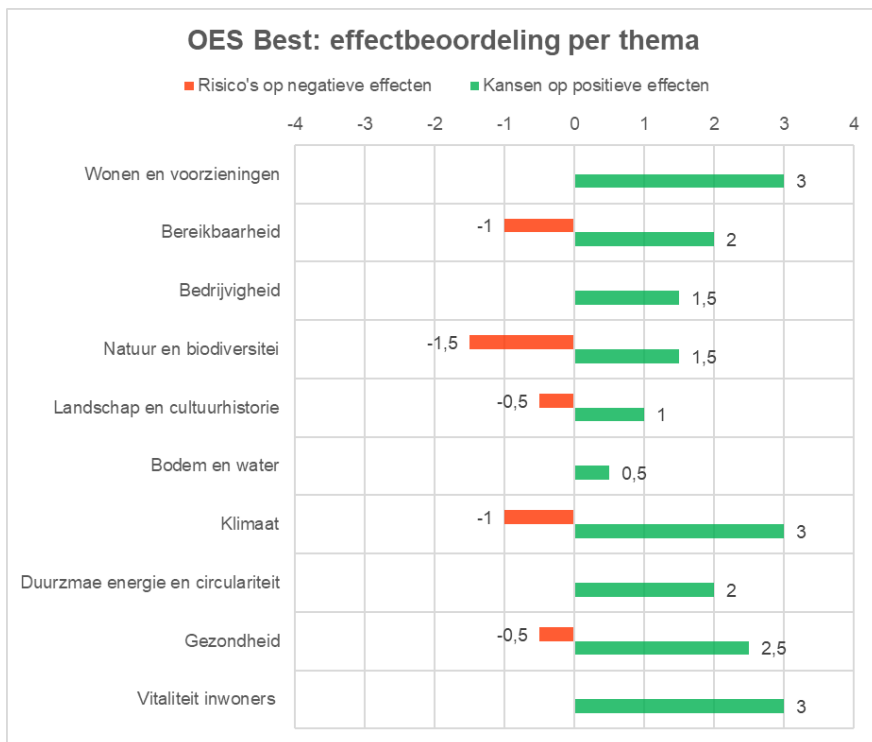
Het beleid uit de Omgevingsvisie draagt naar verwachting bij aan het verhelpen van een aantal knelpunten in de referentiesituatie (huidig situatie en autonome ontwikkelingen). Binnen de thema's bedrijvigheid, natuur en biodiversiteit, klimaat, duurzame energie en circulariteit en vitaliteit inwoners is dit het geval. Hiermee keert de Omgevingsvisie negatieve trends bij de thema's bedrijvigheid en klimaat. Bij de thema's bodem en water en duurzame energie en circulariteit zijn bij alle aspecten knelpunten voorzien in de referentiesituatie en ook hier voorziet de Omgevingsvisie verbeteringen. Binnen het thema natuur en biodiversiteit zijn knelpunten voorzien bij alle aspecten in de referentiesituatie en bovendien voorziet de Omgevingsvisie een gelijkblijvende trend. Binnen deze thema's ontstaan dus mogelijk nieuwe knelpunten. In hoofdstuk 3 wordt per thema toegelicht welke beleidsuitspraken bijdragen aan kansen of risico's.

5.1.1 Effecten per thema

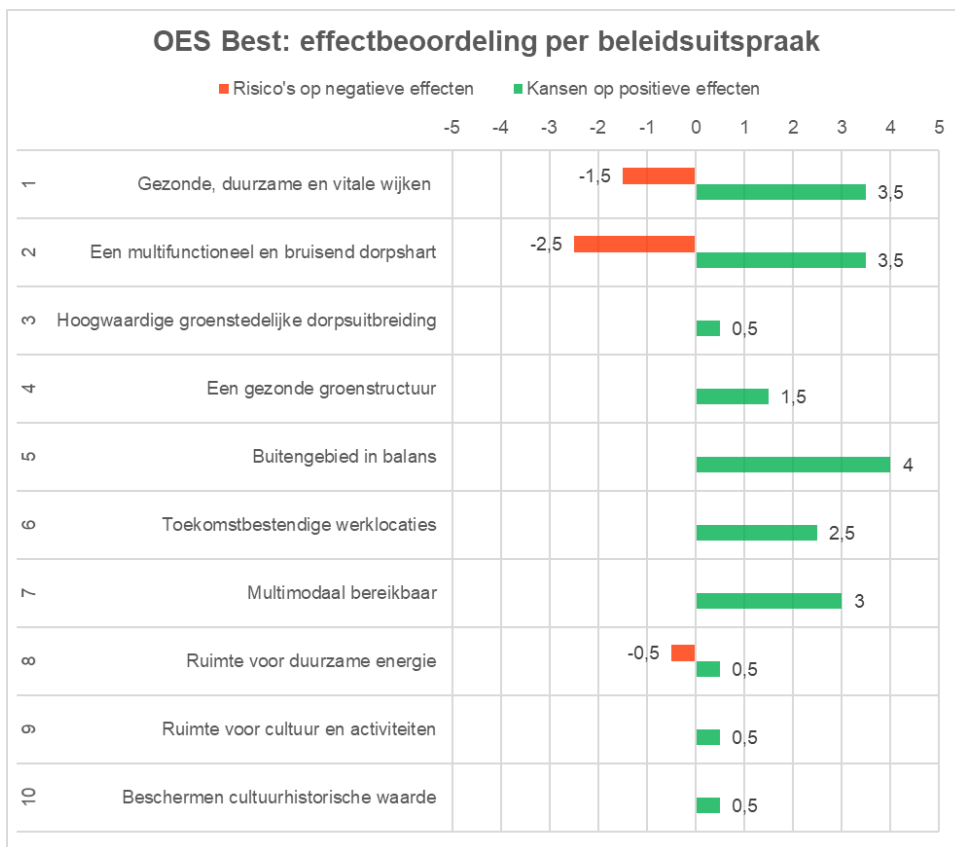
Per thema is het effect van de Omgevingsvisie beschreven. Dit is uitgedrukt in kansen op positieve effecten en risico's op negatieve effecten. De kansen en risico's van de beleidsuitspraken per thema zijn te zien in Figuur 5.1 en Tabel 5.1. Uit de figuur valt op te maken dat bij de thema's wonen en voorzieningen, klimaat en vitaliteit inwoners de meeste kansen zijn voorzien. De thema's bereikbaarheid, natuur en biodiversiteit en klimaat hebben de meeste risico's, maar overwegend evenveel of meer kansen. Bij de aanbevelingen (hoofdstuk 5.2) zijn mitigerende maatregelen geformuleerd die de risico's bij deze drie thema's (en anderen thema's) kunnen matigen. Een verdere toelichting van de kansen en risico's per thema's is gegeven in hoofdstuk 3.

5.1.2 Effecten per beleidsuitspraak

Naast de effecten per thema zijn ook de effecten per beleidsuitspraak in kaart gebracht. Dit is te zien in Figuur 5.2. De uitspraken met de grootste effecten zijn: een multifunctioneel en bruisend dorpshart, gezonde, duurzame en vitale wijken, buitengebied in balans en multimodale bereikbaarheid.

Figuur 5.1: Effecten van de beleidsuitspraken per thema

Figuur 5.2: Effecten per beleidsuitspraak

5.1.3 Botsproeven

Middels botsproeven zijn de verschillende beleidsuitspraken onderling met elkaar vergeleken. Om grip te krijgen op de haalbaarheid van de doelen zijn de beleidsuitspraken op hoofdlijnen tegenover elkaar gezet en is benoemd of er sprake is van synergie dan wel mogelijke strijdigheden. Het beleid voorziet hoofdzakelijk in kansen voor synergie. De drie beleidsuitspraken met de meeste kansen op synergie zijn *multimodaal bereikbaar, gezonde, duurzame en vitale wijken* en *ruimte voor duurzame energie*. De risico's op strijdigheid bij deze en de andere beleidsuitspraken zijn voornamelijk het gevolg van conflicterende ruimteclaims. De beleidsuitspraak *beschermen cultuurhistorische waarde* heeft de meeste conflicterende ruimteclaims met andere beleidsuitspraken. In de Omgevingsvisie worden veel verschillende ontwikkelingen voorzien in hetzelfde gebied. Dit vergt een uitgekiende inpassing. Hierdoor is wellicht niet alles mogelijk en moeten er keuzes gemaakt worden. Om te voorkomen dat dit in een later stadium tot problemen leidt is de aanbeveling hier al op hoofdlijnen rekening mee te houden in de Omgevingsvisie en randvoorwaarden op te nemen waar nodig. Daarnaast dient dit mee genomen te worden in de uitvoeringsprogramma's die als onderdeel van de Omgevingsvisie worden opgesteld.

5.2 Aanbevelingen

De effectbeoordeling, zoals te zien in Figuur 5.1, laat zien bij welke thema's het nieuwe beleid overwegend risico's oplevert op negatieve effecten. Daarnaast zijn er thema's die in de referentiesituatie slecht scoren en waarbij de Omgevingsvisie (minimale) positieve effecten voorziet. Op deze thema's kan nog extra ingezet worden, om het positieve effect te vergroten. Voor deze thema's zijn in dit hoofdstuk mogelijkheden voor (verdere) verbetering geformuleerd, in de vorm van beleidsopties of concrete mitigerende maatregelen.

Thema met overwegend risico's op negatieve effecten

Het thema natuur en biodiversiteit heeft overwegend risico's.

Thema	Huidige situatie	Autonome ontwikkeling	Effecten Omgevingsvisie	Knelpunten
Natuur en biodiversiteit			=	
<u>Beleidsopties/mitigerende maatregelen voor verbetering</u> Bij binnenstedelijke verdichting, voorzieningenclustering en functie menging moet kritisch gekeken worden naar de ligging van nieuwe routes en gewijzigde verkeersstromen en de omgang met zoekverkeer om zo de invloed op het Natura 2000-gebied (door stikstofuitstoot) zoveel mogelijk te beperken. Saldering met ander beleid zoals het (gemeentebreed) verlagen van de parkeernorm i.c.m. met slimme mobiliteit en verduurzaming van de woningvoorraad voorkomt mogelijk een toename aan stikstofdepositie. Bij recreatie in het buitengebied moet kritisch gekeken worden naar de ligging van (nieuwe) recreatieve routes in en nabij leefgebieden van beschermde soorten. Door goede zonering, bebording en zo nodig opwaardering van bestaande paden kan betreding van kwetsbare habitattypen of beschermde soorten voorkomen worden. De Omgevingsvisie voorziet in versterking van de groenstructuur. Daarnaast is het stedelijk gebied schaars en wordt de vraag naar ruimte steeds groter. Geadviseerd wordt om aan de groenstructuur in vervolgsbeleid randvoorwaarden te verbinden m.b.t. ontzien van de structuur en natuurinclusief ontwikkelen.				

Thema's met meerdere knelpunten in de referentiesituatie en overwegend kansen op positieve effecten

De thema's die in de referentiesituatie een verslechterende trend laten zien, maar overwegend kansen op positieve effecten hebben in de Omgevingsvisie zijn: landschap en cultuurhistorie en klimaat. De thema's met knelpunten bij alle aspecten in de referentiesituatie en met overwegend kansen zijn bodem en water en duurzame energie en circulariteit.

Thema	Huidige situatie	Autonome ontwikkeling	Effecten Omgevingsvisie	Knelpunten
Landschap en cultuurhistorie			↗	
<u>Beleidsopties/mitigerende maatregelen voor verbetering</u> Woninginbreiding -uitbreiding zijn voorzien bij historische linten. Om risico's te vermijden en aantasting van cultuurhistorische waarden te voorkomen dienen cultuurhistorische waarden als randvoorwaarde opgenomen te worden in uitvoeringsprogramma's die gerelateerd zijn aan stedelijke ontwikkeling, zowel bij inbreiding als bij uitbreiding.				

Thema	Huidige situatie	Autonome ontwikkeling	Effecten Omgevingsvisie	Knelpunten
Bodem en water	☹️	☹️	=	☹️
<u>Beleidsopties/mitigerende maatregelen voor verbetering</u> Best heeft een lage grondwaterstand door de zandige ondergrond, klimaatverandering en grondwateronttrekkingen. Voorbeelden van maatregelen om de grondwaterstand te beïnvloeden zijn kunstmatige grondwaterverhoging en actief peilbeheer. Omdat maatregelen locatie specifiek zijn wordt aanbevolen een nadere analyse uit te voeren bij verdere uitwerking van het Omgevingsplan of uitvoeringsprogramma's. Hiermee kunnen passende maatregelen uitgedacht worden.				

Thema	Huidige situatie	Autonome ontwikkeling	Effecten Omgevingsvisie	Knelpunten
Klimaat	☹️	☹️	↗	☹️
<u>Beleidsopties/mitigerende maatregelen voor verbetering</u> Om de stad aan te passen aan klimaatverandering is een adequate en concrete aanpak nodig gericht op de openbare ruimte en particuliere terreinen, rekening houdend met de inbreidingsopgave waar de gemeente op in zet. De Omgevingsvisie voorziet in beleid gericht op het vergroenen van de gebouwde omgeving en de groenstructuur. Het vergroenen van particulier terrein wordt hier benoemd als mogelijke optie en hulpmiddel. Om dit concreet te maken kan de gemeente Best zich aansluiten bij stichting Steenbreek. Deze stichting helpt gemeenten bij het ontstenen en vergroenen van particulier terrein. Aanvullende maatregelen voor vermindering van wateroverlast zijn werken met doorlatende verharding in de openbare ruimte, het aanleggen van waterpleinen en ondergrondse bergingskelders en het realiseren van gescheiden riolering. De algemene trend van toename van het aantal warme dagen en hittestress zal in de toekomst verder toenemen. De Omgevingsvisie voorziet vooral in het creëren van meer groenstructuren om hittestress te verminderen. Om hittestress verder te verbeteren wordt geadviseerd om klimaatadaptatie nadrukkelijker integraal onderdeel te laten zijn van het nieuwe beleid. Bijvoorbeeld door het opstellen van normen voor gebieden, als vertrekpunt voor concrete maatregelen. Een norm kan bijvoorbeeld een vastgesteld percentage groen zijn dat minimaal aanwezig moet zijn in de wijk en dat gehanteerd wordt bij ontwikkeling van concrete maatregelen zoals de aanleg van een groenstructuur. Daarnaast kunnen er bouweisen gesteld worden aan nieuwbouw, deze kunnen opgenomen worden in de vergunningseisen. Door gebouwen op een bepaalde manier te ontwerpen kan er bijvoorbeeld meer wind het gebied in wat een verkoelend effect heeft of kunnen gebouwen op een natuurlijke manier gekoeld worden. Hiermee kan in de gebieden waar sprake is van een verdichtingsopgave hittestress gereduceerd worden. De grootste CO ₂ bijdrage binnen Best komt van de gebouwde omgeving. De Omgevingsvisie voorziet een samenwerking met bewoners, verhuurders, vastgoedeigenaren en energiepartijen op de woningvoorraad te verduurzamen en aardgasvrij te maken. Concrete invulling en fasering daarvan volgt met de in 2021 door de gemeente vast te stellen Transitievisie Warmte en wijkuitvoeringsplannen.				

Thema	Huidige situatie	Autonome ontwikkeling	Effecten Omgevingsvisie	Knelpunten
Duurzame energie en circulariteit				
<u>Beleidsopties/mitigerende maatregelen voor verbetering</u> De Omgevingsvisie gaat slechts globaal in op afvalscheiding bij evenementen. Om een toename van de hoeveelheid (rest)afval te voorkomen kunnen aan de voorkant randvoorwaarden gesteld worden. Er zijn verschillende randvoorwaarden mogelijk, deze randvoorwaarden kunnen opgenomen worden in de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) zoals circulair inkopen. Circulair inkopen betreft producten die bijvoorbeeld achteraf makkelijk te scheiden zijn of biologisch afbreekbaar zijn. Om de verduurzaming van evenementen concreter te maken kunnen er eisen gesteld worden door deze op te nemen in de vergunningseisen. Een voorbeeld hiervan is het gebruik van herbruikbare materialen of het gebruik van één type materiaal in producten zodat scheiding niet nodig is. Aan de achterkant kan de gemeente invloed uitoefenen door afvalinzameling te bundelen en daar eisen aan te stellen. Voor het halen van de doelstelling uit het klimaatakkoord is substantiële inzet nodig op verduurzaming van opwekking van elektriciteit, voor zowel woningen als bedrijven. Geadviseerd wordt om nader te onderzoeken welke inzet wanneer nodig is om tijdig de klimaatdoelen te behalen en daar in verdere uitwerking concrete uitvoeringsstappen voor vast te stellen. De transitie naar aardgasvrije wijken zal daarin ook een belangrijke rol spelen. Concrete invulling en fasering daarvan volgt met de in 2021 door de gemeente vast te stellen Transitievisie Warmte en wijkuitvoeringsplannen.				

Begrippenlijst

Begrip	Betekenis
Autonome ontwikkeling	: Op zichzelf staande ontwikkeling die plaats vindt als de voorgenomen activiteit niet wordt uitgevoerd.
Beleidsuitspraak	: Wijziging ten opzichte van het vigerend beleid zoals vastgelegd wordt in de Omgevingsvisie
Bevoegd gezag	: Overheidsinstantie die bevoegd is over de voorgenomen activiteit een besluit te nemen.
Bodemkwaliteit	: Chemische samenstelling van de bodem met name in de context van potentiële verontreinigingen.
Cultuurhistorie	: De overblijfselen van de geschiedenis van de door de mens gemaakte en beïnvloede leefomgeving, zichtbaar in zowel het landschap (structuren) als in de ondergrond (archeologische waarden)
Ecologie	: Wetenschap van de relaties tussen planten, dieren en hun omgeving.
Effect	: Gevolg van beleid op de leefomgeving
Emissie	: Uitstoot van stoffen.
Habitat	: Standplaats van een organisme. Het gaat hier om de soort specifieke levensruimte van een plant of dier.
Hittestress	: Stress op het menselijk lichaam veroorzaakt door een periode van uitzonderlijk warm weer
Landschappelijke kwaliteit	: Beeldbepalende landschappen met eigen kenmerken en kwaliteiten
Maaiveld	: Een aanduiding voor de hoogte van het grondoppervlak; het maaiveld wordt meestal uitgedrukt ten opzichte van NAP.
Mitigerende maatregelen	: Maatregelen die genomen worden om effecten te beperken.
MER	: (het) Milieueffectrapport.
NNN	: Het Natuurnetwerk Nederland (NNN), voorheen de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), is een samenhangend netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden.
OES	: OmgevingsEffectenScan
Omgevingsvisie	: Plan waarin de gemeente het beleid voor de leefomgeving op lange termijn vastlegt.
Referentiesituatie	: Situatie die als uitgangspunt wordt genomen om het voorgenomen beleid mee te vergelijken.
Thema ('s)	: Aspecten waaraan de referentiesituatie en de verschillende beleidsuitspraken getoetst worden.
Uitvoeringsprogramma	: Programma waarin beleidsdoelstellingen (wat gaan we doen?) worden vertaald naar concrete acties en interventies (hoe gaan we dat doen?)

Bronnen

- AlleCijfers.nl [2020]. Informatie gemeente Best. Toegankelijk via: <https://allecijfers.nl/gemeente/best/>
- Atlas van de Leefomgeving [2020]. Thematische kaarten. Toegankelijk via: <https://www.atlasleefomgeving.nl/kaarten>
- Atlas van de Regio, PBL [2020]. Thematische kaarten. Toegankelijk via: <https://themasites.pbl.nl/atlas-regio/kaarten/index.php>
- BAAC [2014]. Gemeente Best Cultuurhistorische Waardenkaart. Toegankelijk via: <http://decentrale.regelgeving.overheid.nl/cvdr/images/Best/i245364.pdf>
- Brabantscan [2019]. GGD Brabant-Zuidoost, GGD Hart voor Brabant en GGD West-Brabant. Toegankelijk via: <https://brabantscan.nl/home>
- Bravo [2021]. Lijnennetkaart 2021 Zuidoost-Brabant. Toegankelijk via: https://www.connexxion.nl/getmedia/fd5e7939-35d9-494c-ae34-87be65480391/18_Hermes_Zuidoost_Brabant_2020-2021_v7web.pdf
- CBS Statline [2019]. Nabijheid voorzieningen; afstand locatie, wijk- en buurtcijfers 2019. Toegankelijk via: <https://opendata.cbs.nl/statline/?dl=348F7#/CBS/nl/dataset/84718NED/table?ts=1615385660998>
- De Groene Zone [2021]. Gemakkelijk & snel zonnepanelen van je gemeente. Toegankelijk via: <https://www.degroenezone.nl/>
- Gemeente Best [2009]. Beleidsvisie externe veiligheid.
- Gemeente Best [2011a]. Structuurvisie Best 2030. Toegankelijk via: <https://www.gemeentebest.nl/data/downloadables/5/7/7/4/structuurvisie-best-2030.pdf>
- Gemeente Best [2011b]. Beleidsplan energie- en materiaaltransitie. Toegankelijk via: <https://repository.officiële-overheidspublicaties.nl/externebijlagen/exb-2019-24239/1/bijlage/exb-2019-24239.pdf>
- Gemeente Best [2012]. Groenbeleidsplan 2012. Toegankelijk via: <https://repository.officiële-overheidspublicaties.nl/externebijlagen/exb-2019-19174/1/bijlage/exb-2019-19174.pdf>
- Gemeente Best [2015]. Uitvoeringsprogramma Lucht 2015-2020. Toegankelijk via: https://decentrale.regelgeving.overheid.nl/cvdr/xhtmloutput/Historie/Best/CVDR379097/CVDR379097_1.html
- Gemeente Best [2016]. Structuurvisie buitengebied; vitaal vooruitzicht. Samen doen! Toegankelijk via: <https://www.gemeentebest.nl/data/downloadables/5/8/6/6/structuurvisie-buitengebied.pdf>
- Gemeente Best [2017a]. Wonen met visie. Toegankelijk via: <https://www.gemeentebest.nl/data/downloadables/6/8/2/8/woonvisie-wonen-met-visie.pdf>
- Gemeente Best [2017b]. Best Mobiel; de Bestse Mobiliteitsaanpak. Toegankelijk via: <https://repository.officiële-overheidspublicaties.nl/externebijlagen/exb-2017-60575/1/bijlage/exb-2017-60575.pdf>
- Gemeente Best [2017c]. Samen aan de slag met duurzaam wonen in Best. Toegankelijk via: <https://www.gemeentebest.nl/data/downloadables/7/4/6/3/nota-samen-aan-de-slag-met-duurzaam-wonen-in-best.pdf>
- Gemeente Best [2017d]. Raadsvoorstel: afronding 3-sterrendossier duurzaamheid. Toegankelijk via: <https://www.gemeentebest.nl/data/downloadables/7/4/6/2/drie-sterrendossier.pdf>
- Gemeente Best [2018a]. Ladder voor duurzame verstedelijking. Toegankelijk via: https://www.planviewer.nl/imro/files/NL.IMRO.0753.bpAarle-ON01/b_NL.IMRO.0753.bpAarle-ON01_tb2.pdf
- Gemeente Best [2018b]. Beleidsakkoord 2018-2022; Samen verder werken aan ons Best. Toegankelijk via: <https://www.gemeentebest.nl/data/downloadables/7/5/3/4/beleidsakkoord-2018-2022-definitief.pdf>
- Gemeente Best [2018c]. Programma Geluid 2018-2023. Toegankelijk via: <https://repository.officiële-overheidspublicaties.nl/externebijlagen/exb-2019-46753/1/bijlage/exb-2019-46753.pdf>

- Gemeente Best [2020a]. Notitie Kernopgaven Omgevingsvisie Gemeente Best.
- Gemeente Best [2020b]. Uitvoeringsprogramma Best Mobiel 2020-2021. Toegankelijk via: https://decentrale.regelgeving.overheid.nl/cvdr/xhtmloutput/Historie/Best/639483/CVDR639483_1.html
- Gemeente Best [2020c]. BodemKwaliteitsKaart gemeente Best 2020-2025. Toegankelijk via: https://decentrale.regelgeving.overheid.nl/cvdr/xhtmloutput/Historie/Best/638357/CVDR638357_1.html
- Gemeente Best [2020d]. Visie voor duurzame energieopwekking Buitengebied Best. Toegankelijk via: <https://www.gemeentebest.nl/data/downloadables/9/5/1/1/vastgestelde-visie-voor-duurzame-energieopwekking-buitengebied-best.pdf>
- Gemeente Best [2021]. Ontwerp Omgevingsvisie Best 2040: dorp van formaat.
- Gezondheidsraad [2018]. Gezondheidswinst door schonere lucht. Toegankelijk via: <https://www.gezondheidsraad.nl/documenten/adviezen/2018/01/23/gezondheidswinst-door-schonere-lucht>
- GGD Brabant-Zuidoost [2018]. Kadernota 2020. Toegankelijk via: <https://www.ggdbzo.nl/overons/onze cijfers/Documents/Kadernota%20GGD%20BZO%202020.pdf>
- Klimaateffectatlas [2020]. Kaarten. Toegankelijk via: <https://www.klimaateffectatlas.nl/nl/>
- Metropoolregio Eindhoven [2021]. Regionale Energiestrategie Concept maart 2021. Toegankelijk via: https://energieregionre.nl/waar+staan+we+nu/documenten+concept+res/handlerdownloadfiles.ashx?i_dnv=1918310
- Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat [z.d.]. Procedure en planning. Toegankelijk via: <https://innova58.nl/het+project+sub/procedure+en+planning/default.aspx>
- Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat [2020]. Klimaatmonitor; CO2-uitstoot. Toegankelijk via: <https://klimaatmonitor.databank.nl/dashboard/dashboard/co2-uitstoot/>
- NSL-monitoringstool [2020]. Luchtkwaliteit. Toegankelijk via: <https://www.nsl-monitoring.nl/>
- Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant [2017]. Geluidskaart Lden 2016.
- Overheid.nl [2020]. Klimaatwet. Toegankelijk via: <https://wetten.overheid.nl/BWBR0042394/2020-01-01>
- PlanMER NOVI [2019]. De staat van de fysieke leefomgeving. Toegankelijk via: <https://www.planmernovi.nl/de-staat-van-de-fysiek-leefomgeving/veilige-en-gezonde-leefomgeving/milieukwaliteit--gezondheid/milieugezondheidsrisico>
- Provincie Noord-Brabant [2016a]. Cultuurhistorische waardenkaart (CHW). Toegankelijk via: <https://www.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=1dab0b45b3234fffa8090a4bc8ae06f8>
- Provincie Noord-Brabant [2016b]. Provinciaal Milieu- en Waterplan 2016-2020.
- Provincie Noord-Brabant [2018]. Lijst Spoedlocatie Provincie Noord-Brabant november 2018.
- Provincie Noord-Brabant [2021]. Natuurnetwerk Brabant (NNB). Toegankelijk via: [https://www.brabant.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/natuur/natuurnetwerk-nederland-\(voorheen-ehs\)/natuurnetwerk-brabant-\(nnb\)](https://www.brabant.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/natuur/natuurnetwerk-nederland-(voorheen-ehs)/natuurnetwerk-brabant-(nnb))
- Rijksdienst voor Ondernemend Nederland [2021]. Mogelijkheden van bodemenergie. Toegankelijk via: <https://wkotool.nl/>
- RIVM [2017]. Kernindicator beweegvriendelijke leefomgeving. Toegankelijk via: <https://www.volksgezondheidenzorg.info/content/kernindicator-beweegvriendelijke-omgeving>
- RIVM [2018]. Kernboodschappen VTV-2018. Toegankelijk via: <https://www.vtv2018.nl/node/591>
- RIVM [2019]. Luchtkwaliteit. Toegankelijk via: <https://www.rivm.nl/fijn-stof/luchtkwaliteit>
- Samenwerkingsverband Regio Eindhoven (SRE) [2010]. Brainport Avenue. Rotterdam. Toegankelijk via: <https://www.veldhoven.nl/data/downloadables/1/8/6/beeldkwaliteitsplan-brainport-avenue.pdf>
- Sociaal Cultureel Planbureau [2018]. Rapportage Sport 2018. Toegankelijk via: https://www.scp.nl/Publicaties/Alle_publicaties/Publicaties_2018/Rapportage_sport_2018
- Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost [2015]. Beleidsplan Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost 2015-2019. Toegankelijk via: <https://www.vrbzo.nl/wp-content/uploads/2018/04/Beleidsplan-Veiligheidsregio.pdf>
- Vereniging Nederlandse Gemeenten [2012]. Veerkracht! Toegankelijk via: https://vng.nl/sites/default/files/publicaties/2012/20120620_veerkracht_ddelcongres_cultuur_sport.pdf

Bijlage 1 Effectbeoordeling en botsproeven

Royal HaskoningDHV
Enhancing Society Together

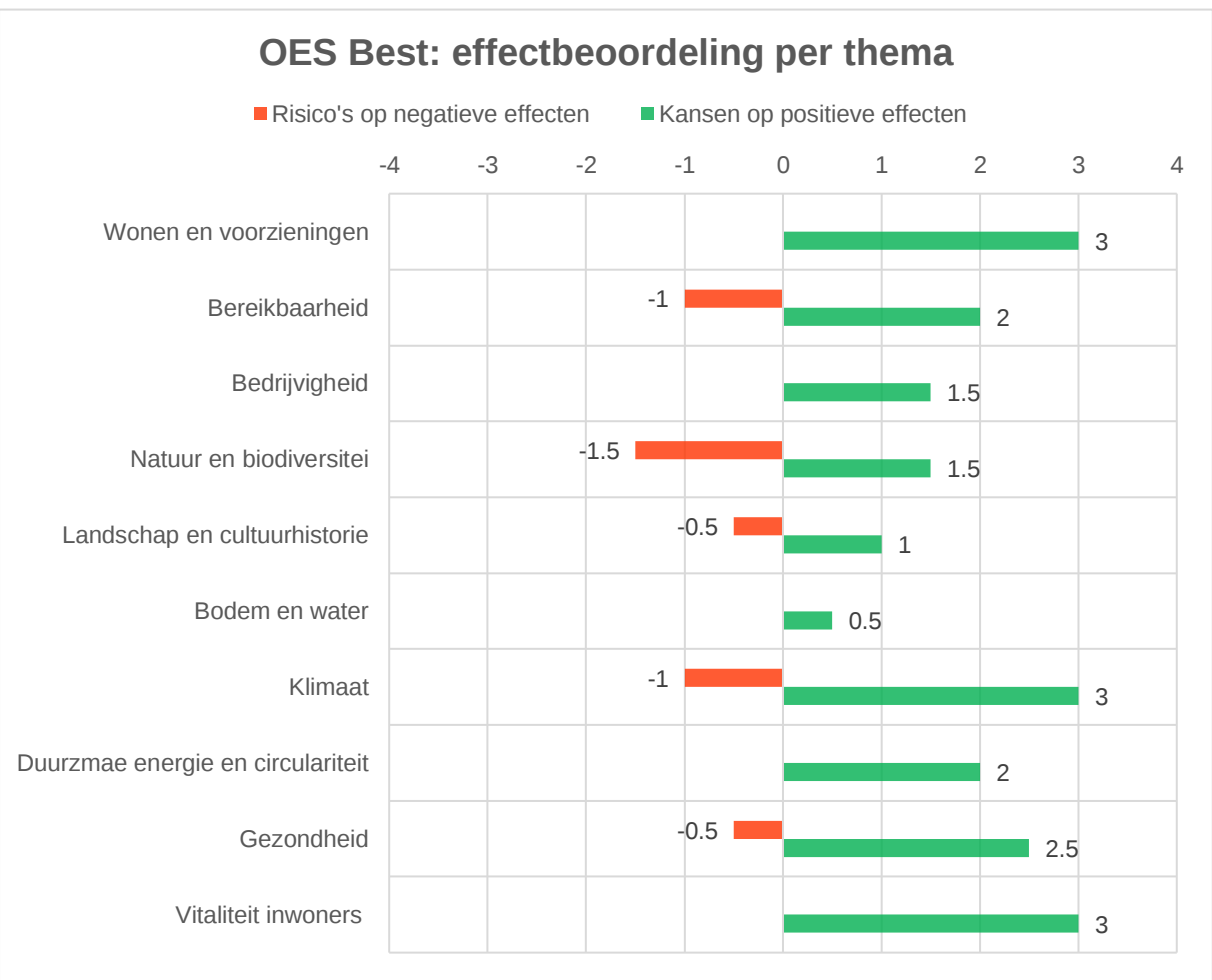
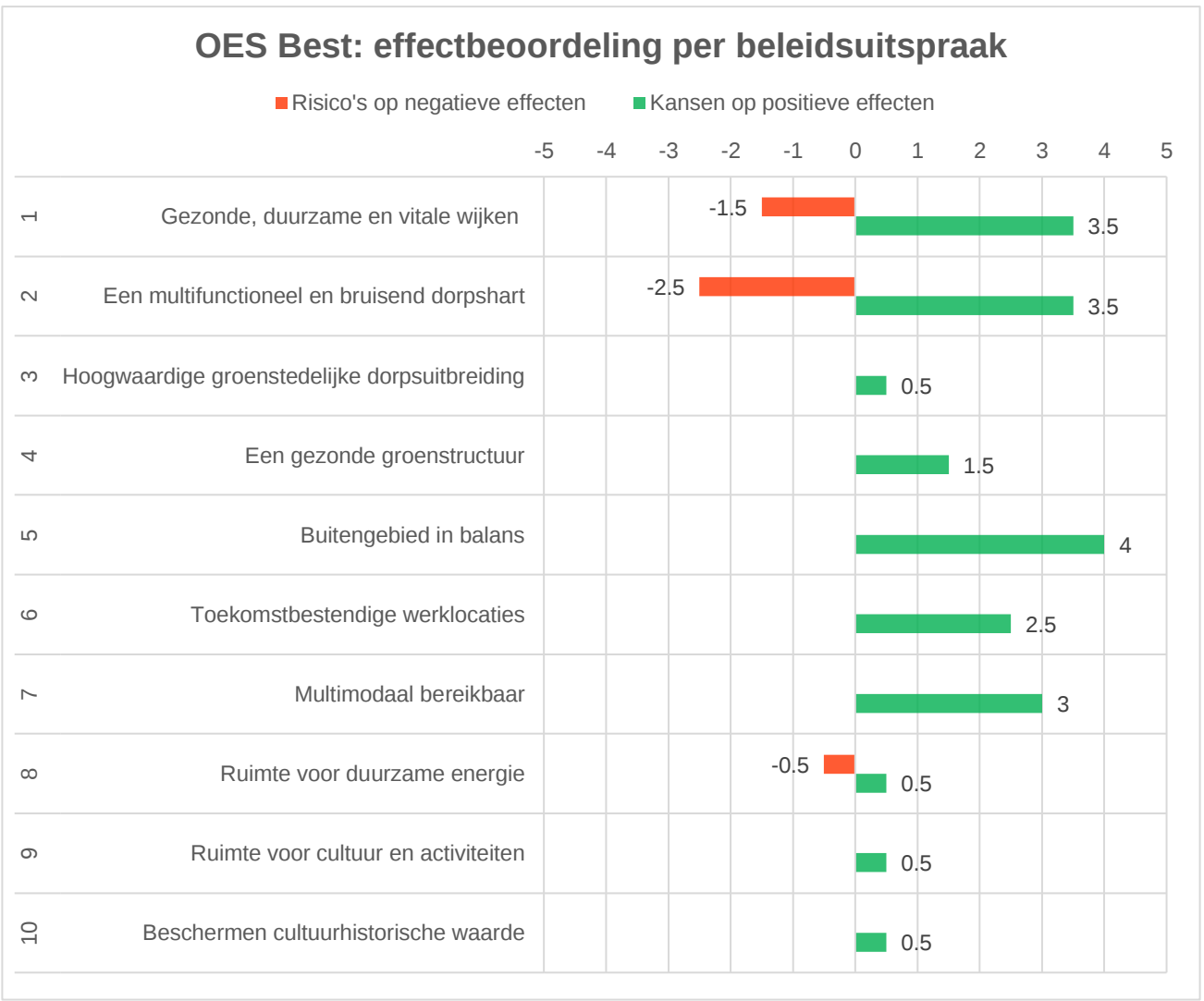
GEMEENTE
Best

		Huidige situatie
		Autonome ontwikkeling
#	Uitspraak	Opmerkingen
1	Gezonde, duurzame en vitale wijken	
2	Een multifunctioneel en bruisend dorpshart	
3	Hoogwaardige groenstedelijke dorpsuitbreiding	Is grotendeels autonoom beleid (Structuurvisie)
4	Een gezonde groenstructuur	
5	Buitengebied in balans	
6	Toekomstbestendige werklocaties	
7	Multimodaal bereikbaar	
8	Ruimte voor duurzame energie	Is deels autonoom beleid (visie duurzame energie buitengebied)
9	Ruimte voor cultuur en activiteiten	
10	Beschermen cultuurhistorische waarde	

Wonen en voorzieningen	Bereikbaarheid	Bedrijgheid	Natuur en biodiversiteit	Landschap en cultuurhistorie	Bodem en water	Klimaat	Duurzame energie en circulariteit	Gezondheid	Vitaliteit inwoners		
										Totaal aantal +	Totaal aantal -
+	o/-	0	o/-	0	n.v.t.	+/-	o/+	+	o/+	3.5	-1.5
+	+/-	o/+	o/-	o/-	n.v.t.	+/-	n.v.t.	+/-	o/+	3.5	-2.5
o/+	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	0.5	0
n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	o/+	n.v.t.	n.v.t.	o/+	n.v.t.	n.v.t.	o/+	1.5	0
o/+	o/+	n.v.t.	o/+	o/+	o/+	o/+	o/+	n.v.t.	o/+	4	0
n.v.t.	0	+	n.v.t.	0	n.v.t.	o/+	o/+	o/+	n.v.t.	2.5	0
n.v.t.	+	n.v.t.	o/+	n.v.t.	n.v.t.	o/+	n.v.t.	o/+	o/+	3	0
n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	o/-	0	0	n.v.t.	o/+	n.v.t.	n.v.t.	0.5	-0.5
0	n.v.t.	n.v.t.	0	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	0	0	o/+	0.5	0
n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	o/+	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	0.5	0

	Totaal aantal +	3	2	1.5	1.5	1	0.5	3	2	2.5	3	20	20
	Totaal aantal -	0	-1	0	-1.5	-0.5	0	-1	0	-0.5	0	-4.5	-4.5

+	Kans op positief effect
o/+	Kans op positief effect - in geringe mate*
o/-	Risico op negatief effect - in geringe mate*
-	Risico op negatief effect
+/-	Zowel kans op positief effect als risico op negatief effect
0	Wel relatie, maar geen kans of risico op positief en negatief effect
n.v.t.	Geen relatie tussen uitspraak en indicator
- * In geringe mate vanwege afhankelijkheid van derden, kleine geografische omvang, kleine effectomvang en/of betreft deel van beoordelingsaspect

Onderbouwing effectbeoordeling OES Best

Beleidsuitspraak		Indicator	+	0/+	-	0/-	+/-	0	Opmerkingen
1	Gezonde, duurzame en vitale wijken	Wonen en voorzieningen	Kans op versterking door het realiseren van nieuwe woonvormen voor verschillende doelgroepen zoals starters, kleine huishoudens en senioren. Daarnaast inzetten op toevoegen voorzieningen						
		Bereikbaarheid				Risico op verkeersaantrekkende werking door toename aantal inwoners.			
		Natuur en biodiversiteit				Risico op toename verkeersaantrekkende werking en daarmee toename stikstofuitstoot als gevolg van toename inwoners			
		Landschap en cultuurhistorie						Nagenoeg geen effect. Ontwikkeling valt buiten historische linten	
		Klimaat					Eenzijds kans door inzet op klimaatadaptieve inrichting, en afname CO2-uitstoot door inzet aardgasvrije woningen en verduurzaming woningen. Anderzijds risico op toename hittestress en wateroverlast door verdichting.		
		Duurzame energie en circulariteit					Eenzijds kans op toename duurzame energieopwek (collectief of individueel). Anderzijds risico op toename hoeveelheid (rest)afval door toename aantal inwoners		
		Gezondheid	Kans op vermindering van geluidhinder door inzet op stillere wefdekken, geluidschermen en geluidsluwe gevels. Kans op verbetering luchtkwaliteit door hanteren van WHO-advieswaarde						Risico op toename geluidhinder door verkeersaantrekkende werking a.g.v. toename aantal inwoners wordt geminigeerd door maatregelen

		Vitaliteit inwoners		Kans op verbetering door inzet op het creëren van plekken voor bewegen, spelen en sporten.					Let op: niet concreet gemaakt wat inzet op nieuwe locaties voor bewegen en sporten concreet betekent.
2	Een multifunctioneel en bruisend dorpshart	Wonen en voorzieningen	Kans op versterking door inzet op zowel nieuwbouw woningen (hoogbouw) en toename in voorzieningen						
		Bereikbaarheid					Enerzijds risico door toenemende druk op wegen door groei in inwoneraantal door nieuwe woningen en door toename bedrijvigheid in centrum. Anderzijds kans op toename gebruik OV door inzet op woningebouw in stationsgebied.		
		Bedrijvigheid		Kans op versterking bedrijvigheid door inzet op ruimte voor ondernemen in het bruisend dorpshart.					
		Natuur en biodiversiteit				Risico op verslechtering door toename aantal inwoners als gevolg van inzet op woningen en ook inzet op bedrijvigheid (ruimte voor ondernemers). Dit kan leiden tot een toename in uitstoot van stikstof als gevolg van toenemende verkeersbewegingen.			
		Landschap en cultuurhistorie				Risico op aantasting van aanwezige monumenten bij inzet op inbreiding (hoogbouw).			
		Klimaat					Enerzijds kans door inzet op klimaatadaptieve inrichting. Anderzijds risico op toename hittestress en wateroverlast door verdichting.		

		Gezondheid					Enerzijds risico op toename geluidhinder en verslechtering luchtkwaliteit door inbreiding in gebieden met verschillende functies, daarnaast een risico vanwege verkeersaantrekkende werking door meer inwoners en voorzieningen. Hierdoor mogelijk meer geluidhinder en verslechtering luchtkwaliteit. Anderzijds kans door in te zetten op verbetering luchtkwaliteit en afname geluidhinder		Let op: in visie is expliciet benoemd in te zetten op vermindering geluidhinder en verbetering luchtkwaliteit. Er is niet expliciet benoemd wat dit inhoud qua acties.
		Vitaliteit inwoners		Kans op versterken sociale samenhang door inzet en diversificatie van verschillende soorten van voorzieningen in het centrum in combinatie met wonen. Dit kan leiden tot meer mogelijkheden voor ontmoeting					
4	Een gezonde groenstructuur	Natuur en biodiversiteit		Kans op versterking biodiversiteit door inzet op versterken groenstructuur door toevoegen ontbrekende schakels. Daarnaast ook kans op toevoegen biodiversiteit.					
		Klimaat		Kans op verbetering door inzet op versterken ruimte voor opvang water bij extreme buien en het bieden van koelte tijdens hittegolven.					
		Vitaliteit inwoners		Kans op verbetering door inzet op ruimte voor sport en bewegen in de groenstructuren.					
3	Hoogwaardige groenstedelijke dorpsuitbreiding	Wonen en voorzieningen		Kans op kwalitatieve verbetering van woningaanbod door actief toezicht van de gemeente					

5	Buitengebied in balans	Wonen en voorzieningen		Kans op verbetering door inzet op nieuw woonconcepten op locatie van bestaande boerderijen.					
		Bereikbaarheid		Kans op verbetering van fiets- en wandelnetwerk door ontbrekende schakels.					
		Natuur en biodiversiteit		Kans op verbetering biodiversiteit door inzet op natuurinclusief bouwen en vermindering stikstofdepositie					Uitgangspunt is dat leefgebieden van beschermde soorten niet verstoord worden door recreatie (routes)
		Landschap en cultuurhistorie		Kans op versterking ruimtelijke kwaliteit door inzet op versterken bestaande cultuurlandschappen					
		Klimaat		Kans op versterking door inzet op klimaatadaptieve maatregelen in het buitengebied					
		Duurzame energie en circulariteit		kans op toename circulariteit door inzet op gesloten kringlopen in de landbouw en productie voor de lokale markt. Duurzame energie is beoordeeld in uitspraak 8					
		Vitaliteit inwoners		kans op versterking van zelfredzaamheid door zorgboerderijen en faciliteren van ontmoeting door recreatieve activiteiten					
6	Toekomstbestendige werklocaties	Bereikbaarheid						Nagenoeg geen effect. Geen substantiele toename in bedrijvigheid en geen concrete inzet op verbetering bereikbaarheid	
		Bedrijvigheid		Kans op kwalitatieve verbetering van bedrijventerreinen, o.a. door inzet op kennis-uitwisseling en ontmoeting tussen bedrijven					
		Klimaat		Kans op toename klimaatbestendigheid door inzet op klimaatadaptieve maatregelen in de openbare ruimte op werklocaties					

		Duurzame energie en circulariteit		Kans op versterking door het mogelijk maken van zonne-energie op daken van bedrijven en door het creëren van nieuwe ketens voor circulaire economie					
		Gezondheid		Kans op verbetering door inzet op betere verdeling beschikbare geluidruimte door betere verdeling tussen bedrijven.					
7	Multimodaal bereikbaar	Bereikbaarheid	Kans op verbeteringen ten aanzien van zowel openbaar vervoer als fietsverkeer.						
		Natuur en biodiversiteit		Kans op vermindering stikstofuitstoot door inzet op alternatieven voor de auto (OV/fiets)					
		Klimaat		Kans op vermindering uitstoot van CO2 uitstoot door inzet op vermindering autoverkeer en inzet op alternatieven zoals het OV en de fiets.					
		Gezondheid		Kans op vermindering geluidhinder van wegverkeer en verbetering luchtkwaliteit door inzet op alternatieven voor de auto. Hierdoor mogelijk minder autoverkeer.					
		Vitaliteit inwoners		Kans op verbetering beweegvriendelijke leefomgeving door aanleg van nieuwe routes voor fiets en OV-haltes (multimodaal)					
8	Ruimte voor duurzame energie	Natuur en biodiversiteit				Risico op verstoring leefgebieden van soorten die huizen in daken zoals vleermuizen.			
		Landschap en cultuurhistorie						Nagenoeg geen effect. Uitgangspunten is dat landschappelijke gebiedskwaliteit niet worden aangepast. Het gaat om inpassing in het huidige landschap.	
		Bodem en water						Zonneparken in buitengebied is onderdeel van autonoom beleid. Dus geen effect op bodem en water	

		Duurzame energie en circulariteit		Kans op toename duurzame energieopwekking door zon op dak in de hele gemeente. In uitspraak geen sprake van bodemenergie en circulariteit					
9	Ruimte voor cultuur en activiteiten	Wonen en voorzieningen						er vanuit gaande dat er geen nieuwe activiteiten of evenementen bij komen, maar dat er alleen ruimte blijft voor evenementen die al plaats vinden in de huidige situatie	
		Natuur en biodiversiteit					Nagenoeg geen effect. Vanuitgaande dat er geen evenementen bijkomen (geen toename van aantal evenementen)		
		Gezondheid					Nagenoeg geen effect. Vanuitgaande dat er geen evenementen bijkomen (geen toename van aantal evenementen)		
		Vitaliteit inwoners		Kans op het bieden van mogelijkheden voor ontmoetingen.					
10	Beschermen cultuurhistorische waarde	Landschap en cultuurhistorie		Kans op versterking van in het gebied aanwezige cultuurhistorische waarden door inzet op bescherming en accetuering van deze waarden.					

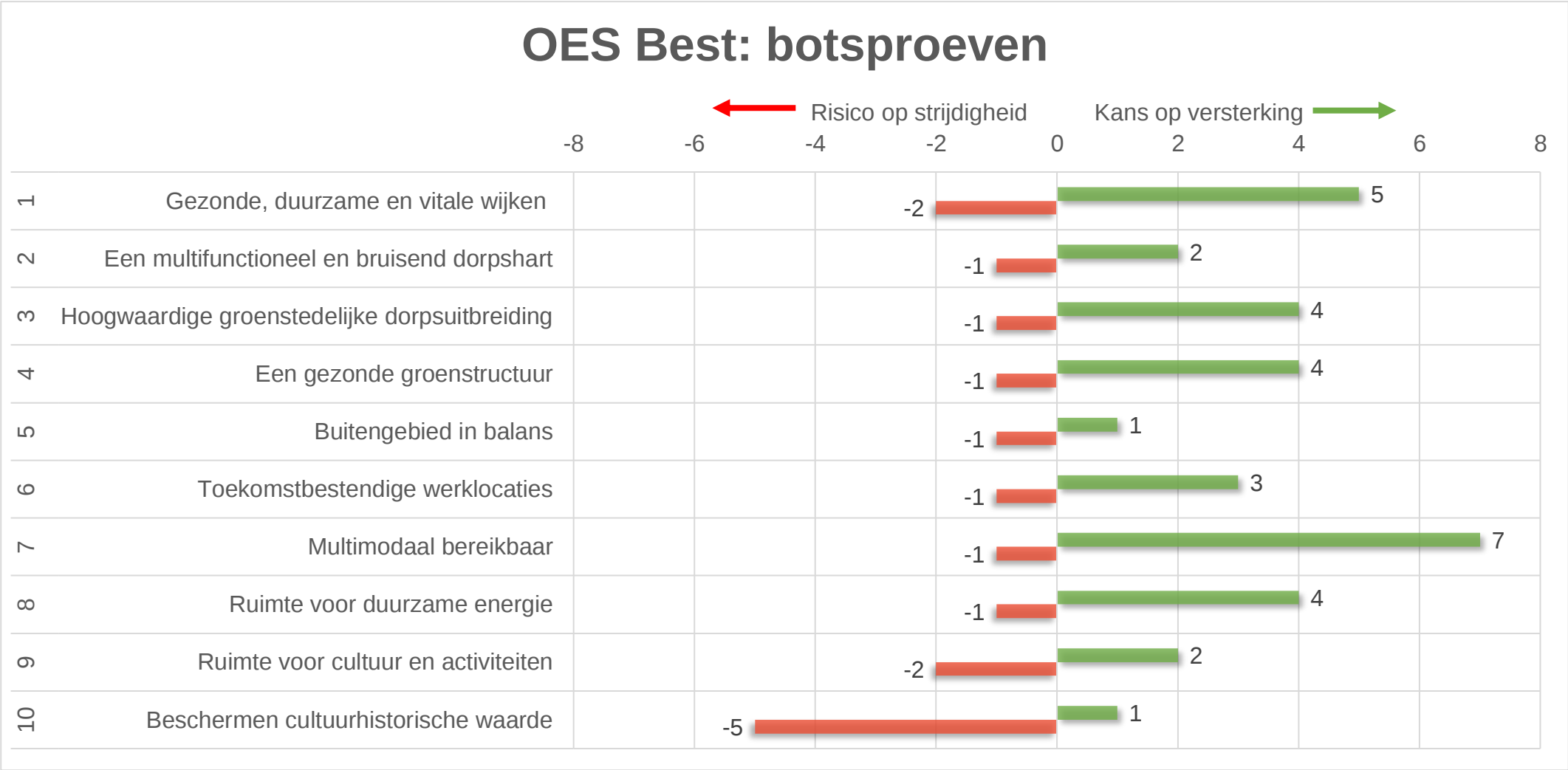
OES Omgevingsvisie Best | Botsproeven

Beleidsuitspraken Omgevingsvisie

		Gezonde, duurzame en vitale wijken	Een multifunctioneel en bruisend dorpshart	Hoogwaardige groenstedelijke dorpsuitbreiding	Een gezonde groenstructuur	Buitengebied in balans	Toekomstbestendige werklocaties	Multimodaal bereikbaar	Ruimte voor duurzame energie	Ruimte voor cultuur en activiteiten	Beschermen cultuurhistorische waarde
1	Gezonde, duurzame en vitale wijken		n.v.t	+	+	n.v.t	n.v.t	+	+	+/-	-
2	Een multifunctioneel en bruisend dorpshart			n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t	+	+	n.v.t	-
3	Hoogwaardige groenstedelijke dorpsuitbreiding				+	n.v.t	n.v.t	+	+	n.v.t	-
4	Een gezonde groenstructuur					+	n.v.t	+/-	0	n.v.t	n.v.t
5	Buitengebied in balans						n.v.t	+	0	-	n.v.t
6	Toekomstbestendige werklocaties							+	+	n.v.t	+/-
7	Multimodaal bereikbaar								n.v.t	+	n.v.t
8	Ruimte voor duurzame energie									n.v.t	-
9	Ruimte voor cultuur en activiteiten										n.v.t
10	Beschermen cultuurhistorische waarde										

Legenda	
+	Sprake van synergie/versterking
-	Sprake van strijdigheid
+/-	Zowel sprake van synergie als strijdigheid
0	Nagenoeg geen effect
n.v.t	Niet van toepassing

Totaal +	Totaal -
5	-2
2	-1
4	-1
4	-1
1	-1
3	-1
7	-1
4	-1
2	-2
1	-5

Onderbouwing botsproeven OES Best

Beleidsuitspraak		Beleidsuitspraak	+	-	+/-	0	Opmerkingen
1	Gezonde, duurzame en vitale wijken	Hoogwaardige groenstedelijke dorpsuitbreiding	Kans op toepassing ambities gezonde en vitale wijk in nieuwe gebieden voor groenstedelijke dorpsuitbreiding				
		Een gezonde groenstructuur	Meekoppelkans door inzet van groenstructuren in wijken. Hierdoor meer groen en klimaatadaptatie				
		Multimodaal bereikbaar	Kans op verbetering bereikbaarheid van wijken door inzet op OV en fiets. Daarmee ook kans voor inzet op vitale wijken met meer beweging				
		Ruimte voor duurzame energie	Kans voor toepassen zonne-energie op daken in wijken bij nieuwbouw				
		Ruimte voor cultuur en activiteiten			Kans op toename creëren ontmoeting door inzet op evenementen. Risico op verstoring van wijken en beperkte ruimte door nieuwe woningen		
		Beschermen cultuurhistorische waarde		Risico op conflicterende ruimteclaim door enerzijds inzet op inbreiding en ontwikkeling van wijken. Anderzijds op bescherming van cultuurhistorische waarden (linten) in of langs wijken.			

2	Een multifunctioneel en bruisend dorpshart	Multimodaal bereikbaar	Kans op versterking door inzet op multimodale bereikbaarheid van o.a. treinstation waardoor dorpsharten toegankelijker is				
		Ruimte voor duurzame energie	Meekoppelkans door inzet op zonne-energie op daken bij inbreiding en nieuwbouw				
		Beschermen cultuurhistorische waarde		Risico op conflicterende ruimteclaim door inzet op bescherming cultuurhistorische waarden in het centrum enerzijds en anderzijds inzet op inbreiding en ontwikkeling van dit gebied			
3	Hoogwaardige groenstedelijke dorpsuitbreiding	Een gezonde groenstructuur	Kans op versterking doordat de gezonde groene structuur kan zorgen voor de ontspannen groene leefomgeving bij hoogwaardige dorpsuitbreiding				
		Multimodaal bereikbaar	Kans op verbeterde bereikbaarheid van nieuwe woongebieden in buitengebied door ligging snelfietsroute				
		Ruimte voor duurzame energie	Meekoppelkans door zonne-energie op daken te realiseren bij aanleg van nieuwbouw				

		Beschermen cultuurhistorische waarde		Risico op conflicterende ruimteclaim door aanwezigheid cultuurhistorische waarden in zuidelijk deel aangewezen gebied. In combinatie met ontwikkeling kan er sprake zijn van verstoring van deze waarden			
4	Een gezonde groenstructuur	Buitengebied in balans	Kans op versterking van natuurwaarden door gezonde groenstructuur die het buitengebied in loopt.				
		Multimodaal bereikbaar				Kans op versterking van beleefbaarheid van groenstructuur door aanleg fietspad. Risico op aantasting biodiversiteit in groenstructuur door verstoring van fietspad.	
		Ruimte voor duurzame energie				Duurzame opwek in het buitengebied is autonoom beleid	
5	Buitengebied in balans	Multimodaal bereikbaar	Kans op versterking door aanleg fietsroutes in buitengebied. Dit vergroot de beleefbaarheid van buitengebied en biedt mogelijkheden voor recreatie				
		Ruimte voor duurzame energie				Duurzame opwek in het buitengebied is autonoom beleid	

		Ruimte voor cultuur en activiteiten		Risico op conflicterende ruimteclaim door inzet op intensieve evenementen enerzijds en extensieve vormen van recreatie in balans met natuur anderzijds. Lastig met elkaar te verenigen.			Afhankelijk van of het bestaande recreatiegebieden zijn.
6	Toekomstbestendige werklocaties	Multimodaal bereikbaar	Kans op versterking van bereikbaarheid van werklocaties door inzet op mobiliteitshub nabij werklocaties				
		Ruimte voor duurzame energie	Kans op aanleg zonnepanelen op daken van bedrijven op werklocaties				
		Beschermen cultuurhistorische waarde			Eenzijds risico op conflicterende ruimteclaim door ontwikkeling werklocaties nabij cultuurhistorische waarden. Anderzijds kans op versterking cultuurhistorische waarden door dit mee te nemen bij ontwikkeling werklocaties.		
7	Multimodaal bereikbaar	Ruimte voor cultuur en activiteiten	Kans op versterking door betere bereikbaarheid van activiteiten door meerdere manieren van bereikbaarheid				
8	Ruimte voor duurzame energie	Beschermen cultuurhistorische waarde		Risico op conflicterende ruimteclaim doordat inpassing duurzame energie afbreuk kan doen aan de aanwezige cultuurhistorische waarden of monumenten			

9	Ruimte voor cultuur en activiteiten	<i>Geen aanvullingen t.o.v. bovenstaande strijdigheden en versterking</i>
10	Beschermen cultuurhistorische waarde	<i>Reeds beoordeeld bij bovenstaande uitspraken</i>